

АРХИВ ВОЈВОДИНЕ
АДВОКАТСКА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

БИБЛИОТЕКА
ПОСЕБНА ИЗДАЊА

Главни и одговорни уредник
Др Небојша Кузмановић

Уредник
Др Борис Булатовић

Рецензенти
Доц. др Иван Милић, Правни факултет Универзитета у Новом Саду
Зоран Вељановић, архивски саветник и кустос историчар,
Музеј Војводине, Нови Сад

Стручни сарадник
Мр Вишња Николић

Светлана Љубљанац

АДВОКАТСКА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Кроз одабрану архивску грађу од 1875. до 1975. године

Адвокатска
Комора
Војводине

Нови Сад, 2024.

САДРЖАЈ

Предговор	7
Увод	11
Адвокатска комора у Суботици (1875–1920)	15
Оснивање Адвокатске коморе у Суботици	15
Адвокати учесници Велике народне скупштине у Новом Саду 1918.	18
Адвокатска комора за Банат, Бачку и Барању у Новом Саду (1921–1929)	29
Конституисање Адвокатске коморе за Банат, Бачку и Барању у Новом Саду као правног следбеника Адвокатске коморе у Суботици	29
Пословник (Статут)	44
Адвокатска комора у Новом Саду (1929–1941)	48
Закон о адвокатима из 1929. године	49
Допринос жена адвокатури 1929–1941.	50
Оснивање адвокатских комора	82
Пословник Адвокатске коморе у Новом Саду из 1929. године	84
Савез адвокатских комора	87
Осигурање адвоката	90
Окупација Југославије 1941. године	95
Послератна обнова рада Адвокатске коморе у Новом Саду	98
Привремена управа Адвокатске коморе у Новом Саду 1945. године	98
Успостављање уставноправног поретка 1946. године	106
Адвокатска комора за Аутономну Покрајину Војводину у Новом Саду (1947–1957)	107
Пензиони фонд и Фонд посмртнине	108
Обнова рада Савеза адвокатских комора	110
Место и улога адвокатури у реформи правосуђа 1950-их	111

Адвокатска комора у Аутономној Покрајини Војводини – Нови Сад (1958–1971)	116
Адвокатска комора Војводине Нови Сад (1972–1975)	119
ПРИЛОЗИ	125
Преписи осам записника Привремене управе Адвокатске коморе у Новом Саду (1945)	127
Индекс имена адвоката и адвокатских приправника (1951–1954)	188
Извори и литература	201
Списак илустрација	206

ПРЕДГОВОР

Ова књига представља резултат четворогодишњег рада на сређивању архивске грађе и документарног материјала насталог радом Адвокатске коморе Војводине у периоду од 1875. до 1975. године, који је Архив Војводине преузео од ствараоца 2019. године (преузета је архивска грађа до 1990. године, док истраживање у овој монографији обухвата период до 1975, односно првих сто година постојања Адвокатске коморе Војводине).

Писана је са циљем да се читалац упозна са настанком, развојем и делатношћу Адвокатске коморе и информисе о немерљивом значају ове институције.

Током свог постојања Комора је деловала у различитим друштвено-економским системима, који су се смењивали на простору данашње Војводине: од Аустроугарске монархије, преко периода Краљевине СХС/Југославије, до раздобља социјалистичке Југославије.

У својој дугој историји, Комора је – пре стицања садашњег – носила различите називе: Адвокатска комора у Суботици (1875–1920), Адвокатска комора за Банат, Бачку и Барању у Новом Саду (1921–1929), Адвокатска комора у Новом Саду (1929–1941), Адвокатска комора за Аутономну Покрајину Војводину у Новом Саду од 1947.

Настанак, развој и делатност Коморе смо пратили хронолошким редоследом, а књигу смо поделили у два дела: у првом је распоређено седам поглавља подељених тематским поднасловима, док други део књиге чине прилози.

У првом поглављу говоримо о Адвокатској комори у Суботици која је основана за подручје краљевских судбених столова у Суботици, Сомбору и Новом Саду у Јужној Угарској, односно данашњој Војводини, и у Баји. Оснивачка скупштина Адвокатске коморе у Суботици одржана је 11. августа 1875. године. У истом поглављу истичемо значај и улогу бројних знаменитих адвоката који су учествовали на Великој народној скупштини 1918, међу којима су и адвокати који су основали Адвокатску комору 1921. године.

Друго поглавље односи се на оснивање Адвокатске коморе у оквиру новог друштвеног поретка. Доношењем Уредбе о измени и допуни Закона о адвокатима и адвокатским приправницима на територији Баната, Бачке и Барање од 8. децембра 1920. године укинута је Адвокатска комора у Суботици, а као њен правни следбеник основана Адвокатска комора за Банат, Бачку и Барању у Новом Саду. Оснивачка скупштина ове коморе одржана је 3. маја 1921. године у Новом Саду. За председника Адвокатске коморе изабран је др Стеван Адамовић који је на том положају остао до окупације Југославије 1941. године.

У трећем поглављу реч је о првом, унифицираном Закону о адвокатима за Краљевину СХС који је донесен 17. марта 1929. године, а ступио на снагу 19. марта 1929. На основу овог закона и подзаконских аката Уредбе о броју и седиштима адвокатских комора и Уредбе о ближим упутствима у погледу конституисања адвокатских комора, поново је формирана Адвокатска комора у Новом Саду. Њена оснивачка скупштина одржана је 16. јуна 1929. године, у Свечаној дворани Градске куће у Новом Саду.

Посебан акценат стављамо на уписе женских лица у именике адвокатских приправника и именике адвоката Адвокатске коморе, у периоду од 1929. до 1941. године, односно до окупације. Овај део нам је нарочито важан, јер су жене тек на основу поменутог закона из 1929. добиле право на бављење адвокатуром. Имена ових 47 жена, чији смо рад пратили кроз преписку фонда и аналитички их обрадили, желимо да отргнемо од заборавља. Сматрамо да су оне у значајној мери допринеле процесу модернизације и еманципације жена у Србији у међуратном периоду.

Адвокатска комора у Новом Саду је укинута 13. априла 1941. године. Мађарске власти су тада, укинувши ову комору, основале окупациону Адвокатску комору за Бачку жупанију, са седиштем у Новом Саду.

У четвртој и петом поглављу приказани су обновљени рад и устројство Адвокатске коморе у новом друштвено-економском и политичком уређењу. По завршетку Другог светског рата, председништво ГНООВ-а је 4. маја 1945. донело одлуку (бр. 736/45) да се Адвокатској комори у Новом Саду постави Привремена управа која ће вршити све послове управе и других органа Коморе према

постојећим законским прописима, све док се не донесу нови закони о адвокатури. Адвокатска комора за Аутономну Покрајину Војводину је свој данашњи назив добила на својој Првој послератној оснивачкој скупштини одржаној 22. јуна 1947.

У шестом и седмом поглављу пажњу усмеравамо на развој адвокатуре, која је увек представљала професију пружања правне помоћи, као и на организацију и рад Коморе која се борила за заштиту и јачање уставности и законитости.

У уставноправном поретку после Другог светског рата, Законом о адвокатури из 1946. адвокатура је дефинисана као приватна професионална делатност. Законом о адвокатури из 1957. године она се сматра јавном службом, а Законом из 1971. адвокатури се признаје да је самостална друштвена делатност. Покрајинским Законом о адвокатури и служби правне помоћи из 1971. године, Адвокатска комора Војводине дефинисана је као законска категорија. Савезни Устав из 1974. године, као и устави република и покрајина, дефинишу адвокатуру као самосталну друштвену службу за пружање правне помоћи, а адвокате начелно изједначају са радницима у удруженом раду.

У другом делу књиге се налазе прилози. У првом прилогу објављујемо преписе записника са осам седница које је одржала Привремена управа Адвокатске коморе у Новом Саду 1945. године. У другом прилогу износимо индекс имена који смо израдили на основу достављених персоналних листова адвоката и адвокатских приправника, у којима се налазе њихове фотографије и аутобиографије. Податке о себи и свом раду до 1941, као и о радном статусу за време Другог светског рата, морали су да доставе Комори у периоду од 1951. до 1954. године.

Изворну основу ове публикације чини архивска грађа самог фонда Адвокатске коморе Војводине. За мноштво података о раду Коморе и о биографијама адвоката користили смо архивску грађу и других фондова који се чувају у Архиву Војводине: Ф. 126, Краљевска банска управа Дунавске бановине Нови Сад, Ф. 444, Збирка др Јована Милекића, Ф. 79, Окружни суд – Нови Сад, Ф. 100, Одељење Београдског касационог суда – Нови Сад, Ф. 183, Комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини – Нови Сад, Ф. 170, Војна управа за Банат, Бачку и Барању – Нови

Сад, Ф. 546, Лични фонд Милорада Ботића (1913–2007).

Истражујући литературу о настанку и раду ове најстарије коморе, од непроцењиве важности су биле монографије и чланци адвоката Милорада Ботића који је, као предратни адвокатски приправник, а касније и председник Адвокатске коморе (1955–1970), активно учествовао у њеном раду. Драгоцене податке о Комори, правосуђу и друштвено-политичким приликама пронашли смо у радовима Гордане Дракић, Золне Матијевић, Жељка Фајфрића, Атиле Чоколића и многих других. За податке који се односе на биографије знаменитих адвоката, на њихово залагање и учешће на Великој народној скупштини користили смо бројне публикације Зорана Вељановића. Корисни су нам били и текстови закона, као и литература у вези са адвокатуром.

Захвалност за сарадњу и стручне савете током настајања ове публикације упућујемо уреднику др Борису Булатовићу и рецензентима др Ивану Милићу и Зорану Вељановићу. На великој подршци која нам је пружена захвални смо Сањи Гавриловић, Леонили Павловић, Олгици Трбојевић, мр Дејану Јакшићу, мр Вишњи Николић, Илдико Мергеш, Александру Павловићу, Ивани Гачић, Дуњи Андрић, Снежани Каљевић, Весни Добросављев и свим другим колегама који су били ангажовани. Посебну захвалност за финансијску и другу помоћ у вези са изласком књиге дугујемо Архиву Војводине и директору др Небојши Кузмановићу.

УВОД

Друштвени процеси са краја 18. и почетка 19. века наставили су се и у другој половини 19. века: одумирање феудализма, развој грађанског друштва, напредак науке и културе, стварање савременог школства. Опште унапређење квалитета живота огледало се у побољшаним демографским приликама, развоју медицине и медицинске службе, промени урбанистичке слике, развоју саобраћајне инфраструктуре, итд. Модернизација школског система и развоја просветних институција, доступност образовања ширим слојевима, културна и уметничка повезивања допуњују ову слику. Потискивањем цеховског система постало је слободније бављење занатима, олакшана је трговина и основане су привредне коморе.

Ипак, индустријализација, класна борба, миграције, међунационални односи, наслеђена неравноправност и други конфликти грађанске Европе који се и данас осећају стајали су на путу општем напретку. Већина становништва била је везана за село и пољопривредну производњу.

Упоредо са тим се модернизовала државна управа и стварао савременији правосудни систем. Најпре је раздвојено судство од управе и упркос великим отпорима уведена јака централизација, што је апарат управе чинило стручнијим и функционалнијим.

Аустроугарска монархија је створена Аустро-угарском нагодбом 1867. године на бази дуализма, према којој су Аустрија и Угарска, као две државе, биле везане реалном и персоналном унијом. Имале су заједничког владара, заједничку спољну политику, војску и морнарицу, али свака држава је имала сопствену владу, парламент, своје законодавство и администрацију. Нагодба је представљала поделу власти у Монархији између Немаца и Мађара и важила је до распада Аустроугарске 1918. године, завршетком Првог светског рата.¹

Наредних година судски систем се развијао, основано је преко 300 првостепених средњих судова и преко 100 виших судова по жупанијским средиштима и градовима. Највиша судска власт била је

---

¹ П. Рокаи и др., *Историја Мађара*, Београд 2002, видети странице 460-534.

Курија, надлежна за кривична дела и процесе грађанског права, а даљом децентрализацијом основано је 11 високих судова, између осталих у Сегедину и Темишвару.

Након Нагодбе, угарско законодавство је постало независно од аустријског. Судство и управа су били раздвојени и уведен је савремени правни систем. Судови су се организовали само законима, прокламован је принцип независности судија који суде искључиво на основу закона. Законом бр. 4 из 1869. године, насталом по узору на белгијски устав из 1831. године, спроведена је темељна реформа у правосудном систему Угарске.² Престао је да важи аустријски „Advocaten Ordnung”, донесен 1852. године, који је био уведен за Угарску, Хрватску, Славонију, Тамишки Банат и Војводство Србију, са изузетком Војне крајине, а којим је било прописано да министар правосуђа именује адвокате и одређује њихово седиште. Број именованих адвоката је био ограничен и морали су да имају докторат из области права, положен правосудни испит и три године праксе у адвокатури.³ Овај закон замењен је Законом о адвокатури – законски чланак XXXIV из 1874. године, којим наступа нови период у начину организовања адвокатуре. Нови закон је био један од најсавременијих закона свога времена, а начела на којима је заснован су и данас модерна и актуелна.⁴ Адвокатура се одваја од власти управних органа и судова, и постаје независна, самостална професија, аутономна организација, по систему комора.

Осниване су адвокатске коморе, као обавезне аутономне професионалне организације које су водиле списак адвоката, и имале су дисциплинску власт (искључиву надлежност за вођење дисциплинског поступка против адвоката). Оне су се формирале за подручје једног или више краљевских судбених столова, а министар

---

² Л. Хека, „Правосудни систем Мађарске са посебним нагласком на принцип независности судија те њихова упоредба с судским системима балканских и словенских држава”, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду*, бр. 2, Нови Сад 2015, 855–886.

³ Види детаљно у: А. Џоколић, „Austrijski Advokaten Ordnung – Odvjetnički (advokatski) red iz 1852. g. i njegovo važenje na području Vojvodine”, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, год. 90, књ. 78, бр. 9–12, Нови Сад 2018, 421–446.

⁴ Ј. László, „Почеци коморског организовања адвоката на подручју Војводине у XIX веку”, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, бр. 5, Нови Сад 2015, 280–285.

правде је одређивао њихов број и седиште, с тим што је једна комора морала да има најмање тридесет чланова адвоката. Основано је двадесет осам подручних адвокатских комора.⁵ Адвокатске коморе су осниване према жупанијском принципу, а у Јужној Угарској су формиране коморе: за Бачко-бодрешку жупанију са седиштем у Суботици, за Барању у Печују, за Торонталску у Великом Бечкереку и Чонградску жупанију у Сегедину, а за Тамишку жупанију и јужни Банат (окружни судови Бела Црква и Панчево) у Темишвару.⁶

---

⁵ Исто.

⁶ М. Ботић, „Педесетогодишњи развитак адвокатури у Војводини – педесетогодишњица Адвокатске коморе у Новом Саду”, у: *50 година Адвокатске коморе у Новом Саду: Сјоменица Адвокатске коморе у Новом Саду*, Нови Сад 1971, 112 (даље: *Сјоменица...*). Милорад Ботић (1913–2007) је у току свог бављења адвокатуром вршио следеће функције у Адвокатској комори Војводине: секретар Извршног одбора АКВ 1953–1955; председник АКВ у периоду 1955–1970, члан Управног одбора АКВ 1970–1973; члан Савета АКВ 2004. па до смрти и главни и одговорни уредник *Гласника Адвокатске коморе Војводине* 1952–1972. године. У Именик адвоката је био уписан од 1951. до 1980.

Адвокатска комора у Суботици (1875–1920)

Оснивање Адвокатске коморе у Суботици

Адвокатска комора у Суботици је основана за подручје краљевских судбених столова у Суботици, Сомбору и Новом Саду у Јужној Угарској, односно данашњој Војводини, као и у Баји. Оснивачка скупштина Адвокатске коморе у Суботици одржана је 11. августа 1875. године. За председника је изабран др Ђерђ Гулн, за потпредседника Ђерђ Сутрељи, за секретара Андор Паукович, за заступника Феликс Парчетић, а за благајника Липот Крал.⁷ У списак адвоката Адвокатске коморе у Суботици су били уписани сви затечени адвокати на тој територији, којих је било 185. Међу њима, двадесет четири адвоката су била из Новог Сада.⁸

Сл. 1. Печат Адвокатске коморе у Суботици
(АВ, Ф. 569, II 6/1876)

⁷ Z. Matijević, „A Szabadkai Ügyvédi Kamara története 1875–1920 (Istoriijat advokatske komore u Subotici 1875–1920)”, *Ex Panonia*, бр. 21, Суботица 2017, 34–39.

⁸ В. Стајић, „Новосадски адвокати 1875”, *Гласник Историјског друштва у Новом Саду*, књ. IX, Нови Сад 1936, 436–439.

Закон о адвокатури – законски чланак XXXIV из 1874. године је прописао (чл. 32) да адвокатске коморе морају своје годишње извештаје о раду, као и планове рада за наредну годину доставити министру правде. Из извештаја о раду Коморе из 1877. године сазнајемо да је у Именик адвоката 1876. године било уписано 178 адвоката, а 1877. године уписан је 181 адвокат. У Именик адвокатских приправника 1877. године је било уписано 55 адвокатских приправника.⁹ Из извештаја о раду Коморе из 1884. године сазнајемо да је у Именик адвоката 1884. године било уписано 186 адвоката, а у Именик адвокатских приправника 57 адвокатска приправника.¹⁰

⁹ Архив Војводине (даље: АВ), Ф. 569, Адвокатска комора Војводине (1875–), 1875–1990, II 1/1879. Из извештаја о раду Коморе који датира из 1877. године сазнајемо какво је стање било у правосуђу, у краљевским судовима у Суботици и Новом Саду, и у Општинском суду у Старом Бечеју. Комора похвалује рад судија, оцењујући га као ревностан и марљив, али се жали на мали број запослених. Критикујући став владе о мерама штедње којим се препоручивало да радна места у судовима остају што дуже непопуњена, Комора указује на несагледиве негативне последице у виду нагомилавања предмета и одуговлачењу спорова. Комора апелује да се што хитније изради правилник о цени адвокатских услуга (адвокатска тарифа), јер се наплата услуга разликује од суда до суда, што, како сматра Комора, није адекватно. Статистички подаци из овог извештаја се односе на административни рад Коморе, на број уписаних и брисаних адвоката и адвокатских приправника, као и на дисциплинске поступке вођене против њих. Наводи се да је у 1877. години пристигло и обрађено 684 предмета. У Именик адвоката уписано је двадест два адвоката, а брисано укупно деветнаест (брисано због пресељења тринаест, због именована за судију један, због смрти два, као и три добровољна брисања). Овај извештај је превео са мађарског језика Арпад Ковач Биркаш.

¹⁰ АВ, Ф. 569, I 74/1884. У годишњем извештају о раду Адвокатске коморе у Суботици из 1884. године се осим статистичких података о бројном стању адвоката и адвокатских приправника, као и о броју дисциплинских поступака, сублимира десетогодишњи рад Коморе и стање у правосуђу, након доношења Закона из 1874. године. Током ових десет година, Комора је стално указивала на недостатке Закона, достављала предлоге и нацрте за његову допуну, захтевала доношење нове адвокатске тарифе, указивала на штетност надриписарства. Став Коморе је био да појаву надриписарства и прећутно прихватање истог не ставља само Адвокатску комору на руб егзистенције, него да је она уједно и највећи непријатељ правне сигурности. Комора у свом извештају наглашава да је од почетка упозоравала на потребу за повећањем броја судија, писара и јавних бележника, нарочито на територији Краљевског суда у Суботици где је радио исти број службеника као на територији Краљевског суда у Сомбору и Новом

[Handwritten ledger entries include names and amounts in columns, with totals 570 and 415 for 1875.]

Сл. 2. Именик адвоката и адвокатских приправника Адвокатске коморе у Суботици из 1875. године (АВ, Ф. 569, II 1/1879)

Саду, иако је број предмета био већи, при чему је територија Краљевског суда у Суботици проширена местима Мали Иђош, Ловћенац и Фекетић. Комора, такође, истиче и проблеме са просторијама судова у Суботици, које су врло мале, као и депо у којем се чува архива, због чега постоји опасност од губитка списа и од пожара. (Овај извештај је превео са мађарског језика Арпад Ковач Биркаш).

У Именику адвоката Адвокатске коморе у Суботици, у периоду 1875–1921. године било је уписано 925 адвоката, од којих је њих 124 имало седишта својих канцеларија у Новом Саду.¹¹

Адвокати учесници Велике народне скупштине у Новом Саду 1918.

На простору Аустроугарске монархије, након њеног распада 1918. године долази до формирања нових националних држава. Одлуком Велике народне скупштине коју је сазвао Српски народни одбор у Новом Саду 25. новембра 1918. године, подручје Баната, Бачке и Барање је одвојено од Угарске и прикључено Краљевини Србији. „На Великој народној скупштини у Новом Саду, у хотелу ‘Гранд’ 25. новембра 1918. године, учествовало је 757 посланика из 211 политичких општина, а међу њима је било и седам жена. Било је 578 Срба, 84 Буњевца, 62 Словака, 21 Русин, три Шокца, два Хрвата, шест Немаца и један Мађар који су једнодушно изгласали отцепљење Бачке, Баната и Барање од Угарске и присаједињење ових области Краљевини Србији. Тим чином је вековни сан Срба, и Словена у војвођанским областима постао јава”.¹²

На Великој народној скупштини учествовала је српска елита, образовани, знаменити и угледни људи. Међу учесницима били су и многи лекари, професори, политичари, свештеници, велепоседници и велики број адвоката. У даљем тексту навешћемо само нека имена и делове биографија ових реномираних адвоката. Разлози за издвајање имена истакнутих адвоката произлазе из садржине саме архивске грађе Адвокатске коморе Војводине, у којој су сачуване аутобиографије мањег броја адвоката, учесника Велике народне скупштине. Наиме, 1951. године, адвокати и адвокатски

---

¹¹ М. Ботић, „Чест и слава адвоката”, *Свеске за историју Новог Сада*, бр. 4, Нови Сад 1993, 28–39. Имена ових адвоката је поводом 70-годишњице оснивања Адвокатске коморе у Новом Саду објавио Милорад Ботић.

¹² З. Вељановић и Д. Његован, „Посланици Велике народне скупштине Срба, Буњевца и осталих Словена у Банату, Бачкој и Барањи која је одржана у Новом Саду 12 (25) новембра 1918.” у: *Од сна до јаве. Присаједињење Војводине Краљевини Србији 1918. године*, каталог, Музеј Војводине, Нови Сад 2020, 134–159 (Даље: З. Вељановић, Д. Његован, *Посланици Велике народне скупштине...*).

приправници су морали да доставе Комори своју аутобиографију, од рођења, школовања, података о служби у бившој југословенској војсци (1914–1918), податке о адвокатској пракси и упису у Комору, као и податке о свом боравку и раду од 6. априла 1941. до 9. маја 1945. године. Навешћемо и имена оних адвоката који су били уписани у ову комору, а податке из њихових биографија смо допунили из Ф. 444, Збирке др Јована Милекића,¹³ која се чува у Архиву Војводине, као и из стручне литературе.

Адвокати из Новог Сада, учесници Велике народнескупштине: Александар Моч,¹⁴ Коста Хаџи мл.,¹⁵ Стеван

¹³ АВ, Ф. 444, Збирка др Јована Милекића, 1841–1963.

¹⁴ *Сјоменица...*, 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Александар Моч био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1912. до 1941. године, и од 1945. до 1952. године, са седиштем канцеларије у Новом Саду; М. Ботић, *Адвокаџура. Есеји – Саојшћења – Зайиси*, II, Нови Сад 1994, 242–243 (даље: *Адвокаџура. Есеји...*).

¹⁵ АВ, Ф. 569, а. ј. 1421. У својој аутобиографији Коста Хаџи наводи да је рођен 8. новембра 1898. године, у Вршцу, од оца др Косте Хаџи мл. (рођен 1868) адвоката, и мајке Софије, рођене Цвејић (рођена 1877). Основну школу и први разред средње школе је завршио у Вршцу, а матурирао је у Српској православној великој гимназији у Новом Саду. Регрутован је за време Првог светског рата. Као војник активно је суделовао у организовању и извођењу побуне VI пешадијског пука 20. маја 1918. године. Приликом формирања Српског народног одбора у Новом Саду 2. новембра 1918. године био је изабран за члана Одбора као делегат Омладине и уједно је обављао и дужност шефа штаба Српске народне страже. Као делегат Српског народног одбора спроводио је изборе за Велику народну скупштину у Баји и околини и учествовао у Великој народној скупштини као члан Одбора. Секретар Команде српских трупа у Печују био је од 26. новембра 1918. године до 15. априла 1919. године. За свој рад је одликован војном златном медаљом за ревносну службу. Током лета 1919. године био је члан редакционог одбора књижевног часописа *Дан* који је излазио у Новом Саду. Уписао је Правни факултет у Паризу 1919. године, дипломирао на Правном факултету у Кану 30. јануара 1922, а докторат права стекао 6. новембра 1923. године у Кану. Адвокатско-приправничку праксу је отпочео 5. марта 1922. године, у адвокатској канцеларији оца, др Косте Хаџи, у Новом Саду. Адвокатски испит је положио 21. јуна 1927. године. Течно је говорио, осим српско-хрватског, француски, мађарски и немачки језик. Поред обављања адвокатске приправничке службе, радио је у аграрном задругарству, као правни саветник и у фудбалском спорту, у којем је био руководилац (као један од оснивача и касније председник Фудбалског клуба „Војводина”). Своју адвокатску канцеларију је отворио 4. јула 1927. године у Новом Саду, са прекидом за време окупације. Био је члан Управног одбора Матице српске и њен заступник, а затим члан Управног одбора, касније председник Над-

Адамовић,¹⁶ Људевит Мичатек,¹⁷ Павле Јанковић,¹⁸ Радивој

зорног одбора Друштва за Српско народно позориште. Правобранилац Српске православне Епархије бачке био је од 1931. године. Припадао је Самостално-демократској странци од 1927. године. За време Шестојануарске диктатуре био је власник и уредник листа *Рад*, који је забрањен после изласка петог броја. Године 1938. био је главни уредник опозиционог листа *Војвођанин* и кандидат на листи Удружене опозиције за бачко-паланачки срез на изборима од 11. новембра 1938. године. Публиковао је бројне чланке из области политике, права, црквеног права, спорта и задругарства. Почетком окупације, априла 1941. године, седам дана је био затворен као талац. Одлуком окупационе Адвокатске коморе одузето му је право на вршење адвокатуре. За време окупације, до 9. новембра 1944. године је био секретар Ужег социјалистичког одбора српских православних црквених општина у Новом Саду који је помагао и бринуо се за све интерниране у шарварском логору, за чланове њихових породица и за смештај њихове деце. Од ослобођења до краја октобра 1945. године је био секретар Анкетне комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача. Коста Хаџи је био ожењен Александром, рођеном Божин (рођена 5. фебруара 1910. године) и имали су сина Косту мл. (рођеног 1. јануара 1933. године). Од некретнина су имали 1/7 куће у ул. Матице српске бр. 18, у Новом Саду. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Коста Хаџи био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1897. до 1931. и од 1940. до 1941. године, са седиштем канцеларије у Новом Саду (*Сјоменица...*, 11; М. Ботић, *Агвокајџура. Есеји...*, 245–247).

¹⁶ Н. Гаћеша, „Адамовић Стеван”, у: *Српски биографски речник*, књ. 1, Нови Сад 2004, 70; С. Кнежевић, „др Стеван Адамовић”, *Гласник Адвокајтске коморе Војводине*, год. 90, књ. 78, бр. 9–12, Нови Сад 2018, 364–369; М. Ботић, *Агвокајџура. Есеји...*, 241–242; *Сјоменица...*, 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Стеван Адамовић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1894. до 1941. године, са седиштем канцеларије у Новом Саду. У својству председника Адвокатске коморе, др Стеван Адамовић је указом његовог величанства краља од 10. децембра 1935. године бр. 125454 одликован југословенском круном III реда (АВ, Ф. 569, 2107/1935).

¹⁷ З. Вељановић и Д. Његован, *Посланици Велике народне скупштинине...* 119; *Сјоменица...*, 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Људевит Мичатек био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1902. до 1928. године, са седиштем канцеларије у Новом Саду.

¹⁸ *Сјоменица...*, 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Павле Јанковић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1884. до 1924. године, са седиштем канцеларије у Новом Саду.

Стратимировић,¹⁹ Тоша Гавански,²⁰ Мита Арадски,²¹ Игњат Павлас.²² Адвокати из Суботице: Бабијан Малагурски,²³ Мирко Ивковић-Ивандекић,²⁴ Стипан Војнић Тунић,²⁵ Јован Латинчић,²⁶

¹⁹ *Сјоменица...*, 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Радивој Стратимировић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1913. до 1928. године, са седиштем канцеларије у Новом Саду.

²⁰ *Сјоменица...*, 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Тодор Гавански био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1899. до 1921. године, са седиштем канцеларије у Новом Саду.

²¹ *Сјоменица...*, 22. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Мита Арадски био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1923. до 1936. са седиштем канцеларије у Новом Саду.

²² З. Вељановић, Д. Његован, *Посланици Велике народне скујишћине...*, 122; *Сјоменица...*, 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Игњат Павлас био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1912. до 1941. године, са седиштем канцеларије у Новом Саду.

²³ *Сјоменица...*, 15. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Бабијан Малагурски био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1906. до 1933. са седиштем канцеларије у Суботици; З. Вељановић, Д. Његован, *Посланици Велике народне скујишћине...*, 116; Бабијан Малагурски је био председник Адвокатског удружења у Суботици које је основано 28. фебруара 1931. године. Циљ оснивања Удружења је био да развија колегијалност, ради на усавршавању у стручним стварима и да штити адвокатски сталешки углед и интерес. АВ, Ф. 126, Краљевска банска управа Дунавске бановине Нови Сад, (1929–1941), 1929–1941), II 26187/1931.

²⁴ АВ, Ф. 569, а. ј. 1145; *Сјоменица...*, 15. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Мирко Ивковић Ивандекић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1911. до 1941, и од 1951. до 1956. године, са седиштем канцеларије у Суботици.

²⁵ *Сјоменица...*, 15. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Стипан Војнић Тунић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1913. до 1928. са седиштем канцеларије у Суботици.

²⁶ *Сјоменица...*, 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Јован Латинчић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1910. до 1941. године, са седиштем канцеларије у Новом Саду.

Витомир Лудајић,²⁷ Јован Манојловић,²⁸ Владислав Манојловић,²⁹ Стипан Матијевић, Јосиф Прчић,³⁰ Јован Петровић.³¹ Адвокати из Сомбора: Јован Јоца Лалошевић,³² Коста Поповић,³³ Сима

²⁷ АВ, Ф. 444, а. ј. 275–279. Био је власник и уредник *Субојичких новина* у Суботици; *Сјоменица...*, 15. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Витомир Лудајић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1902. до 1926. године, са седиштем канцеларије у Сенти.

²⁸ АВ, Ф. 569, а. ј. 1237; Ф. 444, а. ј. 426–483. Јоца Манојловић је рођен 31. маја 1872. године у Суботици од оца Самка, велепоседника и управника суботичке Пучке газдачке банке, и мајке Ракиле, добротворке. Основну школу и гимназију је завршио у Суботици, а права је студирао у Грацу, Будимпешти, Братислави и Клужу. Докторат је стекао у Клужу 1899, а адвокатски испит је положио у Будимпешти 29. априла 1901. године. Говорио је, поред српског, мађарски, немачки, француски и енглески језик. Адвокатску канцеларију је отворио 2. маја 1901. године у Суботици. Био је народни посланик у Будимпешти на угарском сабору 1906–1910 и народни посланик у Београду у Привременом представништву и у Уставотворној скупштини. Овај свестрани човек је био и председник Српске певачке дружине „Граничар” у Суботици и потпредседник суботичке Филхармоније, управник суботичке Српске штедионице д. д. од 19. марта 1906. до 4. октобра 1921, и књижничар Грађанске касине у Суботици. Био је интерниран у почетку Првог светског рата и за време окупације. После Другог светског рата отворио је адвокатску канцеларију у Суботици, а био је и председник суботичког адвокатског удружења. Одликован је орденом Белог орла V реда.

²⁹ АВ, Ф. 444, а. ј. 296–393. Владислав Манојловић (1869–1938), адвокат из Суботице, завршио је Правни факултет на Универзитету у Будимпешти, а 1899. године је промовисан за доктора права. Заједно са Јоцом Лалошевићем основао је Српско-буњевачко веће (1918) и био члан Народног савета – извршног органа Народне скупштине у Новом Саду. Био је посланик на народним црквеним саборима (1902–1918) и председник Српске црквене општине у Суботици. Такође, био је оснивач и председник више привредних, културних и др. установа, као што су Удружење трговаца и индустријалаца „Лојд”, Руско-СХС клуб, Аутомобилски клуб у Суботици.

³⁰ *Сјоменица...*, 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Јосиф Прчић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1921. до 1931. са седиштем канцеларије у Суботици.

³¹ *Сјоменица...*, 14. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Јован Петровић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1921. до 1923. са седиштем канцеларије у Суботици.

³² С. Марковић, *Војвођански демократи Тихомир Осјојић и Јован Јоца Лалошевић*, Нови Сад 2017, 119–157; М. Ботић, „Адвокајџура. Есеји..” 237–240.

³³ АВ, Ф. 444, а. ј. 581–584. Коста Поповић је рођен је 1885. године у Сомбо-

Тапавица.³⁴ Адвокати из Великог Бечкерек:³⁵ Славко Жупански,³⁶

ру, где је завршио основну школу и гимназију, а правне науке у Будимпешти и Бечу. Био је први поджупан Бачке жупаније (1918), посланик Народне скупштине у Новом Саду (1918), четири пута народни посланик и једном потпредседник Народне скупштине у Београду, а 1939. године је именован за сенатора Краљевине Југославије. Почетком окупације 1941. повлачи се из политичког и јавног живота. Пошто му окупаторске власти нису дозволиле да се бави адвокатуром, бави се земљорадњом на свом поседу покрај Сомбора. Адвокатску канцеларију отвара поново 1946. године, у Сомбору. Био је председник Адвокатског удружења у Сомбору све до 1959. године када се пензионисао.

³⁴ *Сјоменица...*, 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Сима Тапавица био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1912. до 1941. године, са седиштем канцеларије у Сомбору.

³⁵ Велики Бечкерек (Nagybecskerek, Торонталска жупанија) од 1935. године добија име Петровград, а од 1946. године Зрењанин.

³⁶ АВ, Ф. 569, а. ј. 1133. Славко Жупански рођен је у Меленцима 1880. године. Завршио је новосадску Српску велику гимназију, а затим као Текелијин питомац уписује права на будимпештанском универзитету где је и докторирао. Адвокатску канцеларију отворио је 1907. године у Великом Бечкереку. Био је народни трибун у средњем Банату, члан црквених скупштина, епархијске скупштине и градских већа. Био је власник и главни уредник *Бечкеречких новина* и оснивач Сокола у Великом Бечкереку. 1914. године био је ухапшен као велеиздајник и затворен у Великом Бечкереку, потом у Сегедину, одакле је отеран на фронт. У Великом Бечкереку је 29. октобра 1918. године основао Српски народни одбор, био је председник Месног одбора и Одбора за цео Банат. У својству председника Народног одбора оружаном силом је преузео градску и жупанијску управу у Великом Бечкереку. Био је посланик Велике народне скупштине у Новом Саду, где је изабран за члана Великог народног савета. За великог жупана Торонталске жупаније постављен је крајем новембра 1918. године. Признајући му заслуге, краљевска влада га је поставила за великог комесара за Банат. Нарочиту похвалу, као првом главном поверенику за аграрну реформу за Торонталску жупанију, упутило му је Министарство за аграрну реформу. Крајем 1919. године вратио се адвокатури. Био је један од најугледнијих првака Народне радикалне странке у Банату и дугогодишњи председник њеног Окружног одбора. Основао је у Великом Бечкереку/Петровграду Народну управу, био је председник месног и обласног одбора. Његовим залагањем у Великом Бечкереку / Петровграду је основана прва српска гимназија у Банату. У жељи да Велики Бечкерек буде привредни центар за Банат, исходио је да се у њему сместе велике установе: Железничка дирекција, Дирекција пошта и брзојава, Царинарница. Његовим настојањем у Великом Бечкереку је основана Трговачка комора, која га је у знак захвалности изабрала за свог почасног члана. Одликован је оденом Светог Саве III степена и Југословенском круном IV степена. После ослобођења 1945. године

Емил Гаврила,³⁷ Андрија Васић.³⁸ Из Српског Арадца: Паја Грчић.³⁹ Из Модоша: Ђока Павловић.⁴⁰ Из Баваништа: Тома Павловић.⁴¹ Из Вршца: Мрата Филипон.⁴² Из Омољице: Ђорђе

изабран је за председника Окружног одбора Народног фронта, Извршног одбора покрајинског Народног фронта, посланик Народне скупштине АПВ и члан Главног одбора, те члан Народне скупштине Републике Србије. О биографији Славка Жупанског види детаљно у: З. Вељановић и В. Војводић Мицова, *Знамениће личности Великој Бечкерека из доба ослобођења и уједињења 1918*, Зрењанин – Нови Сад 2022, 74–89 (даље: З. Вељановић и В. В. Мицова, *Знамениће личности...*); З. Вељановић, *Личности и догађаји из доба њисаједињења Војводине Краљевини Србији 1918*, Нови Сад 2021, 15–30 (даље: З. Вељановић *Личности и догађаји...*); Велики Бечкерек од 1935. године добија име Петровград, а од 1946. године Зрењанин.

³⁷ *Сјоменица...*, 18. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Емил Гаврила био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1894. до 1926. са седиштем канцеларије у Великом Бечкереку; З. Вељановић и В. В. Мицова, *Знамениће личности...*, 11–19; Ж. Фајфрић, *Историја адвокатуре Војводине (Од њочейка до 1941. године)*, Нови Сад 2008, 380–381.

³⁸ *Сјоменица...*, 18. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Андрија Васић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1921. до 1939. са седиштем канцеларије у Великом Бечкереку / Петровграду; З. Вељановић, *Личности и догађаји...*, 107–118.

³⁹ *Сјоменица...*, 18. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Паја Грчић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1921. до 1933. са седиштем канцеларије у Великом Бечкереку.

⁴⁰ *Сјоменица...*, 18. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Ђока Павловић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1921. до 1941. са седиштем канцеларије у Великом Бечкереку / Петровграду.

⁴¹ *Сјоменица...*, 18. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Тома Павловић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1921. до 1926. са седиштем канцеларије у Панчеву.

⁴² АВ, Ф. 569, а. ј. 1415. Мрата Филипон је рођен 11. марта 1884. године у Уљми, од сиромашних родитеља, отац Рафајло и мајка Емилија, рођ. Диминесков, који су осим њега имали још четворо деце. Основну школу је завршио у Уљми, а 1895. године је као стипендиста уписао Класичну гимназију у Белој Цркви коју је завршио 20. јуна 1903. године. Правни факултет је уписао у Коложвару (Клужу). Због оскудице се вратио у Вршац и радио као адвокатски писар и сам је финансирао своје школовање. Положио је докторат политичких наука 15. јануара 1907. године на Правном факултету у Коложвару и уписао се као

Пајић.⁴³ Из Велике Кикинде: Сава Путник,⁴⁴ Миливој Кенђелац.⁴⁵ Из Старог Бечеја: Душан Јојкић,⁴⁶ Паја Мартиновић.⁴⁷ Из Жабља:

адвокатски приправник у Адвокатску комору у Темишвару. Војни рок је служио у бившој аустро-угарској војсци („надпоручнички војни судија“) 1908. и 1909. године. Правни факултет је завршио у Коложвару 24. септембра 1910. године, када је и положио докторат правних наука. Течно је говорио и писао, осим српско-хрватског, мађарски, немачки, и румунски језик, а пасивно је говорио руски, пољски, бугарски, словеначки и француски језик. У темишварској Комори као адвокат је уписан 9. јула 1912. године, са седиштем канцеларије у Алибунару. Недуго по отпочињању рада је лишен слободе у трајању од четири месеца, под оптужбом за велеиздају. Ослобођен је, али већ 28. јула 1914. године поново оптужен и затворен у Арадску тврђаву, до 31. јануара 1915. године, одакле је послат на галицијски фронт. Године 1916. постављен је за судијског приправника код Домобранског див. суда у Загребу, а после положеног судијског испита код Врховног домобранског судишта у Будимпешти, постављен је за војног судију. Као делегат Војног суда, учествовао је у Хрватском сабору приликом изрицања отцепљења Хрватске од Угарске 31. октобра 1918. године. По повратку у Алибунар 3. новембра 1918. године, изабран је за посланика за Велику народну скупштину у Новом Саду. Одређен је да преузме управу и постане Велики жупан Тамишке жупаније и ту је дужност обављао до 27. јула 1919. године. Адвокатску канцеларију у Вршцу је отворио 1. августа 1919. године која је радила до 22. јуна 1941. године. Почетком окупације је на два месеца одведен у концентрациони логор у Панчеву. Пошто није смео да се врати у Вршац, живео је у Београду до 1. септембра 1944. године. После ослобођења, 30. јуна 1945. године је отворио адвокатску канцеларију у Вршцу, али је затворио 1. јуна 1947. године, према решењу Комисије за адвокате и адвокатске приправнике, као недостојан. Према решењу Адвокатске коморе за АПВ од 17. септембра, по пети пут је отворио адвокатску канцеларију, са седиштем у Вршцу. Др Мрата Филипон је био ожењен Маријом рођеном Берковић (рођена 6. јануара 1893. године). Од некретнина су имали 1/3 дела куће у Београду, ул. Цвијићева бр. 125.

⁴³ *Споменица...*, 20. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Споменици*, наводи се да је др Ђорђе Пајић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1921. до 1941. са седиштем канцеларије у Панчеву.

⁴⁴ З. Вељановић, *Личности и догађаји...*, 137–152.

⁴⁵ С. Сивчев, *Присаједињење 1918. године у светлу Велике Кикинде: Перспективе и изазови*, Кикинда 2018, 33.

⁴⁶ АВ, Ф. 569, а. ј. 1167; *Споменица...*, 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Споменици*, наводи се да је др Душан Јојкић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1909. до 1921. са седиштем канцеларије у Старом Бечеју, и од 1921. до 1941. године, и од 1945. до 1953. године, са седиштем канцеларије у Кули.

⁴⁷ *Споменица...*, 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је

Александар Драчански. Из Руме: Жарко Миладиновић.⁴⁸ Из Љупкова: Сретко Шинжар.⁴⁹ Из Темишвара: Васа Богданов.⁵⁰ Из Црепаје: Мита Тополовачки.⁵¹ Из Загајице: Јован Вулетић.⁵² Из

објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Павле Мартиновић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1893. до 1921. са седиштем канцеларије у Старом Бечеју.

⁴⁸ З. Вељановић и Д. Његован, *Посланици Велике народне скујишћине...*, 118.

⁴⁹ АВ, Ф. 569, а. ј. 1447. Сретко Шинжар рођен је 1. фебруара 1877. године у Крушчици, од оца Луке и мајке Милеве, рођене Ваљаревић. Класичну гимназију је завршио у Белој Цркви, а студије права у Будимпешти, 5. јуна 1903. године. Строге испите-ригорозе је положио у Коложвару 3. априла 1909, а адвокатски испит код Апелационог суда у Марошвашархељу 10. фебруара 1911. године. У списак адвоката Адвокатске коморе у Темишвару је уписан 2. марта 1911. године. У Белој Цркви се адвокатуром бавио од 5. марта 1911, до маја 1921, када је именован за јавног бележника. 6. априла 1941. године га је председник немачког Културбунда Јозеф Мартер разрешио дужности. За време рата није радио, а адвокатску канцеларију је отворио 15. маја 1945. године у Белој Цркви.

⁵⁰ АВ, Ф. 569, а. ј. 1040. Споменница..., 20. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у Споменници, наводи се да је др Васа Богданов био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1910. до 1922, од 1936. до 1941, од 1945. до 1958. године, са седиштем канцеларије у Ковину.

⁵¹ АВ, Ф. 569, а. ј. 1405. Димитрије Мита Тополовачки рођен је 6. новембра 1885. године у Црепаји, као треће од осморо деце. Отац Александар и мајка Драгиња, рођ. Првуљ су били аналфabetи. Рођен у кући од набоја, у великом сиромаштву, Мита је уз помоћ своје породице, учитеља Љубомира Ђурина и стипендије Задужбине Саве Текелије, захваљујући својој великој интелигенцији и марљивости, завршио Класичну гимназију у Панчеву и Правни факултет у Будимпешти. Био је одличан студент, а за доктора права је промовисан 6. новембра 1911. године. Течно је говорио мађарски, немачки, руски и румунски језик. Адвокатску праксу је отпочео код др Илије Лекића, адвоката из Ковина, а завршио код др Душана Бошковића, адвоката из Панчева. Адвокатски испит је положио код Апелационог суда у Марошвашархељу 27. фебруара 1914. године. Своју адвокатску канцеларију је отворио 25. октобра 1916. године у Црепаји, а од 14. августа 1918, у Панчеву, где је остао до рата. Када је Други светски рат избио, био је војник у Зрењанину, а у Сремским Карловцима је заробљен. Када је после неколико месеци пуштен из заробљеништва, није смео да се врати у Панчево, јер га је Гестапо тражио, па је до ослобођења остао у Београду. Његовог сина Александра, студента права, Немци су обесили априла 1941. године. Остала му је жена Борислава, ћерка и унук. После рата поново је отворио адвокатску канцеларију у Панчеву.

⁵² *Сјоменица...*, 19. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Јован Вулетић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1922. до 1939. године, са седиштем канцеларије у Белој Цркви.

Падине: Душан Бошковић.⁵³ Из Бачалмаша: Иван Абрамовић.⁵⁴ Из Титела: Бошко Ђурђевић.⁵⁵

Од бројних, знаменитих адвоката, посланика на Великој народној скупштини у Новом Саду, многи су учествовали у оснивању и раду Адвокатске коморе: Стеван Адамовић, Александар Моч, Коста Хаџи, Игњат Павлас, Јован Петровић, Славко Жупански, Мрата Филипон и други.

Сл. 3. Сїеван Адамовић, председник Адвокајске коморе 1921–1941.
(АВ, Ф. 444, а. ј. 6)

⁵³ Сїоменица..., 20. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у Сїоменици, наводи се да је др Душан Бошковић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1920. до 1941, од 1945. до 1948. године, са седиштем канцеларије у Панчеву.

⁵⁴ АВ, Ф. 569, а. ј. 1013. Иван Абрамовић рођен је 14. маја 1883. године у Бачалмашу. Докторат права је стекао 26. јуна 1910. у Коложвару, а адвокатски испит је положио 30. октобра 1913. године у Будимпешти. Адвокатску праксу је вршио у Бачалмашу и Сомбору. За јавног бележника постављен је 2. јуна 1932. године у Сомбору. Током окупације му је било забрањено бављење адвокатуром. Адвокатску канцеларију је поново отворио 15. марта 1951. године у Сомбору; Сїоменица..., 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у Сїоменици, наводи се да је др Иван Абрамовић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1913. до 1932, од 1945. до 1947, од 1950. до 1959. године, са седиштем канцеларије у Сомбору.

⁵⁵ Сїоменица..., 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у Сїоменици, наводи се да је др Бошко Ђурђевић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1913. до 1922. године, са седиштем канцеларије у Тителу.

Прокламацијом регента Александра Карађорђевића од 1. децембра 1918. године је проглашено уједињење Србије са земљама независне Државе Словенаца, Хрвата и Срба у јединствено Краљевство Срба, Хрвата и Словенаца (касније Краљевине СХС, а од 1929. Краљевине Југославије).⁵⁶

Услед ове државноправне промене у југословенским земљама, дошло је до правног партикуларизма, јер је свака држава имала своје засебно право, па је тако постојало шест правних подручја у новој Краљевини СХС: Хрватско-славонско правно подручје, Далматинско-словенско правно подручје, Правно подручје Војводине с Међумурјем, Србијанско правно подручје, Правно подручје Црне Горе и Босанско-херцеговачко правно подручје.

Правно подручје Војводине с Међумурјем је спадало под надлежност Београдског касационог суда, Одељења Б. у Новом Саду.⁵⁷

Окружни судови у Војводини су наставили са радом под називом судбени столови и судили су по законима Аустроугарске монархије.⁵⁸ Они су били наследници царско-краљевских судбених столова Монархије, а њихова стварна надлежност била је одређена затеченим угарским прописима из области правосуђа све до доношења Закона о уређењу редовних судова за Краљевину СХС од 24. октобра 1928. године.⁵⁹ Доношењем овог закона, мењају назив у окружне судове.⁶⁰ Окружни суд у Новом Саду је наставио са радом, али уместо дотадашњег назива *Újvidéki Kir. Törvényszék* добио је српски назив Судски стол – Нови Сад.⁶¹ Нови назив се види из дописа Министарства правде у Београду – Одељењу Б. Београдског касационог суда у Новом Саду.⁶²

---

⁵⁶ З. Вељановић, *Југославија пошреба или заблуда. Сиварање Краљевине СХС 1918*, Нови Сад 2017, 181–187.

⁵⁷ Види детаљно у: Ф. Čulinović, *Državnopravna historija jugoslavenskih zemalja XIX. i XX. vijeka*, knj. 2, *Srbija – Crna Gora – Makedonija, Jugoslavija 1918.–1945*, Zagreb 1954, 303–308.

⁵⁸ Срем је био у Хрватско-славонском правном подручју.

⁵⁹ *Службене новине Краљевине СХС*, бр. 237 – LXXVIII, стр. 1230 од 12. октобра 1928.

⁶⁰ *Службене новине Краљевине СХС*, бр. 40, 1929, стр. 1.

⁶¹ АВ, Ф. 79, Окружни суд – Нови Сад (191–1941) 1919–1941, Историјска белешка.

⁶² АВ, Ф. 100, Одељење Београдског Касационог суда – Нови Сад (1920–1941), 1920–1941, бр. Предс. II В. 27/1921.

Адвокатска комора за Банат, Бачку и Барању у Новом Саду (1921–1929)

Конституисање Адвокатске коморе за Банат, Бачку и Барању у Новом Саду као правног следбеника Адвокатске коморе у Суботици

Адвокатска комора у Суботици је наставила са радом и после Првог светског рата, и вршила је уписе адвоката и адвокатских приправника у именике, све до новембра 1920. године.⁶³ Доношењем Уредбе о измени и допуни Закона о адвокатима и адвокатским приправницима на територији Баната, Бачке и Барање од 8. децембра 1920. године укинута је Адвокатска комора у Суботици и основана Адвокатска комора за Банат, Бачку и Барању у Новом Саду, као њен правни следбеник.⁶⁴

На снази су остале одредбе према угарском Законском чланку XXXIV из 1874. године, уколико нису биле у супротности са овом уредбом. У члану 1. Уредбе, наведено је да ће новосадска Комора „примити иметак суботичке Адвокатске коморе”.⁶⁵

---

⁶³ М. Ботић, „Оснивање Адвокатске коморе у Новом Саду 1921 године. Време. Људи, догађаји”, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, год. 63, бр. 3, Нови Сад 1991, 3–17.

⁶⁴ *Службене новине Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца*, бр. 6/1921, стр. 2, од 10. јануара 1921.

⁶⁵ АВ, Ф. 569, 2023/1931. Састављен је записник код бивше Адвокатске коморе у Суботици 4. фебруара 1921. године о преузимању имовине и списка те коморе. Примопредаји су присуствовали председник Судбеног стола др Константин П. Мачик и перовођа Димитрије Бешлић, а од стране Коморе заменик председника др Јосиф Бремер, секретар др Шами Вечеи и благајник др Адолф Мајорош. Именовани благајник је председнику Судбеног стола предао имовину. Министарски савет је овластио адвоката др Јована Петровића из Суботице да се у име Адвокатске коморе за Банат, Бачку и Барању у Новом Саду (према члану 16 Уредбе о измени и допуни Закона о адвокатима и адвокатским приправницима на територији Баната, Бачке и Барање), као правног наследника бивше Адвокатске коморе у Суботици, новац и вредносни папири бивше суботичке коморе који су депоновани код Угарске свеопште кредитне банке д. д. у Будимпешти и њене филијале у Суботици, подигне, односно реализује вредносне папире.

№. Л. Г. Д. 8. / 921.

Прев.

Lapisulka

Spoteufau kod bivše advokatske komore u Lubotici 4. februara 1921. god. o preuzimanju i sadrka i opisa iste komore.

Prisutni:

Ost. strana predsedništva: Dr. Konstantin P. Kević, predsednik, adv. stola, Dr. Vukobrat Vrbica, pekovnik.

Ost. strana komore: Dr. Josef Dzamus, dr. zam. predsednik, adv. stola, advokatske komore, Dr. Josip Kocić, sekretar, Dr. Adolf Blagajnik, blagajnik.

Spoto je bivša advokatska komora nasledno broj. 41348-41351, od 8. og Decembra 1920. godine, razlicima, predsednik, subotičkog sudbenog stola, prezira Dr. K. Kocić, a, bezog sekretara iste komore, du pred. kancel. i opisa komore. Prisutanom blagajniku, predaje, predsedniku, sudbenog stola, sledice, pred. lista:

Redni broj.	Predmet.	Kamata.
11	U gotovini novcu	3043.11 Jk.
12	Mozna kupovina u Lubotičkoj konzaradskoj banki № 12825, od 19. I. 1921. o.	2891 - -
13	Mozna - - - - - № 12830, od 20. I. 1921. o.	2760.90 - -
14	- - - - - № 12193, od 19. I. 1921. o.	8640.60 - -
15	- - - - - "Za bacenje korostredeljni s ogranak" № 1619/96, 31. IX. 1920.	183.10 - -
16	- - - - - "Za bacenje takarast do hitla." IV. 366/731, od 2. IV. 919. o.	128.02 - -
17	- - - - - IV. V. 130/260, 31. I. 918. o.	223.09 - -
18	- - - - - "Blagajan s lita i nov hitlbank" - - - - - IV. 4174, od 2. IV. 1918. o.	90 - -
19	- - - - - "Za bacenje s lita. do b. p." - - - - - № 7788, od 49. I. 921. o.	335.90 - -
10	Pasina od - - - - - blagajan s lita hit. b. subotičke pitijale od 31. IX. 1918.	
- -	Podizimna, podizimna, pevat. Podizimna 4% % od 1914. god.	16800 - -
- -	Podizimna, podizimna, pevat. 4% % od 913. god.	55.200 - -
- -	6% ratnog zajma maj - - - - - sudbenog stola	15.000 - -
11	Bosni od 20 % "Za bacenje tak. do b. i." od 10. IV. 918. № 4733.	334 - -

Сл. 4. Зайисник о иреузимању имовине и списа дивше Адвокатске коморе у Субојици, 4. фебруара 1921. године (АВ, Ф. 569, 2023/1931)

21

АДВОКАТСКА КОМОРА
ЗА БАНАТ, БАЧУ И БАРАЊУ
У НОВОМ САДУ.

Број: 409./1922.

Предмет: _____

При одговору ваља се позвати на горњи број.

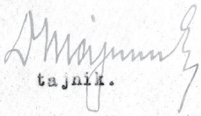
**Vrednostai papiri deponovani kod filijale Ugarske
Sveopste Kreditne Banke d.d. u Subotici.**

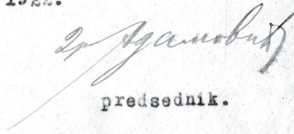
R e s e n j e.

Advokatska Komora za Banat, Backu i Baranju u Novomesadu po 16.cl. "Uredbe o izmeni i dopuni zakona o advokatima i advokatskim pripravnicima na teritoriji Banata, Backe i Baranje" kao pravni naslednik bivse Advokatske Komore u Subotici ovlasuje dr. Jovana Petrovica advokata u Subotici, - da u ime njene novac i vrednostne papire bivse suboticke advokatske komre, koji su deponovani kod Ugarske Sveopste Kreditne Banke d.d. u Budimpesti i njene filijale u Subotici podigne odnosno vrednosne papire realizuje, te o tome ovoj komori obracuna.

O ovome se izvestava dr. Jovan Petrovis advokat u Subotici i odbornik ove Komore, kao blagajnik ove Komore dr. Oskar Cipris advokat u Novomesadu i Uprava Filijale Ugarske Sveopste Kreditne Banke d.d. u Subotici.

U Novomesadu, 11. Maja 1922.

tajnik.

predsednik.

АДВОКАТСКА КОМОРА
ЗА БАНАТ, БАЧКУ И БАРАЊУ
У НОВОМ САДУ.

Број: 635/922

Предмет: _____

При одговору ваља се понављати на горњи број.

Ministarstvu Finansija
Generalnoj Direkciji Drzavnih Dugova,
Beograd

Na Vas dopis D.br.4044 od 1.jula o.g.izvestavate se da je Advokatska Komora za Banat,Backu i Baranju u Novome Sadu osnovana u smislu 16.cl."Uredbe o advokatima, i advokatskim pripravnicima na teritoriji Banata,Backe i Baranje"koju je,dohao Ministarski Savet pod brojem 41.349 od 8.decembra 1920.god.

Prema tome advokatska Komora za Banat,Backu i Baranju osnovana je na osnovu zakonite Uredbe kao nadlestvo ove drzave.

Vracajuci vam dopis ova Komora umoljava Generalnu Direkciju, da joj izvoli predmet sto pre resiti.

Novi Sad 14.juli 1922.

tajnik

predsednik

Прављено:

15/7/22

koncept

25

У општим одредбама су прописани општи услови за бављење адвокатуром, те је као адвокат или адвокатски приправник могао да ради онај који је био уписан у списак новосадске Адвокатске коморе. У списак адвоката, према чл. 3, могао је да буде убележен само беспрекоран држављанин Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца (даље: Краљевина СХС/Југославија) који је положио прописани адвокатски испит; који је био настањен на територији Баната, Бачке и Барање и који је према Закону о признању квалификативних погодби за стицање адвокатуре и јавног бележничтва од 30. јула 1919. године добио право да обавља адвокатуру на тој територији. Према чл. 4 Уредбе, адвокатска диплома се издавала на основу испита који се полагао према Уредби о адвокатском испиту на територији Баната, Бачке и Барање, код Одбора за испитивање адвокатских приправника, који се овом уредбом основао у Новом Саду код Апелационог суда за Банат и Бачку.

Одбор су чинили: председник, потпредседник и двадесет четири члана, са трогодишњим мандатом. Према чл. 5 Уредбе, адвокатски испит је могао полагати кандидат који је: 1. постао доктор правних наука на неком домаћем факултету или страном (уколико је диплому стекао пре ступања Уредбе на снагу); 2. да је од дана уписа у списак адвокатских приправника пет година био на пракси, а најмање две године од положеног доктората. Адвокатски испит су могли да полажу и они кандидати који су према постојећим законским одредбама на територији Баната, Бачке и Барање до 25. новембра 1918. године већ стекли право да га полажу, без обзира на одредбе става 1. Такође, пракса оних адвокатских приправника, који су пре ове уредбе били уписани у неку адвокатску комору, рачунала се од дана уписа. Адвокатски испит се полагао на српскохрватском/хрватскосрпском службеном језику Краљевине СХС. После положеног испита и положене заклетве, испитна комисија Одбора за испитивање адвокатских приправника је издавала диплому кандидату. Услове за убележавање у списак адвокатских приправника регулисао је чл. 8 Уредбе.⁶⁶ Према чл. 10, у року од једног месеца, од дана ступања на снагу Уредбе, сви адвокати и адвокатски приправници на територији Баната, Бачке и Барање морали су да положе прописану заклетву код поверенства (пред комисијом) надлежног окружног суда.

⁶⁶ Види детаљно у: Г. Дракић, „Адвокатура на подручју Војводине 1929–1941”, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, год. 77, књ. 65, бр. 4, Нови Сад 2005, 186–204.

А
Списак
Тресач 194

адвоката на територији новосадског судског округа

Број држављанства	Име и презиме	Место становања	Датум станаовања	Датум издавања	Датум закључка	Примедба
1.)	Др Јован Милићковић	Нови Сад	22.V. 1920.	21.III. 1910.	24.I. 1921.	
2.)	Др. Никола Бајић	"	1.XI. 1920.	IX. 1917.	"	XI. 1918. одборник одб. комисије др. Младеновић
3.)	Др. Павле Јанковић	"	1884.	1884.	"	
4.)	Др. Милан Секулић	"	15.IV. 1919.	2.VI. 1914.	"	
5.)	Др. Вукосавић	"	1901.	1901.	"	
6.)	Др. Радојевић	"	V. 1913.	IV. 1913.	"	
7.)	Др. Милош Зубишић	"	1.I. 1913.	12.V. 1912.	"	
8.)	Др. Ошкар Милић	"	II. 1912.	1912.	"	
9.)	Др. Јован Белошековић	"	2.III. 1895.	25.II. 1895.	"	
10.)	Др. Милан Милић	"	1.XI. 1919.	27.III. 1914.	25.I. 1921.	
11.)	Др. Милан Милић	"	7.X. 1889.	1.X. 1889.	"	
12.)	Др. Милош Павић	"	1912.	IV. 1912.	26.I. 1921.	
13.)	Др. Никола Хаџи	"	8.XI. 1899.	26.IX. 1897.	28.I. 1921.	
14.)	Др. Фердинанд Милић	"	II. 1899.	20.VI. 1899.	"	
15.)	Др. Ђорђевић	Плоче	30.VIII. 1913.	25.I. 1913.	29.I. 1921.	
16.)	Др. Милош Павић	Нови Сад	VI. 1899.	22.VI. 1899.	31.I. 1921.	
17.)	Др. Александар Мил	"	VII. 1912.	VI. 1912.	31.I. 1921.	
18.)	Др. Ђорђевић	"	29.IX. 1897.	27.IX. 1897.	1.II. 1921.	
19.)	Др. Ђорђевић	Српски Београд	1.XI. 1913.	3.VII. 1913.	2.II. 1921.	

Сл. 5. Адвокати са списка А. из 1921. године (АВ, Ф. 569, 1/1921)

Редни број	Име и презиме	Место службовања	Датум и место службовања	Датум и место избора	Датум и место избора	Тригодова
20,	2р. Павло Ерешч	Ва. Бореј	20. XI 1913.	13. XI 1913.	2. II 1921.	
21,	2р. Митин Сокман	Нови Ваг	II 1905.	II 1905.	- -	
22,	2р. Митић Јисоричевић	- -	I. VIII 1902.	16. IV 1902.	3. II 1921.	
23,	2р. Зуман Џејкић	Ва. Бореј	III 1910.	10. VI 1910.	4. II 1921.	
24,	2р. Михајло Продановић	Нови Ваг	I. II 1900.	27. III 1900.	- -	
25,	2р. Иван Јакопица	Гробојан	26. XI 1914.	20. XI 1914.	5. II 1921.	
26,	2р. Јоко Јовановић	- -	I. V 1914.	10. II 1914.	- -	
27,	2р. Иван Влаховић	Ва. Бореј	20. XII 1879.	16. XII 1879.	7. II 1921.	
28,	2р. Таја Маринковић	- -	VI 1893.	16. VI 1893.	8. II 1921.	
29,	2р. Леополд Авогони	Пустар	I. I 1902.	15. XI 1902.	- -	
30,	2р. Михајло Поповић	Танарка	I. VII 1913.	9. VI 1913.	- -	
31,	2р. Кошар Павловић	Гробојан	II 1902.	II 1902.	9. II 1921.	
32,	2р. Мисао Забеговац	Ва. Бореј	17. III 1912.	20. II 1912.	10. II 1921.	
33,	2р. Јосиф Крајко	Нови Ваг	XI 1913.	31. X 1913.	- -	
34,	2р. Александар Димитријевић	Танарка	III 1909.	28. VI 1909.	- -	
Нови Ваг, 11. фебруара 1921. -						
Оверата (М. П.)		Лузич с. р.				
Бореј 12. 7. 27		председнички судови само				
25. марта 1921		Корнелиј Митински Главни				
Београд		2р. Б. Микашић с. р.				
Завештање:						
(Стамбалић)						
Милићковић						

Комисију су чинили: председник окружног суда, један судија истог суда и један адвокат. Министар правде је именовано чланове комисије, као и њихове заменике. Образована су два списка адвоката: списак А. и списак Б. У списак А. су ушли они адвокати који су знали службени језик, а у списак Б. они адвокати који нису добро знали, или га уопште нису знали. Адвокати са списка А. су постали пуноправни чланови Адвокатске коморе, а адвокати са списка Б. нису имали ни активно ни пасивно бирачко право. Према чл. 16, по истеку рока од једног месеца од дана ступања на снагу Уредбе, сви записници о положеним заклетвама и сви спискови адвоката и адвокатских приправника требало је да се пошаљу преко Апелационог суда у Новом Саду, министру правде, који је требао одмах да именује Оснивачки одбор за новосадску Адвокатску комору.⁶⁷ Одбор је требао да сазове први збор адвоката са списка А, ради оснивања Адвокатске коморе у Новом Саду. Тако је убрзо и учињено:

„Г. министар правде актом од 16. 02. 1921. год. бр. 5985 по чл 16 Уредбе о измени и допуни Закона о адвокатима и адвокатским приправницима, поставио је у Оснивачки одбор: за председника др Ђорђа Коњовића, предсеника Апелационог суда, за чланове: др Бранка Николића, начелника Министарства правде, др Миливоја Григоријевића, др Јована Латинчића и др Игњата Павласа, новосадске адвокате са задатком, да привремено рукују иметком суботичке Адвокатске коморе и да сазову први збор адвоката из списка А ради оснивања Адвокатске коморе у Новом Саду. Председник Окружног суда у Суботици по решењу г. министра Правде од 20. 12. 1920. бр. 50609 извршио је разрешење Адвокатске коморе у Суботици и преузео је иметак исте Коморе. О преузимању је састављен Инвентарни записник 4-II 1921. године под бр. Пр. I Б. 8 ex 1921 и 11- II 1921. године под бр. Пр. I Б. 5/6 ex 1921. Имовина бивше Коморе пренешена је у Нови Сад и налази се у згради Апелационог суда под руковањем овог Одбора. Оснивачки одбор одржао је прву седницу 28. марта 1921. године где је по статистичким

---

⁶⁷ АВ, Ф. 569, 1/1921. У предмету се налази А. и Б. списак адвоката и адвокатских приправника на територији Баната, Бачке и Барање и записници о положеним заклетвама адвоката и адвокатских приправника на територији Баната, Бачке и Барање (Бела Црква, Велики Бечкерек, Велика Кикинда, Нови Сад, Панчево, Сомбор и Суботица).

подацима сакупљеним по Министарству правде под бр. 12797 од 25. марта 1921. године установљено, да на територији Баната, Бачке и Барање има 396 адвоката, од којих је 124 уведено у списак А, а 272 у списак Б и 56 адвокатских приправника.⁶⁸ У истој седници одлучено је да се први Збор адвоката сазове за 3. мај 1921. и да се на трошак Коморин штампају позиви за овај Збор и Уредбе о измени и допуни Закона о адвокатима и адвокатским приправницима, судијском и адвокатском испиту. У седници Оснивачког одбора од 2. маја 1921, установљен је дневни ред првог Збора адвоката. Молимо Адвокатску комору, да овај Извештај Оснивачког одбора на знање примити изволи. Нови Сад, 2. мај 1921. године. У потпису су: Др Ђорђе Коњовић, председник Оснивачког одбора, и чланови Оснивачког одбора”.⁶⁹

Уредба о измени и допуни Закона о адвокатима и адвокатским приправницима на територији Баната, Бачке и Барање је суспендована Законом о измени и допуни Закона о адвокатима и адвокатским приправницима на територији Апелационог суда у Новом Саду од 23. јуна 1922. године.⁷⁰ Овим законом је уређен положај адвокатуре у Банату, Бачкој и Барањи (са Међумурјем). Према Закону о измени и допуни Закона о адвокатима и адвокатским приправницима на територији Апелационог суда у Новом Саду из 1922. године, у Именик адвоката могли су да буду уписани дипломирани правници и без степена доктора права, који су положили адвокатски испит код Апелационог суда; морали су да имају држављанство Краљевине СХС и да буду настањени на територији Апелационог суда у Новом Саду. Раније стечена права су била у потпуности уважавана. У Именик адвокатских приправника могли су да се упишу и они дипломирани правници који су положили дипломски испит на домаћем или страном факултету, а са праксом код адвоката на територији Апелационог суда у Новом Саду, као и

---

⁶⁸ АВ, Ф. 569, 52/1932. У извештају Адвокатске коморе упућеном Савезу адвокатских комора Краљевине Југославије се наводи да је Адвокатска комора за Банат, Бачку и Барању, даном оснивања, имала 385 чланова (105 адвокатских приправника).

⁶⁹ АВ, Ф. 569, 4/1921.

⁷⁰ *Службене новине Краљевине Срба, Хрватша и Словенаца*, бр. 294 од 30. децембра 1922.

раније убележени адвокатски приправници било које коморе бивше Угарске, уколико су били држављани Краљевине. Овај закон је и даље задржао списак Б. за адвокате који не знају службени језик, једино што је проверу знања српскохрватског језика пренео са комисија окружних судова на Адвокатску комору, са даном њеног конституисања 3. маја 1921. године.

Оснивачка скупштина Адвокатске коморе за Банат, Бачку и Барању је одржана 3. маја 1921. године у Новом Саду.⁷¹ Скупштином је председавао др Ђорђе Коњовић, председник Апелационог суда у Новом Саду. За председника Адвокатске коморе изабран је др Стеван Адамовић,⁷² за потпредседника др Милош Бокшан,⁷³ за секретара др Коста Мајински,⁷⁴ благајник др Оскар Циприс⁷⁵ и фискал др Милан Секулић.⁷⁶

⁷¹ М. Ботић, „Оснивање Адвокатске коморе у Новом Саду...”, 3–17. У овом раду објављен је факсимил Записника са оснивачке и изборне Скупштине Адвокатске коморе за Банат, Бачку и Барању (стр. 1–4). Овај записник се, нажалост, не налази у архивској грађи Фонда.

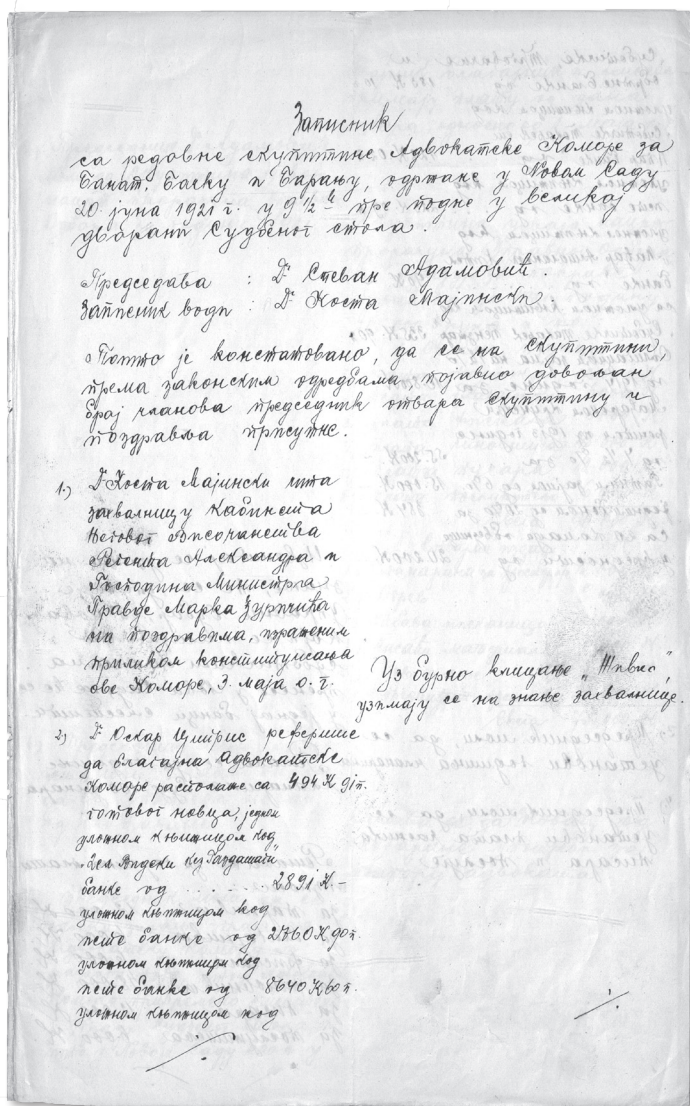
⁷² АВ, Ф. 569, 55/1928. Уверење Адвокатске коморе за Банат, Бачку и Барању у Новом Саду да је др Стеван Адамовић, адвокат из Новог Сада, био убележен у списак адвоката код бивше суботичке Адвокатске коморе од 28. априла 1894. године и да се од оснивања ове коморе, тј. од 5. маја 1921. године води у списку адвоката код ове коморе са седиштем у Новом Саду.

⁷³ АВ, Ф. 569, 28/1928. Уверење Адвокатске коморе за Банат, Бачку и Барању у Новом Саду да је др Милош Бокшан, адвокат из Новог Сада, био убележен у списак адвоката код бивше суботичке Адвокатске коморе од 20. септембра 1905. године до 5. маја 1921, са седиштем у Новом Саду, од 5. маја 1921. године води се у А. групи адвоката код ове коморе са седиштем у Новом Саду.

⁷⁴ АВ, Ф. 569, 152/1931. Уверење Адвокатске коморе у Новом Саду којим службено потврђује да је др Коста Мајински од 27. децембра 1918. год. био убележен код бивше суботичке Коморе са седиштем у Жабљу и да од оснивања ове коморе т. ј. од 5. маја 1921. год. све до тренутка издавања уверења беспрекорно врши адвокатуру у Новом Саду; *Сјоменица...*, 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Коста Мајински био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1918. до 1932. године, са седиштем канцеларије у Новом Саду.

⁷⁵ *Сјоменица...*, 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у *Сјоменици*, наводи се да је др Оскар Циприс био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1913. до 1941. године, са седиштем канцеларије у Новом Саду.

⁷⁶ АВ, Ф. 569, 173/1931. Уверење Адвокатске коморе у Новом Саду којим службено потврђује да је др Милан Секулић од 4. маја 1918. год. био убележен

Сл. 6. Закључак са Редовне скупушћине Адвокаћиске коморе за Банай, Бачку и Барању одржане 20. јуна 1921. године (АВ, Ф. 569, а. ј. 1)

код бивше суботичке Коморе и да од 15. априла 1919. год. све до данас беспрекорно врши адвокатуру у Новом Саду; Сјоменица..., 11. У Именику адвоката од 1921. до 1971. год. који је објављен у Сјоменици, наводи се да је др Милан Секулић био уписан у Именик адвоката Адвокатске коморе од 1918. до 1932. и од 1945. до 1954. године, са седиштем канцеларије у Новом Саду.

Суботинке, Миловаче и
 Овртне Банке од 183 К. 10 д.
 Уложном Књижицом код
 Суботинке Матарек еш
 Матар Банке од 128 К. 02 д.
 Уложном Књижицом код
 Мате Банке од 223 К. 09 д.
 Уложном Књижицом код
 Матар Анталовит Хител
 Банке од 90 К. ~
 За уложном Књижицом код
 Суботинке Матарек Пензатар 335 К. 90 д.
 Обвизација зајма на 1/2 %
 из 1914 године за 16.800 К. -
 Матарекон друштвен
 решење из 1913 године
 на 1/2 % за 55.200 К. ~
 Јапански зајма од 6 % 15.000 К. -
 једнак облику од 20 % за 384 К. -
 са 20 комада новчице
 у вредности од 20.200 К. -

Извештај се узима на
 знање, же се укључује
 Управни Одбор, да новац,
 који се налази по
 кредитивним Банкарма
 пренесе у једну од,
 где ће се
 у једној банци смештати.

3) Председник моли, да се
 установи годишња кланарина
 Решава се, да годишње
 кланарина буде 100 динара.

4) Председник моли, да се
 установи плата књижица,
 писара и поштом
 Решава се да годишња плата
 тј. :

за штампарију	12.000 К.
за ватајника	6.000 К.
за фискала	6.000 К.
за књижица	48.000 К.
за писара	12.000 К.
за поштоматера	6.000 К.

5.) Председник В. Јурић моли да Радничка комора усвоји нацрт прорачуна Управе Одбора за годину 1921.

Тажни, владајини и финансијски прилици које су од дана твора, односно од 1. маја о. г.

Радничка комора усвоја нацрт прорачуна Управе Одбора, те одређује за покриве трошкова за 1921 годину 465.000 Кр. и по:

И. Основни издаци:

1.) Плата тажника	12.000 К.
2.) Плата владајини	6.000 К.
3.) Плата финансијера	6.000 К.
4.) Плата реновира	18.000 К.
5.) Плата писара	12.000 К.
6.) Плата комуналних	6.000 К.
Свега	90.000 К.

II. Стварни издаци:

1.) Сивинарница за просејање	12.000 К.
2.) Дрв	9.000 К.
3.) Радова тешкара	12.000 К.
4.) Кисели материјал	6.000 К.
5.) Осветљење	2.400 К.
6.) Неиздани трошкови	33.600 К.
Свега	75.000 К.

6.) Председник моли, да се решенови у наву еверу да се употребљивају, од оловарине

Решава се, да новац од оловарине употребљивају за потпору адвоката.

7.) Председник моли, да се одобри издаци троше за адвоката у Комору из рачуна ога, што је адвоката Комора привремено сменила у Управу Судског Суда и што у Новом Саду као и у

други месецима вага велика
секунда у милошима, не би
Адвокатска Комора могла добити
у велика издана права,
да јој се одузму провентиле
у којима је сада смештена.
Земљиште од поклаи однесено
купили од Градске Управе,
издана од трговца Б. Ј. Ј. Ј. Ј.,
која он се својом покрила
делом по уписише, што
он трговало 350.000 К. са
40000 К. а остатак Би се
покрио једним амортизационим
гарантом, која он отплаћа својом
узима у годишња процену.

Тешко се да се за Адвокатску
Комору сагуда једна града на
земљишту, које он се од Управе града
Лубовица добило али купило.
За покриве тротоара око тргама
та се утврђено цела утврђена,
поклаи, који је на дротне књижице,
по разним банкама уложити, новац,
који се уз одвезнице наплаћу код
погодних приватних лица као
тако, да се ово нешто ретко има
бити судбитине адвокатске
Коморе, али та у опште посетије
Остатак трговца ко се покрио
амортизационим гарантом, која се
отплаћа улашту редовно у годиш
процену.

Трговина се уз неке мање
кмене трговца и трговца се
овом закључку. —

Пошто је дневни ред неуредан, затвара се Скупштина
у 11 сати после подне.

М. Ј. Ј. Ј. Ј.
тајник.

Председник.

На седници Управног одбора Адвокатске коморе за Банат, Бачку и Барању одржане 9. јуна 1921. године у Новом Саду, на којој су били присутни: др Стеван Адамовић, др Јован Латинчић, др Милан Секулић, др Бодог Ковач, др Милан Матић, др Оскар Циприс и др Коста Мајински, прочитан је и усвојен Записник са Одборске седнице, одржане 3. маја 1921. год. На овој седници се приступило доношењу нацрта Пословника (Статута) Коморе.⁷⁷

Редовна скупштина Адвокатске коморе за Банат, Бачку и Барању одржана је 20. јуна 1921. године у Новом Саду. Из скупштинског Записника сазнајемо да је усвојено и решено: да се новац суботичке Адвокатске коморе депонује у једној банци у Новом Саду, да се годишња адвокатска чланарина од 100 динара употреби за помоћ адвокатима, затим да се за Адвокатску комору сазида једна зграда и друго.

На овој Скупштини је усвојен Пословник (Статут) Коморе, а Министарство правде у Београду га је већ 26. јула 1921. године одобрило.⁷⁸

Пословник (Статут)

Пословник се заснивао на Уредби о измени и допуни Закона о адвокатима и адвокатским приправницима на територији Баната, Бачке и Барање, од 8. децембра 1920. године, као и на одредбама Законског члана XXXIV из 1874. године. Састојао се од осам поглавља: I Чланови Коморе; II Адвокатски приправници; III Одбор; IV Скупштина; V Пословник одборских седница; VI Одређивање адвоката– заштитника и старатеља; VII Администрација; VIII Дисциплински поступак.⁷⁹

I Чланови Коморе су могли да буду они адвокати који су били стално настањени на подручју Баната, Бачке и Барање и који су убележени у списак Адвокатске коморе, на основу чл. 3 ове уредбе. О примању чланова у Комору издавало се уверење и достављало

---

⁷⁷ АВ, Ф. 569, а. ј. 46.

⁷⁸ АВ, Ф. 569, а. ј. 1.

⁷⁹ Исто.

кандидату, министру правде, свим судовима и тужилаштвима на територији Војводине, а такође се обзнањивало у службеним новинама. Уписани чланови су били дужни да плаћају годишњу чланарину коју је сваке године установљавала редовна скупштина.

II Адвокатски приправници су уписивани у списак адвокатских приправника након што би подношењем својих докумената доказали да су испунили услове прописане чл. 8 Уредбе. Такође су морали да поднесу и уверење свог принципала о пракси проведеној у адвокатској канцеларији. Уверење су добијали само на основу проведене праксе прописане по чл. 8 Уредбе.

III Одбор се састојао од председника, потпредседника, секретара, благајника, фискала, осам редовних чланова и четири заменика. Председник је заступао Адвокатску комору пред властима, судом и приватним лицима; председавао је скупштином и одборским седницама; заказивао је време одборских и дисциплинских седница; надзирао је административни рад Коморе и друго. У случају спречености председника, замењивао га је потпредседник. Секретар је био шеф писарнице Коморе, обављајући истовремено и послове архивара; водио записнике на скупштинским, дисциплинским и одборским седницама; састављао нацрте годишњег извештаја и друго. Благајник је управљао Комориним приходима, расходима и имовином фондова, подносио извештај о томе; састављао редован обрачун који је подносио Одбору, ревизионој комисији и редовној скупштини. Фискал је морао да штити морал и углед адвокатског реда, да се стара о вршењу дужности адвоката, а посебно да спречава надриписарство; у дисциплинским стварима је заступао углед адвокатског реда као јавни тужилац, по саслушању пријављеног адвоката први се изјашњавао о покретању дисциплинског поступка и друго.

IV Скупштина је вршила следеће послове: састављала пословнике; бирала чланове одбора, кандидате за адвокатски сенат Б. Одељења Касационог суда и чланове Одбора за испитивање адвокатских приправника; одређивала плате административних радника; састављала прорачун и његово покриће; вршила ревизију годишњих завршних рачуна; решавала призиве поднете против одборских решења; доносила предлоге у сврху исправљања недостатака на пољу правосуђа и правозаступништва, и др. Скупштине

Адвокатске коморе су биле редовне и ванредне. Редовна скупштина се одржавала сваке године, а најкасније до маја месеца. Ванредне скупштине су се одржавале по потреби, на предлог Одбора у присуству председника и најмање четири члана.

V Према Пословнику одборских седница, одборске седнице су се одржавале једном месечно и о њима се водио записник. У записник су се уносила имена присутних чланова. Уколико би референт подносио нацрт или предлог писменим путем, предмет се уносио у записник само са позивом на деловодни број. Прописи Пословника који су се односили на Скупштину су били меродавни и за одборске седнице, под условом да су се на ове могли примењивати.

VI Одређивање адвоката–заштитника и старатеља вршио је председник по реду који је установљавао Одбор, унапред за шест месеци. Ред се установљавао посебно за области појединих окружних, тј. среских судова, по азбучном Именику адвоката.

VII Када је реч о администрацији, Адвокатска комора је обављала кореспонденцију са министарствима и вишим судовима путем извештаја, са осталим надлештвима и судовима путем дописа и са својим члановима окружницама и налозима. О поднесцима, предлозима, молбама и сл. се расправљало на Скупштини, Одборској седници и Дисциплинском суду, на основу извештаја одређеног референта. У вези са редовним и дисциплинским стварима су се водили посебни деловодни записници и реферати. Осим наведених књига водили су се још и посебни спискови о евиденцији адвоката, адвокатских приправника, адвоката заштитника и старалаца. У чл. 50 Пословника је наведено да Адвокатска комора има свој печат, на којем се налази државни грб са овим натписом: „Адвокатска комора за Банат, Бачку и Барању у Новом Саду”.

VIII Дисциплински поступак се водио уколико је против адвоката или адвокатског приправника била поднесена пријава пред Дисциплинским судом. Дисциплински суд се састојао од председника и четири члана. председавао је председник или потпредседник Адвокатске коморе који је одређивао чланове Дисциплинског суда, на шест месеци.⁸⁰ За доношење решења била је потребна при-

---

⁸⁰ АВ, Ф. 569, 2/1921. За чланове Дисциплинског суда, по чл. 57 Пословника, за време од 1. јануара до 30. јуна 1922. године били су одређени: др Коста Хаџи, др Јован Латинчић, др Милан Ђирић и др Александар Моч.

сутност свих чланова и већина гласова. Водио се записник седнице (имена присутних судија, тужиоца, туженог и браниоца, ток расправе и донесена одлука), као и записник о већању (ток већања и образложења појединих чланова).

Делатност Коморе се у првим годинама после њеног оснивања 1921. год. сводила, између осталог, и на административне послове. Комора је израђивала разне пописе и спискове, попут нпр. А. и Б. спискове адвоката и адвокатских приправника на територији Баната, Бачке и Барање, спискове адвоката оптаната, решавала по молбама за упис у списак адвокатских приправника, издавала различите врсте потврда и уверења о приправничком стажу, издавала разна мишљења, препоруке, тумачење закона и сл.

Комора је редовно одржавала своје скупштинске и одборске седнице на којима се активно залагала за побољшање правосуђа у Војводини. Из извештаја о раду Коморе из 1924. године (који је прочитан на Редовној главној скупштини Адвокатске коморе за Банат, Бачку и Барању, одржане у Новом Саду 8. јуна 1925. године), уочљиво је да је осим бројних представки послала и један меморандум Министарству правде у којем се наводи како је „правосуђе у Војводини доспело до очајног стања, да судије и судски намештеници један за другим дају оставке, јер им плата не осигурава ни најскромнију егзистенцију; да се код судова и грунтовних власти гомилају предмети и остају нерешени годинама, да се рочишта одређују на шест месеци” и захтева да се такво стање поправи. У истом извештају се саопштава да је од 19. до 21. септембра 1924. у Загребу одржан Први конгрес (Збор) правника на коме је учествовало 600 правника (од чега 15 из Војводине). На дневном реду је било: оснивање Конгреса правника Краљевине СХС, законодавна техника, правна помоћ у држави и питање о адвокатском реду.⁸¹ Пошто је у држави владао правни партикуларизам, Комора се активно залагала за изједначење закона. „Збор је успостављен као институција са задатком да на редовним годишњим састанцима расправља теоријски и практично важна питања из законодавства и ставља предлоге и нацрте за законе”⁸²

---

⁸¹ АВ, Ф. 569, а. ј. 2. О резолуцији донесеној на Конгресу ће касније бити речи.

⁸² N. Kisić Kolanović, Ivo Politeo. *Povijest, intelektualci, odvetništvo 1887–1956*, Hrvatski institut za povijest, Zagreb 2015, 143.

Комора се од почетка залагала за побољшање материјалног стања адвоката, и тражила је увећање адвокатске тарифе. Међутим, крајем 1928. године, Касациони и Апелациони суд у Новом Саду издали су нову и за судове обавезну адвокатску тарифу којом је егзистенција адвоката била још више угрожена, а Комора је сматрала да је њоме нанесена увреда и понижење целом адвокатском реду. Због тога је сазвана Ванредна скупштина која је одржана 25. новембра 1928. године. На Скупштини је донета резолуција која изражава ово незадовољство, а Касациони и Апелациони суд су на својим седницама одржаним 27. и 29. децембра усвојили примедбе и донеле нову Тарифу.⁸³

Адвокатска комора у Новом Саду (1929–1941)

Значајне промене које су утицале на рад адвокатуре су се догодиле у 1929. години. На Бадњи дан, 6. јануара 1929. године, краљ Александар I Карађорђевић је укинуо Видовдански устав, према којем је Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца била подељена на тридесет три области. Трећег октобра 1929. је донесен Закон о називу и подели Краљевине на управна подручја.⁸⁴ Законом је промењен назив државе у Краљевина Југославија. Овим законом је извршена снажнија концентрација и централизација државне управе укидањем ранијих области и стварањем мањег броја већих јединица које су се називале бановинама.⁸⁵ Успостављено је девет бановина, а Адвокатска комора за Банат, Бачку и Барању се налазила у Дунавској бановини која је обухватала Банат, Бачку, Барању, источни Срем и део северне Србије (Шумадију, Браничево и Стиг).⁸⁶ Њено седиште се налазило у Новом Саду, а органи власти у бановинама су били предвиђени Законом о банској управи од 7. новембра 1929. године.⁸⁷

⁸³ Ж. Фајфрић, *Историја адвокатуре Војводине (од почетка до 1941. године)*, Нови Сад 2008, 416.

⁸⁴ *Службене новине Краљевине Југославије*, бр. 233-ХСVI од 5. октобра 1929.

⁸⁵ Љ. Кркљуш, *Правна историја српског народа*, Нови Сад 2004, 442.

⁸⁶ Види детаљно у: П. Вајагић, *Банови Дунавске бановине*, Нови Сад 2016.

⁸⁷ *Службене новине Краљевине Југославије*, бр. 261-СV од 7. новембра 1929.

Процес на доношећу унифицираног, јединственог закона о адвокатима дуго је трајао. У октобру 1927. године министар правде Душан Суботић поднео је владин предлог Закона о адвокатима у Краљевини СХС, али је Скупштина била распуштена. Када је у новом скупштинском мандату Закон коначно прихваћен (17. октобра 1928. године) уследила је суспензија Устава из 1921. и проглашење Шестојануарске диктатуре. Тако је Закон о адвокатима за Краљевину СХС донесен 17. марта 1929. године, а донео га је краљ на основу свог законодавног овлашћења.⁸⁸

Закон о адвокатима из 1929. године

Закон о адвокатима за Краљевину СХС донесен је 17. марта 1929. године, а ступио је на снагу 19. марта 1929.⁸⁹ Адвокатура је заснована на принципу слободне и независне адвокатуре и дефинисана као „занимање јавног поретка”. Стицала се уписом у Именик адвоката. Овим законом укинута је разлика између А. и Б. класе адвоката, и потпуно се напушта разврставање адвоката по групама. Даље, Законом је наређено адвокатима да формирају сопствене пензионе фондове, а адвокатским коморама да оформе савез адвокатских комора. Прописано је и да се оснују адвокатске коморе у седиштима апелационих судова, а да министар правде установљава број и седишта адвокатских комора које су „имале да чувају углед, част и право адвокатског сталежа и да пази на то да адвокати врше своју дужност”. Закон је садржао 17 поглавља: I Стицање адвокатуре; II Адвокатски приправници; III Права и дужности адвоката; IV Престанак адвокатуре; V Адвокатске коморе; VI Право надзора и дисциплинско право; VII Дисциплинско веће; VIII Дисциплински поступак; IX Правни лекови против пресуда и других одлука дисциплинског већа; X Адвокатско дисциплинско веће код Касационог суда; XI Извршења пресуде и других одлука у дисциплинском поступку; XII Поновљење дисциплинског поступка; XIII Службена

⁸⁸ N. Engelsfeld, „Odvjetništvo u Kraljevini SHS, odnosno Kraljevini Jugoslaviji između dva rata”, *Odvjetnik*, год. 72, бр. 1–2, Загреб 1999, 61–68.

⁸⁹ *Службене новине Краљевине Срба, Хрваџа и Словенаца*, бр. 65–XXVIII, под бројем 145, од 19. марта 1929.

Хаљина; XIV Осигурање адвоката; XV Таксе; XVI Пискарачи, на-
дриписари; XVII Прелазна наређења.⁹⁰

Допринос жена адвокатури 1929–1941.

Члан 2 Закона о адвокатима за Краљевину Срба, Хрвата и Сло-
венаца од 17. марта 1929. омогућио је женама „да могу стећи право
на адвокатуру и ову обављати”. До доношења овог закона женска
лица која су завршила правне студије нису могла да се баве адво-
катуром. Већина се уписивала на суботички Правни факултет који
је основан 1920. године.⁹¹ Од оснивања Правног факултета у Су-
ботици 1920. до 1941. године је дипломирало 88 жена.⁹² Иако су
радиле у адвокатским канцеларијама, до 1929. године нису могле
да се упишу у Именик адвокатских приправника.

Као један од показатеља ових навода, у архивској грађи фон-
да, у 1922. години, налази се молба за упис у списак адвокатских
приправника **Босиљке Кристић из Панчева**, рођене 31. марта
1894. године у Петроварадину. Кристићева је Правнички факултет
Универзитета Краљевине СХС у Београду уписала 1918/1919, док
је њена диплома издата 13. августа 1922. Приправничку праксу је
отпочела 1. маја 1922. код др Ђорђа Пајића, адвоката у Панчеву.
Молба је одбијена „пошто за убележење женскиња још нема закон-
ске могућности”.⁹³

У 1925. години одбијена је молба за упис у списак адвокатских
приправника **Радмиле Милићев**, рођене 13. јула 1900. године у Но-
вом Саду. Правне науке је завршила 1923/1924, а дипломски испит
положила 18. децембра 1925. Као адвокатски приправник је била

⁹⁰ Види детаљно у: Г. Дракић, „Адвокатура на подручју Војводине 1921–
1941”, *Гласник Адвокајске коморе Војводине*, год. 77, књ. 65, бр. 4, Нови Сад
2005, 186–204; М. Ботић, *Адвокајура. Есеји...*, 137–148.

⁹¹ М. Симић, *Историја судбеничког Правног факултета 1920–1941*, Београд
1999, 291. Од оснивања суботичког Правног факултета 1920. до 1941. године
дипломирало је 88 жена (у даљем тексту: М. Симић, *Историја...*).

⁹² О историји Правног факултета у Суботици види више у: С. Бјелица,
Усион Новој Сади 1918–1941, Нови Сад 2023, 189–194.

⁹³ АВ, Ф. 569, 701/1922.

на пракси код др Јована Лауровића, адвоката из Новог Сада.⁹⁴ Милићева је поднела жалбу против решења Адвокатске коморе, те је иста на основу решења Касационог суда Б. одељења у Новом Саду, са 28. децембром 1925. године била уписана у списак адвокатских приправника.⁹⁵ Од 1. јула 1926. је била на пракси код др Јанка Булика, адвоката у Новом Саду, за кога се касније удала. Заклетву је положила 1. фебруара 1929, пред Одбором ове коморе. Из Именика адвокатских приправника је брисана 23. фебруара 1931. године, услед смрти.⁹⁶

Против дискриминације жена, а за њихово право да се баве адвокатуром, залагали су се бројни адвокати. Тако је већ на Првом збору правника Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца који је одржан у Загребу од 19. до 21. септембра 1924. године донета резолуција у којој је, између осталог, било предложено да се и женама дозволи бављење адвокатуром. Тек је Закон о адвокатима из 1929, регулисао ово питање. У Србији је постојао велики број образованих жена, дипломираних правника, које су отвориле и утемељиле пут женској адвокатури.

Стицање права жена на бављење адвокатуром представљало је значајан напредак у процесу модернизације Србије и еманципације жена у међуратном југословенском друштву. Жене које су у овом периоду (1929–1941) биле уписане у именике адвокатских приправника Адвокатске коморе у Новом Саду не би смеле да буду заборављене, јер су се и оне значајно залагале за развој независне и самосталне адвокатуре и својим радом допринеле угледу Коморе.

У овој монографији, предмети о упису женских лица у Именике адвокатских приправника и Именике адвоката Адвокатске коморе Војводине у периоду 1929–1941, који ће у наставку бити представљени, аналитички су обрађени хронолошким редоследом, по систему провенијенције односно регистратурског пословања творца фонда, према бројевима из деловодног протокола (преписка по деловодном протоколу Адвокатске коморе).⁹⁷

⁹⁴ АВ, Ф. 569, 1209/1925.

⁹⁵ АВ, Ф. 569, а. ј. 138, Записник одборске седнице Адвокатске коморе, од 10. априла 1926.

⁹⁶ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 319.

⁹⁷ Аналитички описи су допуњени са подацима наведеним у Именику адвокатских приправника Адвокатске коморе. Ови именици нису предати Архиву Војводине.

***

Серена Фишер из Куле, рођена 1898. године у Руском Крстуру. Дипломирала је 19. јануара 1926. године, на Правословном и државословном факултету Свеучилишта Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца у Загребу.

Сл. 7. Серена Фишер, адвокат из Руској Крстуре
(Адвокатска комора Војводине, Именик адвоката, др. 858)

Адвокатска комора за Банат, Бачку и Барању у Новом Саду доноси решење по молби Серене Фишер, дипломираног правника из Куле, да се убележи у списак адвокатских приправника. Комора констатује (у даљем тексту: узима на знање) да је Серена Фишер

отпочела приправничку праксу код др Густава Фамлера, адвоката у Кули и бележи је са 1. мајом 1927. године у списак адвокатских приправника. Серена Фишер је 2. јула 1927. године положила следећу заклетву: „Заклињем се свемогућим и свезнајућим Богом да ћу његовом Величанству Краљу, владајућој кући Карађорђевића, Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца и њеном Уставу свагда верна остати и да ћу своју адвокатску-приправничку службу по законима и пуноважним наредбама верно, тачно и савесно вршити. Тако ми Бог помогао!“⁹⁸

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Серена Фишер, адвокатски приправник из Новог Сада, са 1. септембром 1930. године наставила своју адвокатско-приправничку праксу код др Гезе Секеља, адвоката у Новом Саду.⁹⁹

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Серена Фишер, адвокатски приправник из Новог Сада, промовисана са 31. јануаром 1930. године „на част доктора правних наука, на свеучилишту Краљевине Југославије у Загребу“.¹⁰⁰

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је др Серена Фишер, адвокатски приправник из Новог Сада, са 1. мајом 1931. године престала са радом код др Гезе Секеља, адвоката из Новог Сада, те да је са 15. мајом 1931. године наставила адвокатско-приправничку праксу код др Стевана Керекеша, адвоката у Новом Саду.¹⁰¹

На испиту завршеном 20. јуна 1936. године је др Серена Фишер оспособљена за адвоката и истог дана јој је диплома издана и предана, пошто је положила прописану адвокатску заклетву.¹⁰²

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да ће др Серена Фишер, адвокат из Руског Крстура, да пресели своју адвокатску канцеларију из Руског Крстура у Кулу, те јој у смислу чл. 34 ал. V Закона о адвокатима скраћује тромесечни рок за пресељење, без претходног преузиматеља канцеларије, јер се пресељење налази на територији истог Окружног суда.¹⁰³

⁹⁸ АВ, Ф. 569, 737/1927.

⁹⁹ АВ, Ф. 569, 836/1930.

¹⁰⁰ АВ, Ф. 569, 854/1930.

¹⁰¹ АВ, Ф. 569, 864/1931.

¹⁰² Адвокатска комора Војводине, Именик адвоката, бр. 858.

¹⁰³ АВ, Ф. 569, 1003/1940.

Др Серена Фишер била је убележена у Именик адвоката Адвокатске коморе Војводине од 1936. до 1940. године (седиште канцеларије у Руском Крстуру) и од 1940. до 1941. године (седиште канцеларије у Кули).¹⁰⁴

Серена Фишер је убијена током окупације.

Јулијана (Јулка) Секулић, рођена Ђелмиш, из Суботице, рођена 1. августа 1907. године у Суботици. Дипломирала је на Правном факултету у Суботици 26. јуна 1929. године.¹⁰⁵

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Јулијана Ђелмиш, адвокатски приправник из Суботице, отпочела адвокатско-приправничку праксу код др Едена Нађа у Суботици, те је бележи са 1. августом 1929. године у Именик адвокатских приправника.¹⁰⁶

Заклетву је положила 12. новембра 1929, код Среског суда у Суботици. Од 24. маја 1932 до 17. маја 1933, бесплатно ради као судски приправник код Среског суда у Суботици. Као адвокатски приправник поново је уписана у 1933. години, на пракси (од јуна до септембра) код Милована Секулића, адвоката у Новом Саду и после код Стојана Секулића, адвоката у Суботици.¹⁰⁷

У Именик адвоката Адвокатске коморе Војводине била је уписана од 1945. до 1947. године и од 1951. до 1969. године, са седиштем канцеларије у Суботици.¹⁰⁸

Катарина Ленголд, рођена Маринковић, рођена је 9. новембра 1904. године у Петроварадину. Дипломирала је на суботичком Правном факултету Београдског универзитета Краљевине СХС, 26. октобра 1927. године.¹⁰⁹ Била је прва жена која је уписана у Именик адвоката Адвокатске коморе Војводине.¹¹⁰ У Именик адвоката ове коморе била је уписана од 1933. до 1941, и од 1945. до 1949. године.¹¹¹

¹⁰⁴ *Споменица...*, 36.

¹⁰⁵ М. Симић, *Историја...*, 271. Уписана под бројем 456, дипломирала у летњем семестру 1928/1929. године.

¹⁰⁶ АВ, Ф. 569, 1261/1929.

¹⁰⁷ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 533.

¹⁰⁸ *Споменица...*, 43.

¹⁰⁹ М. Симић, *Историја...*, 270. Уписана под бројем 402, дипломирала у октобарском испитном року 1927/1928. године.

¹¹⁰ Види детаљно у: Т. Арсић, „Историја жена у адвокатури Србије. Есеј у част Катарине Ленголд Маринковић”, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, год. 91, књ. 79, бр. 1, Нови Сад 2019, 67–74.

¹¹¹ *Споменица...*, 33.

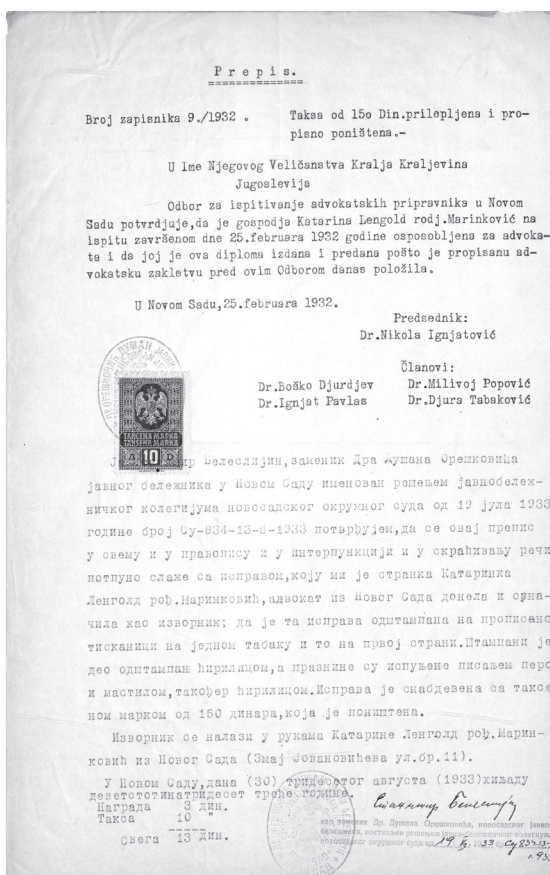
Сл. 8. *Катарина Лениолд, рођена Маринковић
(Адвокатска комора Војводине, Именик адвоката, бр. 790)*

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Катарина Ленголд, рођ. Маринковић, дипломирани правник из Новог Сада отпочела адвокатско-приправничку праксу код др Оскара Ципрису, адвоката у Новом Саду, те је са 10. јануаром 1930. године бележи у Именик адвокатских приправника.¹¹²

---

¹¹² АВ, Ф. 569, 45/1930.

Адвокатска комора у Новом Саду 1. септембра 1933. године доноси решење, на основу чл. 2 Закона о адвокатима од 17. марта 1929. године, којим бележи у Именик адвоката Катарину Ленголд, рођ. Маринковић, а претходно је брише из Именика адвокатских приправника. У предмету се налази оверени препис записника Одбора за испитивање адвокатских приправника у Новом Саду, којим се потврђује да је Катарина Ленголд, рођ. Маринковић на испиту завршеном 25. фебруара 1932. године оспособљена за адвоката и да јој је истог дана диплома издана и предана, пошто је положила прописану адвокатску заклетву.¹¹³

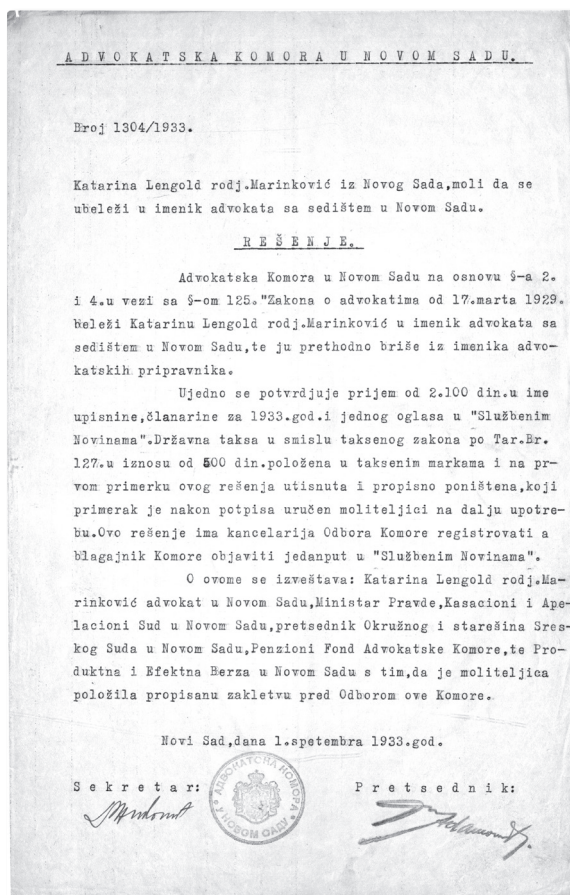
Сл. 9. Препис дипломе Катарине Ленголд, 25. фебруара 1932. године (АВ, Ф. 569, 1304/1933)

¹¹³ АВ, Ф. 569, 1304/1933.

Адвокатска комора у Новом Саду доноси решење, по молби Катарине Маринковић, адвоката из Новог Сада, којим наређује водитељу канцеларије, да је у свим званичним књигама, као и у новом Именику адвоката за 1940. годину, почевши од 5. децембра 1939. године бележи само под именом Катарина Маринковић.¹¹⁴

У Именику адвоката ове коморе била је убележена од 31. августа 1933. године до 6. априла 1941. године. Поново је убележена код ове коморе 2. јуна 1945. године до 11. децембра 1945. године када је брисана из Именика адвоката, због пресељења у Београд.

Сл. 10. Решење о упису Катарине Ленголд у именик адвоката Адвокатске коморе у Новом Саду, 1. септембар 1933. године (АВ, Ф. 569, 1304/1933)

¹¹⁴ АВ, Ф. 569, 1608/1939.

Решењем Команде места Нови Сад, број 2364 од 25. новембра 1944. године Катарина Маринковић је именована за старатеља Адвокатске коморе и Пензионог фонда Адвокатске коморе, и ту дужност је обављала у периоду од 1. децембра 1944. год. до 16. маја 1945. године, када је одлуком Председништва ГНОВ-а бр. 736 од 5. маја 1945. године постављена Привремена управа Адвокатске коморе, у којој је вршила дужност секретара од 16. маја 1945. год. до 2. октобра 1945. године када је Привремена управа разрешена дужности.¹¹⁵

Поново је убележена у Именик адвоката ове коморе 5. јуна 1946. године, јер се преселила из Београда у Нови Сад, и праксу је вршила до 15. марта 1949. године, када је брисана, по властитој молби, а за преузиматеља своје канцеларије је именовала Стевана Верначког, адвоката из Новог Сада.

Маргарета Томандл из Панчева, рођена 30. јуна 1905. године у Босанској Градишки. Дипломирала је на Правном факултету у Београду 28. октобра 1929. године.

Адвокатска комора у Новом Саду доноси решење по молби Маргарете Томандл из Панчева, да се убележи у списак адвокатских приправника. Комора узима на знање да је иста отпочела адвокатско-приправничку праксу код др Миховила Томандла, адвоката у Панчеву и бележи је са 15. јануаром 1930. године у списак адвокатских приправника.¹¹⁶

Заклетву је положила 16. априла 1930. године.

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Маргарета Томандл адвокатски приправник са 1. мајом 1934. године прекинула адвокатско-приправничку праксу, те је услед тога брише из Именика адвокатских приправника.¹¹⁷

Љубица Гавански, рођена Васић, из Суботице, рођена је 26. јуна 1903. године у Врањеви.¹¹⁸ Дипломирала је на Правном факултету у Суботици 26. јуна 1926. године.¹¹⁹

---

¹¹⁵ Ф. 569, 55/1949.

¹¹⁶ АВ, Ф. 569, 117/1930.

¹¹⁷ АВ, Ф. 569, 828/1934.

¹¹⁸ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 415.

¹¹⁹ М. Симић, *Историја...*, 268. Уписана под бројем 320, дипломирала у летњем семестру 1925/1926. године.

Адвокатска комора у Новом Саду на основу изјаве др Самуила Бошана, адвоката из Суботице, Благоја Заклана, адвоката из Чантавира и Милорада Матејића, адвокатског приправника из Суботице, 6. октобра 1930. године доноси решење којим узима на знање да је Љубица Гавански, рођ. Васић, адвокатски приправник из Суботице, отпочела адвокатско-приправничку праксу код др Самуила Бошана, адвоката из Суботице, 1. јула 1927. године, а не 1. септембра 1927. године, те у том смислу исправља Именик адвокатских приправника.¹²⁰

Заклетву је положила 22. септембра 1927, код Среског суда у Суботици. Приправничку праксу је од 20. августа 1928, наставила код Александра Гаванског, адвоката у Суботици.

Јелена Клаубер из Суботице, рођена 7. јула 1908. године у Суботици. Дипломирала је на Правном факултету у Суботици 11. јуна 1930. године.

Адвокатско-приправничку праксу је отпочела 29. јула 1930, код др Николе Шуца, адвоката у Оџацима, а већ од 24. октобра наставља са праксом код др Едмунда Силашија, адвоката у Суботици. Услед именованја за судијског приправника код Окружног суда у Чачку, са 30. октобром 1934, брише се из Именика адвокатских приправника ове коморе.¹²¹

Јелисавета Вермеш, рођена Фелдвари, из Сомбора, рођена 14. децембра 1906. године у Сомбору. Дипломирала је 26. октобра 1931. године на Правном факултету у Суботици.¹²²

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Јелисавета Вермеш, рођена Фелдвари, дипломирани правник из Сомбора отпочела адвокатско-приправничку праксу код др Гала Реже, адвоката у Сомбору, те је са 21. децембром 1931. године бележи у Именик адвокатских приправника. Адвокатско-приправничку заклетву је положила 18. јуна 1932. године.¹²³

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Јелисавета Вермеш, рођ. Фелдвари, адвокатски приправник из Новог Сада, завршила једногодишњу, бесплатну судску вежбу код Окружног

¹²⁰ АВ, Ф. 569, 1009/1930.

¹²¹ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 571.

¹²² М. Симић, *Историја...*, 273. Уписана под бројем 574, дипломирала у зимском семестру 1931/1932. године.

¹²³ АВ, Ф. 569, 80/1932.

суда у Новом Саду 15. новембра 1934. године, а већ 16. новембра 1934. године је наставила адвокатско-приправничку праксу код др Јулиуса Дохања, адвоката у Новом Саду.¹²⁴

Олга Царић, рођена Јовановић из Оџака, рођена 9. јануара 1907. године у Белој Цркви. Основну школу је завршила у Оршави, где је њен отац Драгољуб, професор, био на служби. Гимназију (ниже разреде) завршава у Будимпешти и Суботици. Дипломирала је на Правном факултету у Суботици, јуна 1932. године.¹²⁵

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Олга Царић, рођ. Јовановић, дипломирани правник из Оџака, отпочела адвокатско-приправничку праксу код др Војина Царића, адвоката у Оџацима, те је са 23. мајом 1933. године бележи у Именик адвокатских приправника. Адвокатско-приправничку заклетву је положила 19. јула 1933. године код Среског суда у Оџацима.¹²⁶

Адвокатска комора у Новом Саду издаје уверење којим службено потврђује да је Олга Царић, адвокатски приправник из Оџака, била убележена је у Именик адвокатских приправника од 23. маја 1933. год. до 10. октобра 1936. године, са праксом код др Војина Царића у Оџацима.¹²⁷

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Олга Царић, адвокатски приправник из Оџака, отпочела бесплатну судску вежбу код Среског суда у Оџацима, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹²⁸

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Олга Царић, адвокатски приправник из Оџака, 3. априла 1939. године прекинула вежбу код Среског суда у Оџацима, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹²⁹

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Олга Царић, адвокатски приправник из Оџака, 10. октобра 1940. године прекинула адвокатско-приправничку праксу код др Војина Царића, адвоката у Оџацима, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹³⁰

¹²⁴ АВ, Ф. 569, 2083/1934.

¹²⁵ М. Симић, *Историја...*, 274. Уписана под бројем 601, дипломирала у јуну 1932. године.

¹²⁶ АВ, Ф. 569, 1120/1933.

¹²⁷ АВ, Ф. 569, 1238/1938.

¹²⁸ АВ, Ф. 569, 1399/1938.

¹²⁹ АВ, Ф. 569, 887/1939.

¹³⁰ АВ, Ф. 569, 1292/1940.

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Олга Царић, адвокатски приправник из Оџака, 13. новембра 1940. године прекинула адвокатско-приправничку праксу код др Фрање Гебхарта, адвоката у Оџацима, те истог дана наставила праксу код др Војина Царића, адвоката у Оџацима, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹³¹

За време рата је са супругом др Војином Царићем и два сина Бранком и Славком, била у логору у Бачкој Паланци, одакле су пребачени у Срем. Из Мирковаца су опет одведени у логор у Славонску Пожегу, одакле су пребачени у Београд. После ослобођења, још од новембра 1944, постављена је за помоћног старатеља Адвокатске коморе у Новом Саду. Имала је разне руководеће функције и у Народном фронту и у АФЖ-у, као и синдикату. На првим изборима за одборнике Народних одбора општина била је изабрана за одборника Народног одбора „Златна греда”, где је била члан сталне рачунске комисије. Била је члан Извршног одбора Удружења организације Уједињених нација, тј. секције за град Нови Сад.¹³²

Вера Субаков, рођена Продановић из Старог Бечеја, рођена 2. октобра 1909. године у Србобрану. Дипломирала је 1932. године на Правном факултету у Суботици.¹³³

Приправнички стаж је отпочела 19. октобра 1932, код Среског суда у Сомбору.¹³⁴ У овом суду остаје до 23. јануара 1933, а следећег дана ступа на праксу код Среског суда у Старом Бечеју.

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Вера Субаков, рођ. Продановић, адвокатски приправник из Старог Бечеја, разрешена од даље дужности бесплатне судске вежбе код Среског суда у Старом Бечеју, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹³⁵

Код Гојка Миковића, адвоката у Старом Бечеју, отпочиње праксу 3. фебруара 1934, да би се после три месеца, услед болести, брисала из Именика адвокатских приправника. Поново се уписује 21.

¹³¹ АВ, Ф. 569, 1442/1940.

¹³² АВ, Ф. 569, а. ј. 1434.

¹³³ М. Симић, *Историја...*, 274. Уписана под бројем 608, дипломирала у јуну 1932. године.

¹³⁴ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 694.

¹³⁵ АВ, Ф. 569, 1632/1933.

јануара 1937. године, са праксом код Здравка Субакова, адвоката у Старом Бечеју.

Ана Волхајмер из Суботице, рођена 14. марта 1907. године у Бачкој Тополи.¹³⁶ Дипломирала је 22. октобра 1932, на Правном факултету у Суботици.¹³⁷

Адвокатско-приправничку праксу је отпочела 15. септембра 1933, код др Мавре Хорвата, адвоката у Суботици. Заклетву је положила 25. новембра 1933, код Среског суда у Суботици. Практику наставља код др Александра Берла, и др Емила Хаваша, адвоката у Суботици. Из Именика адвокатских приправника брисана је, услед смрти, 29. априла 1936. године.

Ела Облат из Сомбора, рођена 16. октобра 1909. године у Сомбору. Дипломирала је 1933. године на Правном факултету у Суботици.¹³⁸

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Ела Облат, адвокатски приправник из Сомбора, 2. априла 1934. године завршила бесплатну судску вежбу код Окружног суда у Сомбору, те да је истога дана наставила праксу код др Паје Вујевића, адвоката у Сомбору.¹³⁹

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Ела Облат, адвокатски приправник из Ниша, услед постављења за судског приправника код Среског суда у Нишу 23. новембра 1934. године, прекинула праксу код др Паје Вујевића, адвоката у Сомбору, те је са поменутиим даном брише из Именика адвокатских приправника.¹⁴⁰

Услед постављања за судијског приправника код Среског суда у Нишу са 23. новембром 1934, брисана је из Именика адвокатских приправника ове коморе.¹⁴¹

Даница Мојић из Велике Кикинде, рођена 7. октобра 1906. године у Великој Кикинди.¹⁴² Дипломирала је на суботичком Правном факултету 26. октобра 1933. године.

¹³⁶ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 754.

¹³⁷ М. Симић, *Историја...*, 275. Уписана под бројем 637, дипломирала у зимском семестру 1932/1933. године.

¹³⁸ М. Симић, *Историја...*, 274. Уписана под бројем 618, дипломирала у зимском семестру 1931/1932. године.

¹³⁹ АВ, Ф. 569, 550/1934.

¹⁴⁰ АВ, Ф. 569, 139/1934.

¹⁴¹ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 709.

¹⁴² Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 767.

Једногодишњу приправничку праксу је отпочела 27. јануара 1934, код Окружног суда у Великом Бечкереку. Заклетву је положила 5. фебруара 1934. године. Из Именика адвокатских приправника је брисана са 19. октобра 1934, пошто је постављена за судијског приправника код Окружног суда у Петровграду.¹⁴³

Катица (Катарина) Шефер из Суботице, рођена 17. јула 1912. године, у Винковцима. Дипломирала је на Правном факултету у Суботици 25. јуна 1934. године.¹⁴⁴

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Катарина Шефер, дипломирани правник из Суботице, отпочела адвокатско-приправничку праксу код др Едмунда Силаши, адвоката у Суботици, те је са 2. новембром 1934. године бележи у Именик адвокатских приправника.¹⁴⁵

По њеној молби брисана је из Именика адвокатских приправника 31. маја 1935, услед напуштања адвокатске струке.¹⁴⁶

Јованка (Иванка) Хаџи из Новог Сада, рођена 7. јула 1919. године у Новом Саду. Дипломирала је 13. новембра 1934. године на Правном факултету Београдског универзитета.

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Јованка Хаџи, адвокатски приправник из Новог Сада, 23. марта 1935. године прекинула адвокатско-приправничку праксу код Косте Хаџи мл., адвоката у Новом Саду, и истог дана отпочела једногодишњу, бесплатну судску праксу код Среског суда у Новом Саду.¹⁴⁷ Заклетву је положила 9. фебруара 1935, пред Одбором ове коморе.

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Јованка Хаџи, адвокатски приправник из Новог Сада, 31. августа 1936. године завршила једногодишњу бесплатну судску праксу код Среског суда у Новом Саду, те да је 1. септембра 1936. године наставила адвокатско-приправничку праксу код Владимира Хаџи, адвоката у Новом Саду.¹⁴⁸

¹⁴³ Исто.

¹⁴⁴ М. Симић, *Историја...*, 278. Уписана под бројем 808, дипломирала у летњем семестру 1934. године.

¹⁴⁵ АВ, Ф. 569, 2058/1934.

¹⁴⁶ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 827.

¹⁴⁷ АВ, Ф. 569, 520/1935.

¹⁴⁸ АВ, Ф. 569, 1450/1936.

Из Именика адвокатских приправника брисана 23. септембра 1936, пошто је постављена за судијског приправника при Среском суду у Новом Саду.¹⁴⁹

Магда Рајх рођ. Орос из Новог Сада, рођ. 14. маја 1911. године, у Великој Кикинди. Дипломирала је на Правном факултету Универзитета у Београду 29. октобра 1934. године.¹⁵⁰

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Магда Рајх, рођ. Орос, дипломирани правник из Новог Сада, отпочела једногодишњу бесплатну судску вежбу код Среског суда у Новом Саду, те је са 1. новембром 1935. године бележи у Именик адвокатских приправника.¹⁵¹

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Магда Рајх, адвокатски приправник из Новог Сада, са 10. новембром 1936. године престала да врши адвокатско-приправничку праксу код Среског суда у Новом Саду, те је истог дана ступила у адвокатско-приправничку праксу код др Мирослава Ледерера, адвоката у Новом Саду.¹⁵²

Адвокатска комора у Новом Саду издаје уверење којим службено потврђује да је Магда Рајх, рођ. Орос, адвокатски приправник из Новог Сада, била убележена у Именик адвокатских приправника код ове коморе од 1. новембра 1935, до 10. новембра 1936. године са праксом код Среског суда у Новом Саду, од 10. новембра 1936. године до 2. септембра 1937. године код др Мирослава Ледерера, адвоката у Новом Саду, а од 2. септембра 1937. године до 5. јуна 1939. године код др Тибора Деметера, адвоката у Новом Саду у Новом Саду.¹⁵³

Милица Вујић из Суботице, рођена 14. априла 1910. године у селу Костојевићу (крагујевачки округ). Дипломирала је 28. фебруара 1935. године на Правном факултету у Суботици.¹⁵⁴

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Милица Вујић, дипломирани правник из Суботице, отпочела адвокат-

¹⁴⁹ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 844.

¹⁵⁰ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 900.

¹⁵¹ АВ, Ф. 569, 1741/1935.

¹⁵² АВ, Ф. 569, 1983/1936.

¹⁵³ АВ, Ф. 569, 736/1939.

¹⁵⁴ М. Симић, *Историја...*, 279. Уписана под бројем 851, дипломирала у фебруарском испитном року 1935. године.

ско-приправничку праксу код Окружног суда у Суботици, те је са 1. октобром 1935. године бележи у Именик адвокатских приправника. Заклетву је положила 18. новембра 1935. године.¹⁵⁵

Магда Кертес из Суботице, рођена 28. октобра 1913. године у Новом Саду. Дипломирала је 27. јуна 1935. године, на Правном факултету у Суботици.¹⁵⁶

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Магда Кертес, дипломирани правник из Суботице, отпочела адвокатско-приправничку праксу код Окружног суда у Суботици, те је са 18. новембром 1935. године бележи у Именик адвокатских приправника. Заклетву је положила 21. децембра 1935. године.¹⁵⁷

Адвокатско-приправничку праксу је у 1937. години вршила код Катарине Ленголд Маринковић, адвоката у Новом Саду.¹⁵⁸

Марија Гуга, из Вршца. Дипломирала је 1934. године на Правном факултету у Суботици.¹⁵⁹

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Гуга Марија, адвокатски приправник из Вршца, престала да врши адвокатско-приправничку праксу код др Жижа Александра у Вршцу, пошто је постављена за судског приправника у Срески суд у Вршцу.¹⁶⁰

Јелена Ромић из Суботице, рођена 25. јуна 1912. године у Суботици. Дипломирала је 11. децембра 1936. године на Правном факултету у Суботици.¹⁶¹

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Јелена Ромић, дипломирани правник из Суботице, отпочела бесплатну судску вежбу код Среског суда у Суботици, те је са 3. мартом 1937. године бележи у Именик адвокатских приправника. Четрнаестога јуна 1937. године је положила заклетву: „Заклињем се свемогућим Богом да ћу владајућем Краљу и отаџбини верна бити, да ћу своју

¹⁵⁵ АВ, Ф. 569, 1814/1935.

¹⁵⁶ М. Симић, *Историја...*, 279. Уписана под бројем 880, дипломирала у летњем семестру 1934/1935. године.

¹⁵⁷ АВ, Ф. 569, 2030/1935.

¹⁵⁸ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 917.

¹⁵⁹ М. Симић, *Историја...*, 277. Уписана под бројем 745, дипломирала у фебруарском испитном року у 1934. године.

¹⁶⁰ АВ, Ф. 569, 1925/1936.

¹⁶¹ М. Симић, *Историја...*, 282. Уписана под бројем 1019, дипломирала у октобарском испитном року 1936/1937. године.

дужност по законима и законитим наредбама вршити савесно, марљиво и непристрасно имајући на уму једино опште јавне интересе и избегавајући све оно што би могло бити на штету поверене ми службе, да ћу чувати свој углед и углед својих старешина, да ћу чувати службене тајне и у опште избегавати све оно што би могло наудити поверењу у мој положај”¹⁶²

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Јелена Ромић, адвокатски приправник из Суботице, 14. јуна 1938. године завршила једногодишњу вежбу код Окружног суда у Суботици, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹⁶³

Др Лила Стејић, рођена Акселрад из Загреба, рођ. 4. априла 1907. године у Загребу. Дипломирала је 15. марта 1932. године на Правном факултету Универзитета Краљевине Југославије у Загребу.

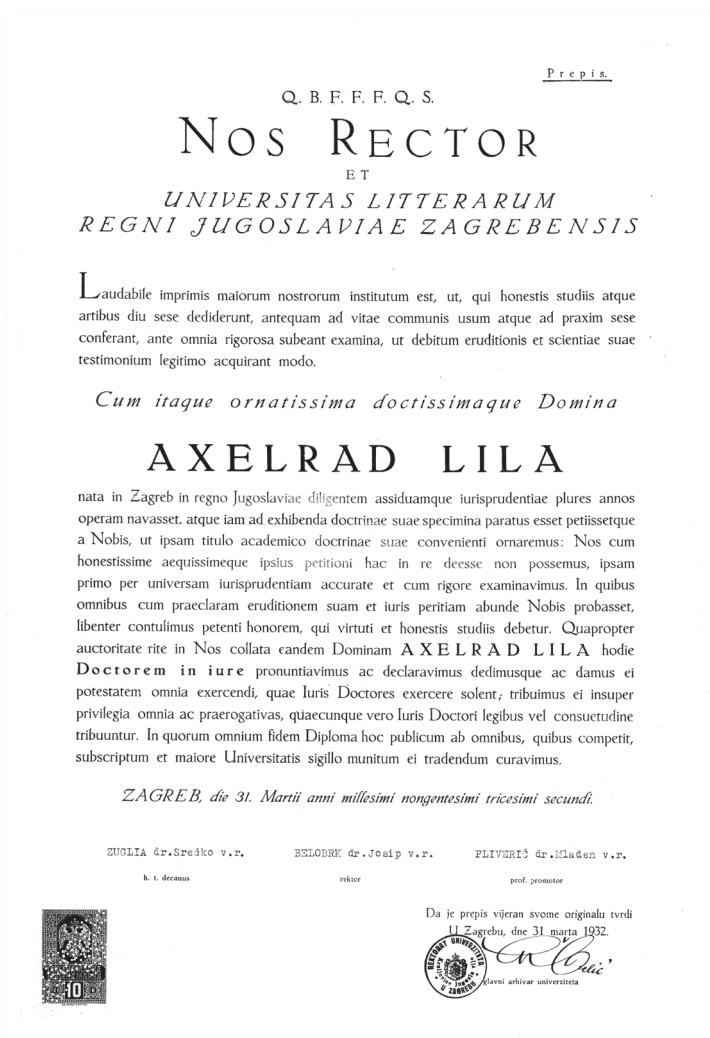
Сл. 11. Лила Стејић Акселрад, адвокаткиња из Панчева
(Адвокатска комора Војводине, Именик адвокаткиња, бр. 918)

¹⁶² АВ, Ф. 569, 381/1937.

¹⁶³ АВ, Ф. 569, 814/1938.

Адвокатско-приправничку праксу је вршила у Среском суду у Загребу од 7. маја 1932, до 13. фебруара 1933. године. Затим код др Јулија Могана, адвоката у Загребу, од 1. септембра 1933, до 1. марта 1938. године.

Адвокатски испит је положила 31. јануара 1938. године код Апелационог суда у Загребу.

Сл. 12. Лила Сћејић Акселрад, дийломе (АВ, Ф. 569, 400/1938)

PRAVNI FAKULTET
UNIVERZITETA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE U ZAGREBU

Broj { urudžb. zap. 53 /
isp. zap. 36 / 1932.

SVJEDODŽBA

o diplomskom ispitu

Gospoju Acelrad Lila ..... rodom iz
Zagreba ..... koja je bila najposlije upisana ljetnom
poljeću nauk. god. 1928/29 kao redovni slušač pravnih nauka u Univer-
zitetu u Zagrebu ..... podvrgla se dana 15. marta 1932.
pred potpisanim ispitnim povjerenstvom državo-znanstvenom diplomskom
ispitu, te je proglašena uspješnom

a solvum uspjehom.

Povjerenstvo za državo-znanstveni diplomski ispit

U Zagrebu, 15. marta 1932.

Predsjednik povjerenstva:

[Handwritten signature]

Ispitni povjerenici:

[Handwritten signature]
[Handwritten signature]
[Handwritten signature]

Адвокатска комора у Новом Саду доноси решење, по молби др Лиле Стејић, рођ. Акселрад, адвокатске приправнице из Загреба, да се убележи у Именик адвоката ове коморе, са седиштем у Панчеву. Пред председништвом Окружног суда у Панчеву је 12. априла 1938. године положила следећу заклетву: „Ја, др Лила Стејић, рођ. Акселрад, адвокат из Панчева, ступајући у ред адвоката, заклињем се свемогућим Богом и дајем своју часну реч, да ћу владајућем Краљу Краљевине Југославије бити веран, да ћу се закона савесно придржавати и да ћу једнаком ревношћу, савесно заступати правду и вршити своју дужност”.¹⁶⁴

Др Лила Стејић била је убележена у Именик адвоката Адвокатске коморе Војводине од 1938. до 1941. године (седиште канцеларије у Панчеву) и од 1963. године (седиште канцеларије у Дебељачи).¹⁶⁵

Милана Араницки, рођена Николић, из Новог Сада, рођена 25. новембра 1914. године у Новом Саду. Дипломирала је 15. фебруара 1938. године на Правном факултету у Београду.

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Милана Араницки, рођ. Николић, дипломирани правник из Новог Сада, отпочела адвокатско-приправничку праксу код др Петра Араницког, адвоката у Новом Саду, те је са 1. септембром 1938. године бележи у Именик адвокатских приправника. Адвокатско-приправничку заклетву је положила 15. октобра 1938. године.¹⁶⁶

Вера Нећаков-Мељник из Перлеза, рођена 6. децембра 1911. године у Иланци. Дипломирала је 23. јануара 1935. године на Правном факултету у Београду.¹⁶⁷

Адвокат Јован Примовић јавља Адвокатској комори у Новом Саду да је адвокатски приправник Вера Нећаков, која је од 25. маја до 26. октобра 1938. године провела на пракси код Среског суда у Перлезу, поново ступила на праксу у његову канцеларију 26. октобра 1938. године. Комора доноси решење 2. новембра 1938. године и ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹⁶⁸

¹⁶⁴ АВ, Ф. 569, 400/1938.

¹⁶⁵ *Сјоменица...*, 38.

¹⁶⁶ АВ, Ф. 569, 968/1938.

¹⁶⁷ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 915.

¹⁶⁸ АВ, Ф. 569, 701/1939.

Вера Нећаков-Мељник је положила судијски испит 23. децембра 1941. године пред Апелационим судом у Зрењанину.¹⁶⁹ У Именик адвоката Адвокатске коморе Војводине била је уписана од 1945. до 1947. године у Тителу и од 1947. до 1949. године, са седиштем канцеларије у Перлезу.¹⁷⁰

Клара Штајнер из Сенте, рођена 8. јануара 1915. године у Станишићу. Дипломирала је 29. октобра 1938. године на Правном факултету у Суботици.¹⁷¹

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Клара Штајнер, дипломирани правник из Сенте, отпочела адвокатско-приправничку праксу код др Золтана Кутија, адвоката у Сенти, те је са 30. октобром 1938. године бележи у Именик адвокатских приправника. Адвокатско-приправничку заклетву је положила 17. децембра 1938. године.¹⁷²

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Клара Штајнер, адвокатски приправник из Сенте, 17. децембра 1938. године отпочела бесплатну судску вежбу код Среског суда у Сенти, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹⁷³

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Клара Штајнер, адвокатски приправник из Сенте, завршила праксу код др Золтана Кутија, адвоката у Сенти, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹⁷⁴

Отилија Лемер из Велике Кикинде, рођена је 9. августа 1914. године у Великој Кикинди. Дипломирала је 26. октобра 1937. године на Правном факултету Универзитета у Загребу.¹⁷⁵

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Отилија Лемер, адвокатски приправник из Кикинде, 26. новембра 1938. године завршила бесплатну судску вежбу код Окружног суда у Кикинди, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹⁷⁶

¹⁶⁹ АВ, Ф. 569, Именик адвоката 1939–1944, стр. 247.

¹⁷⁰ *Сјоменица...*, 44.

¹⁷¹ М. Симић, *Историја...*, 288. Уписана под бројем 1237, дипломирала у октобарском испитном року 1938. године.

¹⁷² АВ, Ф. 569, 1363/1938.

¹⁷³ АВ, Ф. 569, 1523/1938.

¹⁷⁴ АВ, Ф. 569, 62/1939.

¹⁷⁵ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 1084.

¹⁷⁶ АВ, Ф. 569, 1479/1938.

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Отилија Лемер, адвокатски приправник из Кикинде, 4. јула 1939. године отпочела адвокатско-приправничку праксу код др Јована Сремца, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹⁷⁷

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Отилија Лемер, адвокатски приправник из Кикинде, 1. децембра 1939. године завршила праксу код др Јована Сремца, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹⁷⁸

Олга Стојановић из Новог Сада, рођена 1. јуна 1911. године у Будимпешти, завичајна у Белој Цркви. Дипломирала је 24. јуна 1935, на Правном факултету у Загребу, а докторат правних наука је стекла 30. јуна 1936. на Универзитету у Загребу.

Адвокатско-приправнички стаж је отпочела 21. августа 1935, код Ђорђа Петковића, адвоката у Новом Саду.¹⁷⁹

Заклетву је положила 31. августа 1935. године.

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Олга Стојановић, адвокатски приправник из Новог Сада, 20. октобра 1938. године завршила бесплатну судску вежбу код Среског суда у Новом Саду, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹⁸⁰

Из Именика адвокатских приправника је брисана 15. новембра 1940, услед постављења за судијског приправника.

Евица Девчић из Новог Сада, рођена 10. септембра 1910. године у Кулпину. Дипломирала је 28. октобра 1937. године на Правном факултету у Суботици.

Приправнички стаж је отпочела 19. фебруара 1938, код Краљевске банске управе у Новом Саду. Заклетву је положила 2. априла 1938. године.¹⁸¹

Смиљка (Смиља) Шијачић из Србобрана, рођена 16. априла 1912. године у Србобрану. Дипломирала је 29. октобра 1938. године на Правном факултету у Суботици.¹⁸²

¹⁷⁷ АВ, Ф. 569, 911/1939.

¹⁷⁸ АВ, Ф. 569, 1625/1939.

¹⁷⁹ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 888.

¹⁸⁰ АВ, Ф. 569, 1496/1938.

¹⁸¹ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 1090.

¹⁸² М. Симић, *Историја...*, 287. Уписана под бројем 1212, дипломирала у октобарском испитном року 1938. године.

Решење Адвокатске коморе у Новом Саду којим се одређује упис Смиље Шијачић, дипломиране правнице из Србобрана, у Именик адвокатских приправника ове коморе, са праксом од 16. јануара 1939. године код др Федора Адамовића, адвоката у Новом Саду. Адвокатско-приправничку заклетву је положила 4. марта 1939. године.¹⁸³

Јелисавета Швимер из Суботице, рођена 6. априла 1915. године у Суботици. Дипломирала је 1. јула 1938. године на Правном факултету у Суботици.¹⁸⁴

Решење Адвокатске коморе у Новом Саду којим се одређује упис Јелисавета Швимер, дипломиране правнице из Суботице, у Именик адвокатских приправника ове коморе, са праксом од 3. фебруара 1939. године код др Тибора Клајна, адвоката у Суботици. Адвокатско-приправничку заклетву је положила 3. марта 1939. године.¹⁸⁵

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Јелисавета Швимер, адвокатски приправник из Суботице, 2. септембра 1939. године отпочела бесплатну судску праксу код Среског суда у Суботици, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹⁸⁶

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Јелисавета Швимер, адвокатски приправник из Суботице, 2. фебруара 1940. године завршила бесплатну судску вежбу код Среског суда у Суботици, те да је 9. фебруара 1940. године наставила праксу код Окружног суда у Суботици, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹⁸⁷

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Јелисавета Швимер, адвокатски приправник из Суботице, 25. новембра 1940. године отпочела праксу код др Стевана Брауна, адвоката у Суботици, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹⁸⁸

---

¹⁸³ АВ, Ф. 569, 67/1939.

¹⁸⁴ М. Симић, *Историја...*, 287. Уписана под бројем 1194, дипломирала у јунском испитном року 1938. године.

¹⁸⁵ АВ, Ф. 569, 153/1939.

¹⁸⁶ АВ, Ф. 569, 1125/1939.

¹⁸⁷ АВ, Ф. 569, 194/1940.

¹⁸⁸ АВ, Ф. 569, 1517/1940.

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Јелисавета Швицер, адвокатски приправник из Суботице, 28. октобра 1940. године прекинула праксу код Окружног суда у Суботици, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹⁸⁹

Клара Броди из Суботице, рођена 8. априла 1912. године у Сегедину. Дипломирала је 27. јуна 1936. године на Правном факултету у Суботици.

Бесплатну судску праксу је отпочела 18. децембра 1936, код Среског суда у Суботици.¹⁹⁰

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Клара Броди, адвокатски приправник из Суботице, 15. априла 1939. године завршила праксу код др Фрање Хирта, адвоката из Суботице, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.¹⁹¹

Мара Моч из Новог Сада, рођ. 31. марта 1916. године у Новом Саду. Дипломирала је 5. јуна 1939. године на Правном факултету у Београду.

Решење Адвокатске коморе у Новом Саду којим се одређује упис Маре Моч, дипломираног правника из Новог Сада, у Именик адвокатских приправника ове Коморе, са праксом од 15. јула 1939. године код др Александра Моча, адвоката у Новом Саду. Адвокатско-приправничку заклетву је положила 28. октобра 1939. године.¹⁹²

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Мара Моч, адвокатски приправник из Новог Сада, услед постављења за судског бележника при Среском суду у Београду 21. јануара 1940. године завршила праксу код др Александра Моча, адвоката у Новом Саду, те је са поменутиим даном брише из Именика адвокатских приправника.¹⁹³

Ева Хорват, рођена Штифелмајер, из Бачког Петровог Села, рођена 6. јуна 1916. године у Пачиру. Дипломирала је 14. фебруара 1939. године на Правном факултету у Суботици.¹⁹⁴

¹⁸⁹ АВ, Ф. 569, 1396/1940.

¹⁹⁰ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 998.

¹⁹¹ АВ, Ф. 569, 523/1939.

¹⁹² АВ, Ф. 569, 931/1939.

¹⁹³ АВ, Ф. 569, 158/1940.

¹⁹⁴ М. Симић, *Историја...*, 288. Уписана под бројем 1267, дипломирала у фебруарском испитном року 1938/1939.

Решење Адвокатске коморе у Новом Саду којим се одређује упис Еве Хорват, рођ. Штифелмајер, дипломираног правника из Бачког Петровог Села, у Именик адвокатских приправника ове коморе, са праксом од 1. августа 1939. године код др Беле Хорвата, адвоката у Бачком Петровом Селу. Адвокатско-приправничку заклетву је положила 25. августа 1939. године.¹⁹⁵

Јелена Николић, рођена Спасојевић, из Петровграда, рођена 14. фебруара 1904. године у Трнави, срез лепенички. Дипломирала је 26. јуна 1926. године на Правном факултету у Суботици Београдског универзитета Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.¹⁹⁶

Решење Адвокатске коморе у Новом Саду којим се одређује упис Јелена Николић, рођ. Спасојевић, судског пристава у пензији, из Великог Бечкерека / Петровграда, у Именик адвокатских приправника ове коморе, са праксом од 1. јула 1939. године код Милоша Николића, адвоката у Петровграду. Адвокатско-приправничку заклетву је положила 8. децембра 1939. године.¹⁹⁷

Пирошка Реш из Суботице, рођена 3. априла 1916. године у Суботици. Дипломирала је 1939. године на Правном факултету у Суботици.

Адвокатско-приправничку праксу је отпочела 7. децембра 1939. године код Аладара Тришлера, адвоката у Оџацима. Заклетву је положила 12. јануара 1940, код Среског суда у Оџацима.¹⁹⁸

Дивна Пеић из Баваништа, рођена 12. јануара 1912. године у Баваништу. Дипломирала је на Правном факултету у Београду 7. новембра 1933. године.

Решење Адвокатске коморе у Новом Саду којим се одређује упис Дивне Пеић, дипломиране правнице из Баваништа, у Именик адвокатских приправника ове коморе, са праксом код др Васе Богданова, адвоката у Ковину, са 1. септембром 1939. године.¹⁹⁹

Меланија Брановачки из Сенте, рођена 24. марта 1911. године у Сенти. Дипломирала је на Правном факултету у Суботици 30. јуна 1938. године.²⁰⁰

¹⁹⁵ АВ, Ф. 569, 968/1939.

¹⁹⁶ М. Симић, *Историја...*, 268. Уписана под бројем 340, дипломирала у летњем семестру 1925/1926.

¹⁹⁷ АВ, Ф. 569, 988/1939.

¹⁹⁸ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 1246.

¹⁹⁹ АВ, Ф. 569, 1074/1939.

²⁰⁰ М. Симић, *Историја...*, 287. Уписана под бројем 1171, дипломирала у јунском испитном року 1938.

Решење Адвокатске коморе у Новом Саду којим се одређује упис Меланија Брановачки, јавнобележничког приправника из Сенте, у Именик адвокатских приправника ове коморе, са праксом код Среског суда у Сенти, са 28. септембром 1939. године. Заклетву је положила 28. септембра 1939. године.²⁰¹

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Меланија Брановачки, адвокатски приправник из Сенте 1. априла 1940. године отпочела бесплатну судску праксу код Окружног суда у Суботици, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.²⁰²

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Меланија Брановачки, адвокатски приправник из Сенте, 28. фебруара 1940. године завршила бесплатну судску праксу код Среског суда у Сенти, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.²⁰³

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Меланија Брановачки, адвокатски приправник из Сенте, 30. априла 1940. године завршила бесплатну судску праксу код Среског суда у Суботици, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.²⁰⁴

Добрила (Клара) Врачаревић, рођена Шурањ, из Новог Сада, рођена 13. септембра 1914. године у Новом Саду. Дипломирала је на Правном факултету Универзитета у Београду, 21. фебруара 1939. године.²⁰⁵

Решење Адвокатске коморе у Новом Саду којим се одређује упис Добриле (Кларе) Врачаревић, рођ. Шурањ, адвокатског приправника из Новог Сада, у Именик адвокатских приправника ове коморе, са праксом код др Стевана Брихте, адвоката у Новом Саду, са 27. новембром 1939. године. Заклетву је положила 2. марта 1940. године.²⁰⁶

Аница Војнић из Суботице, рођена 24. новембра 1911. године у Суботици. Дипломирала је 6. јануара 1937, на Правном факултету у Суботици.²⁰⁷

²⁰¹ АВ, Ф. 569, 1337/1939.

²⁰² АВ, Ф. 569, 447/1940.

²⁰³ АВ, Ф. 569, 460/1940.

²⁰⁴ АВ, Ф. 569, 667/1940.

²⁰⁵ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 1248.

²⁰⁶ АВ, Ф. 569, 1576/1939.

²⁰⁷ М. Симић, *Историја...*, 281. Уписана под бројем 989, дипломирала у ок-

Бесплатну судску праксу је отпочела 21. септембра 1937, код Среског суда у Суботици. Заклетву је положила 25. септембра 1937, код Среског суда у Суботици.²⁰⁸

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Аница Војнић, адвокатски приправник из Суботице, 25. фебруара 1940. године отпочела адвокатско-приправничку праксу код Николе Дедића, адвоката у Суботици, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.²⁰⁹

Ката Швантнер из Сомбора, рођена 29. априла 1917. године у Пинкафелду (Немачка). Дипломирала је на Правном факултету у Суботици 19. октобра 1939. године.²¹⁰

Решење Адвокатске коморе у Новом Саду којим се одређује упис Кате Швантнер, дипломираног правника из Сомбора, у Именик адвокатских приправника ове коморе, са праксом код др Рудолфа Гала, адвоката у Сомбору, са 1. мартом 1940. године. Заклетву је положила 4. априла 1940. године.²¹¹

Верослава Марковић, рођена Новак, из Петровграда, рођена 2. августа 1915. године у Параћину. Дипломирала је 31. октобра 1938. године на Правном факултету у Београду.

Адвокатско-приправнички стаж је отпочела 19. априла 1940, код Богдана Недељковића, адвоката у Петровграду. Заклетву је положила 10. маја 1940, код Среског суда у Петровграду.²¹²

Јелена Мишковић из Старог Бечеја, рођена 11. априла 1915. године у Старом Бечеју. Дипломирала је 1. фебруара 1939. године на Правном факултету Универзитета у Београду.

Решење Адвокатске коморе у Новом Саду којим се одређује упис Јелена Мишковић, дипломираног правника из Старог Бечеја, у Именик адвокатских приправника ове коморе, са праксом код др Јована Кекића, адвоката у Старом Бечеју, са 25. априлом 1940. године. Заклетву је положила 20. маја 1940. године.²¹³

тобарском испитном року 1936/1937.

²⁰⁸ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 1063.

²⁰⁹ АВ, Ф. 569, 250/1940.

²¹⁰ М. Симић, *Историја...*, 289. Уписана под бројем 1336, дипломирала у октобарском испитном року 1939/1940.

²¹¹ АВ, Ф. 569, 350/1940.

²¹² Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 1304.

²¹³ АВ, Ф. 569, 596/1940.

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Јелена Мишковић, адвокатски приправник из Старог Бечеја, 1. октобра 1940. године отпочела адвокатско-приправничку праксу код др Ласла Дезидера, адвоката у Старом Бечеју, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.²¹⁴

Мирослава Ралетић, из Новог Сада, рођена 8. децембра 1915. године у Новом Саду. Дипломирала је 25. октобра 1939. године на Правном факултету у Београду.

Адвокатско-приправничку праксу је отпочела 1. фебруара 1940, код Владимира Хаџи, адвоката у Новом Саду.²¹⁵

Јулка Васиљевић, из Суботице, рођена 23. априла 1918. године у Суботици. Дипломирала је 21. јуна 1940. године на Правном факултету у Суботици.²¹⁶

Решење Адвокатске коморе у Новом Саду којим се одређује упис Јулке Васиљевић, дипломираног правника из Суботице, у Именик адвокатских приправника ове коморе, са праксом код Среског суда у Суботици, са 25. јулом 1940. године. Заклетву је положила 30. августа 1940. године.²¹⁷

Терезија Бартуш из Суботице, рођена 2. септембра 1916. године у Суботици. Дипломирала је 1938, на Правном факултету у Суботици.

Бесплатну судску праксу је отпочела 12. септембра 1940, код Среског суда у Суботици. Заклетву је положила 26. септембра 1940, код Среског суда у Суботици.²¹⁸

Данка Маргетић, рођена Прерадовић, из Земуна, рођена 1. јануара 1905. године у Бешки, од оца Ђорђа и мајке Зорке, рођене Прокић. Дипломирала је на Правном факултету у Суботици.²¹⁹

---

²¹⁴ АВ, Ф. 569, 1295/1940.

²¹⁵ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 1282.

²¹⁶ М. Симић, *Историја...*, 290. Уписана под бројем 1368, дипломирала у јунском испитном року 1939/1940. године.

²¹⁷ АВ, Ф. 569, 965/1940.

²¹⁸ Адвокатска комора Војводине, Именик адвокатских приправника, бр. 1335.

²¹⁹ М. Симић, *Историја...*, 270. Уписана под бројем 428, дипломирала у јунском испитном року 1927/1928.

Сл. 13. Маријетић Данка, адвокат из Земуна
(Адвокатска комора Војводине, Именик адвоката, бр. 1065)

У Именику адвокатских приправника Адвокатске коморе у Загребу први пут је убележена, са праксом код др Прерадовић Прерада, адвоката у Руми, од 27. јула 1928. године до 23. априла 1930.

Радила је у Првостепеном суду у Скопљу, током 1932. и 1933, а од 19. децембра 1933. до 21. јуна 1938. године у Среском суду у Новом Саду. Судијски испит је положила 25. јуна 1936, пред Одбором за испитивање судијских приправника при Апелационом суду у Новом Саду.

Код исте коморе је други пут убележена од 1. јануара до 31. децембра 1939, код Душана Поповића, адвоката у Земуну, и трећи пут код истог адвоката, у периоду од 1. јануара до 16. августа 1940. године.

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Данка Маргетић, адвокатски приправник из Земуна, 1. августа 1940. године завршила приправнички стаж код др Душана Поповића, адвоката у Земуну, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.²²⁰

²²⁰ АВ, Ф. 569, 1037/1940.

Решење Адвокатске коморе у Новом Саду којим се одређује упис Данке Маргетић, адвокатске приправнице из Земунa, у Именик адвоката ове коморе, са седиштем у Земуну. Заклетву је положила 30. августа 1940. године.²²¹

Данка Маргетић била је убележена у Именик адвоката Адвокатске коморе Војводине од 1940. до 1941. године (седиште канцеларије у Земуну).²²²

Јелена Аранка Марија Чајкаш из Суботице, рођена 6. априла 1917. године у Суботици. Отац Михајло и мајка Злата Феч су били професори гимназије. Основну школу и гимназију је завршила у Суботици, а Правни факултет у Суботици је уписала 1936. године. Дипломирала је 24. јуна 1940. године на Правном факултету у Суботици.²²³

Уписала се у Адвокатску комору у Новом Саду у новембру 1940, као приправник код др Милоша Рафајловића, адвоката у Суботици. Код њега је радила до 11. јануара 1941. године. Заклетву је положила 29. новембра 1940. године.²²⁴

Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Јелена Чајкаш, адвокатски приправник из Суботице, 11. јануара 1941. године отпочела бесплатну судску вежбу код Среског суда у Суботици, те ову промену бележи у Именик адвокатских приправника.²²⁵

У суду је радила до 8. марта 1941, када се поново запослила код суботичког адвоката Милорада Матејића, где је радила до избијања рата, априла 1941. године. У току 1941 (од маја до августа) је радила у Окружном уреду за социјално осигурање. Пошто јој окупаторске власти нису дозволиле да ради као правник, одлучила је да полаже испит ради стицања дипломе доктора правних наука у Будимпешти. Докторирала је јуна месеца 1942. године.

---

²²¹ АВ, Ф. 569, 1038/1940.

²²² *Сйоменница...*, 42; АВ, Ф. 569, 373/1945. Према Списку адвоката који су брисани после 30. јуна 1941. године, а односи се на Срем, наведено је да је Данка Маргетић брисана одлуком од 2. фебруара 1942. године, бр. 361/1945, јер се одрекла; а преузиматељ канцеларије је био др Душан Поповић.

²²³ М. Симић, *Историја...*, 290. Уписана под бројем 1387, дипломирала у јунском испитном року 1939/1940.

²²⁴ АВ, Ф. 569, 1456/1940.

²²⁵ АВ, Ф. 569, 104/1941.

(слева на десно)
Вера Судаков, Оліа Царић, Ана
Волхајмер, Кайица Шефер, Иван-
ка Хаџи, Оліа Сџојановић, Мајда
Рајх, Мајда Керџес, Клара Броди,
Јелена Ромић, Аница Војнић,
Оџилија Лемер, Евица Девић,
Милана Араницки.

Сл. 14. Портрети адвокајских љриправница од 1921. до 1941.
(Адвокајска комора Војводине, Именик адвокајских љриправника
и АВ, Ф. 569, Именик љриправника)

(слева на десно)
Јелисавиџа Швимер, Смиља Шијачић,
Меланија Брановачки, Јелена Николић,
Пирошка Реи, Добрила Врачаревић,
Мирослава Ралејић, Кајџа Шванџ-
нер, Верослава Марковић, Терезија
Барџуи, Јелена Чајкаш, Вера Мељник-
Стефанија Хорвај.

На основу нове уредбе окупаторских власти, поново је примљена у Адвокатску комору 1. јануара 1943, када је наставила своју приправничку праксу код др Денеша Стрелицког, адвоката у Суботици, где је радила до 1. фебруара 1945. године. Практику наставља код адвоката Миће Скендеровића, од 1. септембра 1945. до 1. септембра 1947, када је прешла у канцеларију Јована Ђорђевића, адвоката у Суботици, где је радила до 20. децембра 1949. године. После тога је прешла код др Тибора Клајна, за кога се и удала 1951. године.²²⁶

***

У периоду од 1929. године, када је Закон омогућио женама да се баве адвокатуром, до Другог светског рата 1941. године, када је најстарија комора престала да постоји, у Именик адвоката Адвокатске коморе у Новом Саду су биле уписане само четири жене: Катарина Ленголд Маринковић, Серена Фишер, Данка Маргетић и Лида Стејић Акселрад.

Оснивање адвокатских комора

На основу прописа првог става члана 37 („Министар правде установиће број и седишта адвокатских комора”) и првог става члана 124 („У року од 30 дана по ступања на снагу овог закона министар правде одредиће уредбом број и седишта адвокатских комора”) Закона о адвокатима за Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца од 17. марта 1929. године, тадашњи министар правде др Милан Сршкић је прописао Уредбу о броју и седиштима адвокатских комора, 16. априла 1929. године.²²⁷ За територију Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца установљене су следеће адвокатске коморе: у Београду за територију Апелационог суда у Београду; у Скопљу за територију Апелационог суда у Скопљу; у Подгорици за територију Великог суда у Подгорици; у Загребу за територију Банског стола у Загребу; у Сарајеву за територију Врховног суда у Сараје-

²²⁶ АВ, Ф. 569, а. ј. 1437.

²²⁷ *Службене новине Краљевине Срба, Хрватиа и Словенаца*, бр. 90, од 16. априла 1929. године. Уредба је објављена у 91. броју *Службених новина* од 18. априла 1929.

ву; у Новом Саду за територију Апелационог суда у Новом Саду; у Љубљани за територију Вишег дежелног суда у Љубљани и у Сплиту за територију Вишег земаљског суда у Сплиту.

БРОЈНО СТАЊЕ АДВОКАТА		БРОЈНО СТАЊЕ АДВОКАТА		БРОЈНО СТАЊЕ АДВОКАТА		БРОЈНО СТАЊЕ АДВОКАТА	
АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ НОВИ САД		АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ ЗАГРЕБ		АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ САРАЈЕВО		АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ ЉУБЉАНА	
1921. год.	387 адвоката	1929. год.	779 адвоката	1918. год.	52 адвоката	1918. год.	57 адвоката
1922. "	378 "	1930. "	794 "	1919. "	91 "	1919. "	143 "
1923. "	361 "	1931. "	788 "	1920. "	110 "	1920. "	168 "
1924. "	376 "	1932. "	787 "	1921. "	123 "	1921. "	173 "
1925. "	395 "	1933. "	810 "	1922. "	134 "	1922. "	181 "
1926. "	429 "	1934. "	802 "	1923. "	143 "	1923. "	186 "
1927. "	452 "	1935. "	788 "	1924. "	150 "	1924. "	191 "
1928. "	477 "	1936. "	795 "	1925. "	158 "	1925. "	194 "
1929. "	498 "			1926. "	167 "	1926. "	195 "
1930. "	521 "			1927. "	167 "	1927. "	207 "
1931. "	542 "			1928. "	168 "	1928. "	223 "
1932. "	541 "			1929. "	176 "	1929. "	223 "
1933. "	526 "			1930. "	178 "	1930. "	241 "
1934. "	531 "			1931. "	181 "	1931. "	250 "
1935. "	542 "			1932. "	182 "	1932. "	255 "
1936. "	555 "			1933. "	180 "	1933. "	260 "
				1934. "	183 "	1934. "	268 "
				1935. "	185 "	1935. "	267 "
				1936. "	183 "	1936. "	273 "

Сл. 15. Бројно стање адвоката по коморама (АВ, Ф. 569, 453/1937)

На основу прописа чл. 128 Закона о адвокатима за Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца од 17. марта 1929. године, министар правде је прописао Уредбу о ближим упутствима у погледу конституисања адвокатских комора.²²⁸ По овој Уредби, постојеће адвокатске коморе у Сарајеву, Новом Саду, Љубљани и Сплиту требало је да поново буду конституисане. Њихови одбори су морали, у року

²²⁸ Службене новине Краљевине Срба, Хрватиа и Словенаца, година XI—1929 бр. 100—XLI, стр. 652, од 20. априла 1929.

од тридесет дана од дана проглашења ове Уредбе, да сазову конститутивну скупштину. Скупштина је имала да се сазове у року од четрдесет и пет дана од дана од којег се издаје сазив. Постојеће Адвокатске коморе у Шибенику и Дубровнику су се припојиле Комори у Сплиту, која је преузела њихову архиву и имовину, те је тако настала нова Адвокатска комора у Сплиту. У местима у којима нису постојале адвокатске коморе – Београд, Загреб, Скопље и Подгорица, требало је да апелациони судови, односно Велики суд у Подгорици, министру правде предложи одбор од петорице адвоката који би одмах отпочео са радом. Најстарији члан, а у случају његове спречености најстарији до њега, имао је да сазове конститутивну скупштину, у року од тридесет дана од дана када му је уручена одлука о постављењу. Сазвана скупштина коморе је према чл. 124 Закона о адвокатима имала само да изврши конституисање коморе, а прва редовна скупштина је требало да буде сазвана у року од два месеца рачунајући од дана завршетка конститутивне скупштине.

Конститутивна скупштина Адвокатске коморе у Новом Саду одржана је 16. јуна 1929. године, у свечаној дворани Градске куће у Новом Саду. Председавао је др Стеван Адамовић, председник Коморе, а записник је водио др Коста Мајински, њен секретар.²²⁹ На овој скупштини је за председника Коморе поново изабран др Стеван Адамовић, а за заменика председника др Жарко Јакшић. Усвојен је Пословник Адвокатске коморе у Новом Саду и Правилник о издавању припомоћи изнемоглим адвокатима и наследницима умрлих адвоката.²³⁰

Пословник (Статут) Адвокатске коморе у Новом Саду из 1929. године

Пословник Адвокатске коморе у Новом Саду садржан је од 71 члана, са следећим садржајем: Назив и седиште; Званични печат; Чланови коморе; Адвокатски приправници; Делокруг и организација Адвокатске коморе; Скупштина; Одбор Адвокатске коморе;

---

²²⁹ АВ, Ф. 569, а. ј. 4.

²³⁰ Исто.

Председник Адвокатске коморе и његов заменик, Часници; Тајник; Фискал Адвокатске коморе; Благајник; Одбор тројице; Дисциплинско веће; Заступник Коморе; Права и дужности адвоката; Администрација; Именик адвоката; Именик адвокатских приправника; Евиденција о службеним заступствима. Адвокатска комора у Новом Саду је овај нацрт пословника доставила Министарству правде на одобрење 29. августа 1929. године, али га министар правде није одобрио. Основна замерка се односила на то да је у Пословнику „на много места преписан Закон о адвокатима, без да је назначено, да су то прописи Закона о адвокатима”. Такође, спорна је била и одредба другог става чл. 33, по којој је требало да часници добијају годишњу награду. На Скупштинској седници Адвокатске коморе у Новом Саду одржане 26. октобра 1930. године, сачињен је и усвојен Пословник Адвокатске коморе у Новом Саду, који се састојао од 29 чланова, као и Пословник Управног одбора Адвокатске коморе који је садржао 68 чланова.

У првим члановима Пословника Адвокатске коморе у Новом Саду наводи се да су чланови Адвокатске коморе у Новом Саду сви адвокати са територије новосадског Апелационог суда, који су уписани у Именик ове коморе; да је Комора правно лице са седиштем у Новом Саду; да има свој печат са државним грбом који гласи: „Адвокатска комора у Новом Саду”. Послове Коморе је решавала делом Скупштина, а делом Одбор Коморе и председник. Пословник одбора Адвокатске коморе је имао следећи садржај: Чланови одбора; Часници; Председник; Секретар; Благајник; Фискал; Пословање; Именик адвоката; Именик адвокатских приправника; Одбор тројице; Заменик и преузимач канцеларије; Заступници сиромашних странака; Уписнина, чланарина и други доприноси; Пресељење адвокатске канцеларије; Филијала адвокатске канцеларије; Удружене канцеларије; Библиотека; Легитимације; Службени лист Коморе; Права и дужности адвоката; Завршне одредбе.

Пословници су одобрени од Министарства правде 16. априла 1931. године.²³¹

Према чл. 54 овог Пословника прописано је да је сваки адвокат и адвокатски приправник дужан да у року од два месеца од сту-

²³¹ Скупштинска седница Коморе одржана 26. 10. 1930. се не налази у архивској грађи фонда.

пања на снагу Правилника увек са собом носи легитимацију издату од стране Коморе, на којој ће писати његово име и презиме, звање, место пословног седишта. У легитимацији је требало да се налази и фотографија њеног власника. Такође, требало је да буде написано и име његовог принципала. У случају смрти или брисања из Именика, иста се морала вратити Комори ради уништења. Од адвокатског приправника се одузимала пре уписа у Именик адвоката, а при промени адвокатске канцеларије се уписивала промена.

Увидом у архивску грађу Фонда констатовали смо да се у њему налази свега неколико легитимација, до 1940. године. Постоји легитимација Андрије Шарчевића из Суботице,²³² Зорана Будишина из Старог Бечеја,²³³ Самуила Шепрака из Новог Сада.²³⁴

Адвокатска комора за Банат, Бачку и Барању, према Пословнику је издавала правни часопис, као орган Коморе. Први број часописа под насловом *Гласник за Банат, Бачку и Барању*, објављен је 1. јуна 1928. године. Први уредник овог стручног часописа за правну теорију и праксу био је др Коста Мајински, у периоду 1928–1932.

---

²³² АВ, Ф. 569, 839/1938. По молби Андрије Шарчевића из Суботице, рођеног 6. децембра 1909. године у Суботици, који је дипломирао 24. октобра 1932. године, на Правном факултету у Суботици, Адвокатска комора у Новом Саду је донела решење којим се одређује упис Андрије Шарчевића, адвокатског приправника из Суботице, у Именик адвоката ове коморе, са седиштем у Суботици. У прилогу молбе, Шарчевић је доставио своју стару легитимацију адвокатског приправника, у којој су наведене адвокатске канцеларије, у којима је вршио праксу. Адвокатску заклетву је положио 29. августа 1938. године, при Окружном суду у Суботици.

²³³ АВ, Ф. 569, 80/1939. Адвокатска комора у Новом Саду узима на знање да је Зоран Будишин, адвокатски приправник из Старог Бечеја, завршио праксу код Јована Кекића, адвоката из Старог Бечеја, те да се жели уписати у Адвокатску комору у Београду, услед чега се 15. јануаром 1939. године брише из Именика адвокатских приправника ове коморе.

²³⁴ АВ, Ф. 569, 969/1940. Адвокатска комора у Новом Саду доноси решење, по молби др Самуила Шепрака, којим се одређује упис др Самуила Шепрака, адвокатског приправника из Новог Сада, у Именик адвоката ове коморе, са седиштем у Новом Саду. У прилогу молбе, Шарчевић је доставио своју стару легитимацију адвокатског приправника, у којој су наведене адвокатске канцеларије, у којима је вршио праксу. Адвокатску заклетву је положио 5. октобра 1940. године. У Именик адвоката Адвокатске коморе Војводине је био убележен од 1940. до 1941. године.

године.²³⁵ Часопис је излазио месечно, а у њему су објављиване службене вести Адвокатске коморе, бавио се питањем адвокату-ре, правосуђа, објављивао је судску праксу и чланке и расправе из разних области права.²³⁶

Правилник о издавању и пријемоћи изнемоћим адвокатима и наследницима умрлих адвоката, који су чланови Адвокатске коморе у Новом Саду регулисао је услове под којима је Комора могла да даје помоћ адвокатима: у случају болести адвоката или друге несреће услед које би адвокат био брисан из Именика адвоката, у случају смрти адвоката помоћ се давала особи која је унапред наведена и сл. Припомоћ се исплаћивала одмах по подношењу доказа о наступелој оправданости тражења, на пример: удовица је достављала записник о смрти, извод из матичне књиге умрлих, неретко се достављала и парта, доказ о заједничком домаћинству и друго. Од припомоћи Комора је одбијала све оно што је адвокат дуговао, као што је чланарина, таксе или глобе.²³⁷

Савез адвокатских комора

Конститутивна скупштина Савеза адвокатских комора одржана је 27. априла 1930. године. Савез је основан са циљем да координира, а у случају потребе да концентрише рад и силе свих комора у случају потребе заштите права и интереса адвокатског реда.

²³⁵ Види детаљно у: К. Хаџи, „Гласник Адвокатске коморе Војводине”, *Споменица...*, 187–192; Ж. Фајфрић, „Осамдесет година Гласника”, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, год. LXXX, књ. 68, број 3, Нови Сад 2008, 90–105; М. Ботић, *Адвокајтура. Огледи и есеји*, Нови Сад 1991, 169–176, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, јубиларни бр. 6, 1988.

²³⁶ Излазио је континуирано све до марта 1941. године. После рата, од 1. јула 1952. године, Адвокатска комора поново покреће његово издавање. Поводом шездесетогодишњице излажења и велике заслуге у унапређивању правне теорије, Орден заслуга за народ са сребрном звездом свечано је додељен Гласнику, на Редовној годишњој скупштини Адвокатске коморе Војводине одржаној 17. децембра 1988. године. По свом карактеру Гласник је научно-стручни часопис који објављује чланке и расправе из области правне теорије и праксе. Поред тога, објављује саопштења из рада Управног одбора и других органа Коморе. Овај реформирано часопис са краћим прекидима излази и данас, под насловом *Гласник Адвокатске коморе*. Категорисан је као научни часопис од 2004. године.

²³⁷ АВ, Ф. 569, 509/1934.

Из Извештаја о раду председника Савеза Обрада Благојевића и Пословног одбора Савеза адвокатских комора Краљевине Југославије, за период 27. април 1930. до 21. марта 1931. године, који је поднет I редовној скупштини Савеза одржаној у Загребу 29. марта 1931, сазнајемо о активностима које је Савез спровео у првој години свог постојања. Пословни одбор Савеза је одмах по оснивању настојао да све коморе донесу правила о пензионим фондовима која би била у сагласности с правилима Пензионог фонда Адвокатске коморе у Љубљани, у чему је успео. Такође, уз помоћ Пословног одбора све коморе су донеле трошковнике о адвокатским наградама. Одбор је чинио везу између појединих комора и Министарства правде и на многе захтеве комора је интервенисао по разним предметима, о чему су коморе биле обавештаване. Одбор се у више случајева ангажовао, али без успеха, у погледу измена разних појединачних законских одредби, било по сопственој иницијативи или по захтеву комора, као што је случај са Законом о судским таксама, Законом о обртима, чеку, о кривичном судском поступку. Нарочито се успротивио у погледу чл. 3 Закона о бележницима и са успехом захтевао да се у Закон унесе да адвокати не могу бити у исто време и бележници и адвокати. Од важнијих одлука Пословног одбора истичемо одлуку да су све коморе биле дужне да обавесте Савез о одбијању кандидата од уписа у Именик адвоката, како би се очувала једнообразност решавања свих комора. Најзад, једино је Савез адвокатских комора могао да представља адвокатски ред у Међународном савезу адвоката.²³⁸

На Првој редовној скупштини Савеза одржаној у Загребу 29. марта 1931. године за председника је изабран др Иво Политео, председник Адвокатске коморе у Загребу.²³⁹

²³⁸ АВ, Ф. 569, а. ј. 826.

²³⁹ N. Kisić Kolanović, *Ivo Politeo. Povijest, intelektualci, odvjetništvo 1887–1956*, Hrvatski institut za povijest, Zagreb 2015, 149. Иво Политео (1887–1956) је 1919. године отпочео да ради као адвокат у Загребу, и већ је 1921, изабран за секретара Хрватског правничког друштва, те за уредника *Мјесечника*, часописа тог друштва. У том својству је учествовао у припремама за први Збор правника Југославије који је одржан 1924. године у Загребу. Тада је изабран за секретара, а на прва три конгреса 1925, 1926. и 1927. био је члан сталног одбора. На Конгресу правника одржаном у Скопљу 1931. године изабран је за председника. За првог председника Адвокатске коморе Хрватске изабран је на Оснивачкој скупштини те коморе 9. јуна 1929. године. У том својству је остао до 1941. до окупације. Уче-

У Загребу је 28. маја 1939. године одржана IX редовна годишња скупштина Савеза адвокатских комора Краљевине Југославије. Поздравни говор је одржао председник Савеза, др Иво Политео, нагласивши:

Ова скупштина је јубиларна, јер ће се са наредном годином прославити десетогодишњица од оснивања Савеза адвокатских комора, који постоји и правилно функционише из разлога, што су односи Комора крајње колегијални, што нема мајоризације ни надгласавања, ни хегемоније, већ смо сви једнаки и наш се рад оснива увек на споразумевању. Када би и наши народи узели наш начин споразумевања, не би било неслога.

Наш Савез бори се за слободу нашег реда и за одржавање аутономије, па је у томе до сада успео благодарећи разумевању на првом месту код адвоката. Сви се ми трудимо да очувамо наше тековине.

На овој Скупштини за седиште Савеза је биран Нови Сад, а за председника Савеза је изабран Стеван Адамовић, председник Адвокатске коморе у Новом Саду.

ствовао је у оснивању пензионог фонда Коморе (Мировински фонд за одвјетнике и одвјетничке приправнике), залагао се за доношење адвокатске тарифе (Тарифа је донета 1936), био је аутор „Правилника за помагање оскудних и изнемоглих чланова породице умрлих одвјетника”.

Политео је био први уредник правног часописа *Одвјетник*, од његовог оснивања 1927. све до 1941. Активно је учествовао у раду часописа *Нова Европа* који је излазио од 1920. до 1941. године. Изузетно је био ангажован у раду Међународне уније адвоката. У управу Уније је био изабран одмах од 1931, а на Конгресу у Рио де Женеиру 1951. је изабран за потпредседника Уније. На Конгресу Уније одржаном 1953. године у Бечу поново је биран за потпредседника. Посебно је цењено његово учешће на Петнаестом конгресу у Бриселу 1954, када је поднео Међународној унији свој нацрт Кодекса професионалне етике адвоката. Није присуствовао Конгресу у Бриселу 1956, када му је одато велико признање – изабран је за доживотног почасног потпредседника Уније. Arno Vičić, „Dr. Ivo Politeo – odvjetnik i društveni radnik”, *Odvjetnik: glasilo odvjetnika Hrvatske*, god. 60, br. 3/4, Zagreb 1987, 7–14.

Осигурање адвоката

Законом о адвокатима је прописано (чл. 118) да адвокатске коморе морају најкасније у року од две године после ступања на снагу овог закона да оснују свој пензиони фонд, ради „осигурања нужног издржавања својих чланова адвоката и њихових породица, у случају несреће, изнемоглости, старости и смрти” и да донесу правилник којим ће бити детаљније регулисано ово осигурање. Адвокатске коморе су извршавајући ово законско наређење створиле своје пензионе фондове и саставиле за њих правилнике, које је, према пропису, одобравао министар правде.

На Ванредној скупштини Адвокатске коморе у Новом Саду која је одржана 1. марта 1931. године основан је Пензиони фонд. Донесен је Правилник за управу тим фондом, а министар правде га је одобрио 11. маја 1931. године.²⁴⁰ Основан је у циљу осигурања адвоката, чланова Коморе, у случају старости и изнемоглости, као и њихових породица, у случају несреће или смрти. Пензиони фонд је правно лице и могао је у своје име стицати права, тужити и бити тужен. За своје обавезе јамчио је својом имовином. Сви адвокати који су били уписани у Именик Адвокатске коморе су морали бити чланови овог фонда (уз неколико таксативно наведених случајева). Приходе Фонда су чинили: уплате чланова, приходи имовине овог Фонда, прилози Адвокатске коморе, поклони, завештања, као и државна или приватна помоћ.²⁴¹ Адвокати су у тај Фонд месечно уплаћивали своје улоге, према томе да ли су били у I, II, III, IV, V или VI класи осигурања, а улози су се кретали између 500 и 150 динара. Органи Пензионог фонда су били: Скупштина, Управни одбор, Надзорни одбор и Изабрани суд. За оснивање пензионог фонда било је потребно да се одреди број и делокруг чиновника адвокатске коморе. Одбор Адвокатске коморе у Новом Саду овластио је председника Адвокатске коморе др Стевана Адамовића

²⁴⁰ АВ, Ф. 569, 858/1931, Правила Пензионог фонда Адвокатске коморе у Београду и Правила Пензионог фонда Адвокатске коморе у Новом Саду.

²⁴¹ АВ, Ф. 569, 399/1953. Пензиони фонд Адвокатске коморе је улагао своју имовину у некретнине, државне хартије од вредности, и имао је знатне улоге. До окупације овај Пензиони фонд је стекао иметак од око 10.000.000 динара, а састојао се из три куће: улица Змај Јовина бр. 20, улица Змај Јовина бр. 22 и улица Илије Огњановића бр. 6.

да президијално одреди делокруг досадашњих чиновника Коморе, држећи се ових начела: да Слободан Ђорђевић, чиновник Коморе, обавља администрацију око Пензионог фонда, као и дисциплинске предмете и да Драгутин Сушић обавља благајнички део Пензионог фонда.²⁴²

Пензионе фондове су основале и остале коморе.

На Ванредној скупштини Адвокатске коморе у Београду која је одржана 7. децембра 1930. године основан је Пензиони фонд. Донесена су Правила (Правилник) за управу тим фондом, а министар правде их је одобрио 21. марта 1931. године.²⁴³

На Скупштини Адвокатске коморе у Загребу која је одржана 26. октобра 1930. године основан је Миловински фонд. Донесен је Правилник за управу тим фондом, а министар правде га је одобрио 16. децембра 1930. године.²⁴⁴

Из годишњег извештаја Одбора Адвокатске коморе у Новом Саду за пословну годину 1932/1933. сазнајемо да је укинута експозитура сомборског Округног суда у Чаковцу. „Услед проширења надлежности Округног суда у Вараждину на судско подручје укинуте експозитуре сомборског Округног суда у Чаковцу преведено је са 1. априлом 1933. год. 16 адвоката са подручја среских судова у Чаковцу и Прелогу из чланства Адвокатске коморе у Загребу”.²⁴⁵

Редовна главна скупштина Адвокатске коморе у Новом Саду одржана је у Новом Саду 27. октобра 1935. године.²⁴⁶

Из годишњег извештаја Управног одбора Адвокатске коморе за пословну 1934/1935. годину (који се налази у списима са ове скупштине), сазнајемо да је продата зграда Адвокатске коморе:

Куповањем куће од стране Пензионог фонда Адв. коморе у Новом Саду у Краља Петра ул. бр. 9., Одбор Адв. коморе решио је, да се Адв. Комора са својим званичним просторијама пресели у зграду Пензионог фонда а да своју кућу у Војвођанској ул. бр. 25. прода, те да са каматом од куповине плаћа кинију Пензионом фонду. За кућу у Војвођанској улици имао је у случају продаје из слободне руке понуду од 18.000.-дин. па

²⁴² АВ, Ф. 569, 1322/1931.

²⁴³ АВ, Ф. 569, 858/1931.

²⁴⁴ АВ, Ф. 569, 968/1931.

²⁴⁵ АВ, Ф. 569, а. ј. 792.

²⁴⁶ АВ, Ф. 569, а. ј. 5.

пошто је Др Александар Моч, адв. у Новом Саду, понудио за исту 190.000.-дин., то је Одбор расписао дражбу на тај начин што је условио, да се понуде испод 190.000.-дин. неће узимати у обзир, па пошто се није појавио ни један рефлектант, који би ставио већу понуду Одбор је закључио, да се кућа прода Дру Александру Мочу и његовој супруги за 190.000.-дин.²⁴⁷

На овој Скупштини изабрано је ново руководство Адвокатске коморе. За председника је изабран др Стеван Адамовић, за потпредседника др Жарко Јакшић, за секретара др Василије Станковић, за заступника др Игњат Павлас, а за заменике заступника изабрани су др Коста Тодоровић и др Коста Хаџи мл. Изабрани су чланови Управног одбора, Дисциплинског већа, судије при Касационом суду у Новом Саду.

У наредним годинама долази до оснивања адвокатских удружења и удружења адвокатских приправника. Циљ оснивања удружења био је истакнут у правилима удружења која су се подносила Краљевској банској управи Дунавске бановине Нови Сад, на одобрење.

Адвокатско удружење у Сенти је основано 13. децембра 1936. године, са циљем: „расправљање сталешких питања адвокатског реда, развијање колегијалности, усавршавање у стручним стварима, заштита адвокатског сталешког угледа и интереса и према властима”. Председник Удружења је био др Денеш Холо, потпредседник др Милош Кнежевић, а секретар др Золтан Кути, сви адвокати из Сенте. Ова правила су одобрена 8. марта 1937. године.²⁴⁸

Удружење адвокатских приправника у Суботици је основано 7. марта 1936. године, са циљем: „удруживање адвокатских приправника у циљу што тесније међусобне сарадње и заштите интереса, као и материјално потпомагање својих чланова, те стручно обавештавање истих. Циљ постизава удружење својим предавањима, састанцима, књижницом као и приредбама”. Председник Удружења је био Казимир Жиганте, потпредседник Перо Дулич, а секретар др Јован Фелдеш, из Суботице. Ова правила су одобрена 25. марта 1936. године.²⁴⁹

---

²⁴⁷ Исто, 16.

²⁴⁸ АВ, Ф. 126, II 346/1937.

²⁴⁹ АВ, Ф. 126, II 19779/1936.

Удружење адвокатских приправника на територији Адвокатске коморе у Новом Саду је основано 29. маја 1938. године, са циљем: „заштита интереса адвокатских приправника и стручно усавршавање узајамним помагањем и развијањем колегијалности”. Председник Удружења је био Бранислав Бајић, адвокатски приправник из Новог Сада; потпредседник Казимир Жиганте, председник Удружења адвокатских приправника у Суботици; секретар Влада Поповић и Стеван Сабади, а благајник Магда Рајх, сви из Новог Сада. Ова правила нису одобрена и сваки даљи рад Удружења се забрањује, јер су адвокатски приправници Удружења оцењени као „левичарски оријентисани елементи”.²⁵⁰ Пошто је рад Удружења забрањен, до његовог поновног оснивања долази 23. јуна 1939. године. Оснивачкој скупштини је присуствовало 15 чланова, а у Акциони одбор су изабрани: Ботић Милорад, Смиља Шијачић, Стојан Стакић, Јован Старчев и Јене Варади, сви из Новог Сада. Ова правила нису одобрена и сваки даљи рад Удружења се забрањује, „јер су већина чланова оснивача познати овој управи као велики левичари, а неки од њих су били и хапшени ради комунистичке пропаганде”.²⁵¹ И овога пута је рад забрањен. Следеће оснивање Удружења је било 3. новембра 1939. године. Оснивачкој скупштини је присуствовало 20 чланова, а у Акциони одбор су изабрани: Ботић Милорад, Смиља Шијачић, Стојан Стакић, Мирко Поповић, Младен Влалукин и Фрања Офнер, сви из Новог Сада. Ова правила су одобрена 25. новембра 1939. године.²⁵²

На Редовној главној скупштини Адвокатске коморе у Новом Саду која је одржана 6. новембра 1938. године, старо руководство је поднело извештај о свом трогодишњем раду и изабрано је ново руководство Адвокатске коморе. За председника је изабран др Стеван Адамовић, за потпредседника др Жарко Јакшић, за секретара др Василије Станковић, за заступника др Игњат Павлас, за заменике заступника изабрани су др Коста Хаџи мл. и Бењак Бранко. Изабрани су чланови Управног одбора, Дисциплинског већа, судије при Касационом суду у Новом Саду.²⁵³

²⁵⁰ АВ, Ф. 126, II 43786/1938.

²⁵¹ АВ, Ф. 126, II 51015/1939.

²⁵² АВ, Ф. 126, II 74251/1939.

²⁵³ АВ, Ф. 569, а. ј. 7.

На Редовној скупштини Адвокатске коморе у Новом Саду одржане 12. новембра 1939, прочитан је годишњи извештај Управног одбора Адвокатске коморе, за претходну 1938/1939. годину. У овај извештај је дословно пренесен извештај Пословног одбора Савеза адвокатских комора Краљевине Југославије који је поднесен Скупштини Савеза одржаној 28. маја 1939. године. У Извештају су исказана сва настојања и деловања читавог адвокатског staleжа и појединих адвокатских комора. Уједно је тај извештај најисцрпнија и најбоља илустрација неуважавајућег става државне власти према адвокатском staleжу. Скупштина Савеза је свој Извештај завршила бројним стањем адвоката и адвокатских приправника у 1938. и 1939. години.

Коморе:	Година 1938.		Година 1939.	
	адвокати	адвокатски приправници	адвокати	адвокатски приправници
Љубљана	292	118	296	124
Сарајево	180	32	178	49
Скопље	176	52	180	62
Сплит	151	39	152	50
Нови Сад	581	342	604	381
Загреб	812	196	820	198
Подгорица	31	6	29	9
Београд	678	308	708	364
	2901	1093	2967	1237

Адвокатска комора је Скупштину закључила резолуцијом коју је доставила Министарству правде.

Резолуција гласи:

1. да се укине институција јавних бележника
2. да стаж адвокатских приправника остане по старом
3. да се ограничење делокруга рада адвоката сузбије
4. да се однос између судија и адвоката побољша, јер је то у интересу и државе и адвоката, а и јавности
5. да се адвокатска тарифа правилно примењује
6. да се закон о таксама новелира и саобрази актуелним привредним приликама

7. да се у одборе за припрему закона, уредби и наредби имају позвати и адвокати као практички правници
8. да се попуне Апелациони и Касациони суд у Новом Саду са још једним сенатом
9. да се изврши новелирање парничног поступка у смислу ове коморе
10. да се укине чл. 28 став 1 тачке 1–6 Финансијског закона за годину 1937/38, којим је укинута право адвоката да присуствују усменим расправама код Касационог суда.

Окупација Југославије 1941. године

Бомбардовањем Београда 6. априла 1941. године отпочео је Други светски рат у Краљевини Југославији. Мађарска војна команда је свој оперативни план ратних дејстава за напад на Југославију у потпуности усагласила са немачким и италијанским војним дејствима. У раним јутарњим часовима 11. априла 80.000 војника Треће армије је извршило напад на Југославију, али директног сукоба са југословенском војском, која се већ повукла, није било. Мађарска војна управа је у потпуности завладала на целој окупационој територији коју је анектирала. Бачка, Барања, Међумурје и Прекомурје су биле припојене Краљевини Мађарској. Од првих дана окупације Мађарска војна управа је своју власт учвршћивала силом и окрутношћу према становништву. Одмах, по уласку у Бачку и Барању, мађарске окупационе власти су завеле терор, отворени су концентрациони логори и затвори, а Срби, Јевреји, Роми и други немађарски народи су насилно хапшени, мучени, протеривани, убијани.²⁵⁴

Адвокатска комора у Новом Саду је укинута 13. априла 1941. године. Мађарске окупационе власти су тада основале Адвокатску комору за Бачку жупанију, са седиштем у Новом Саду.²⁵⁵

²⁵⁴ Д. Његован, *Злочини окупатора и њихових помагача у Војводини. I део: масовних злочина: улазак мађарске војске у Бачку и Барању: 1941*, Нови Сад 2011.

²⁵⁵ О раду окупационе Адвокатске коморе не можемо износити податке, јер архивска грађа која је на мађарском језику није преведена. Међутим, пошто је канцеларијско пословање уредно вођено, извршили смо сређивање исте, у периоду од 1941. до 1944. године, јер су на грађи исписане деловодне ознаке, односно

Из записника од 13. априла 1945. године који је састављен у канцеларији Месног повереништва за град Нови Сад, пред Комисијом за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини, адвокат Александар Моч је сведочио о окупационом преузимању Адвокатске коморе у Новом Саду 1941. године. Према његовом исказу, одмах после уласка мађарске војске у Нови Сад, Мађарска војна управа, на челу са Ференц Бајером, суспендовала је читаву управу Адвокатске коморе заједно са њеним председником др Стеваном Адамовићем. За комесара Коморе је поставила др Петра Вагнера, адвокатског приправника из Новог Сада. Он је у споразуму са др Иваном Нађом саставио листу оних адвоката који ће моћи да се баве адвокатуром. Убрзо након тога је др Нађ постао председник Адвокатске коморе и „у том својству остао до ослобођења, односно до његовог бекства из Новог Сада”.²⁵⁶ У Управном одбору окупационе Адвокатске коморе су били следећи адвокати, сви из Новог Сада: Иван Нађ, Петар Вагнер, Јанош Видерком, Тибор Лењх, Ференц Гаус, Карло Марош и Јован Лауровић.²⁵⁷

грађа је евидентирана и архивирана по деловодним бројевима, а деловодни протоколи су сачувани. Приликом рада на систематизацији грађе урадили смо и све техничке послове (исправљање листова, скидање спајалица, итд.). По завршетку ових послова попунили смо унутрашње листе и спољни опис сваке кутије и књиге. Грађа на мађарском језику у периоду од 1941. до 1944. године је сложена у 10 инвентарних јединица (кутија), у којима је смештено 1303 предмета.

²⁵⁶ АВ, Комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини – Нови Сад (1944–1948), 1941–1950, Ф. 183 (даље: Ф. 183), „Жртве и оштећеници – Пријаве”, Нови Сад II 200.

²⁵⁷ АВ, Ф. 569, Стараоц Адвокатске коморе и Пензионог фонда II 8/1944. Из извештаја о имовном стању Адвокатске коморе на дан 26. новембра 1944, који је сачинила Катарина Маринковић.

Testvéri sorsközösségi fájdalommal, de Hitler, Mussolini és Horthy erős akaratában megnyugodva jelentjük, hogy a feltávolkodott, de saját erejét is félreismerő gyermek, testvér, rokon, unoka és rossz szomszéd

**A TRIANONI TORZSZŰLŐTT
JUGOSZLÁVIA**

hosszas befejezés után zsenge életének 22. évében a Hitler és Mussolini lelkiatlak által beadott utolsó kenet után visszaadta ármányos lelkét nem a Teremtőnek ugyan, hanem az erőszakot és jogtalanságot megbosszuló Igazságnak.

Nagyszó, kardcsörtelő és orvlámádsára rendkívül hajlamos haláltunk földi maradványait miután a Bécsi Belvédere krematórium már nem hajlandó befogadni, később, az új Európa megteremtése idején helyezzzük gyászos életéhez méltó helyen örök nyugalomra.

1941 május havában.

Emlékét még a történelem is hamar ellejéti!

MÁRIA misl anyja	† MILLERAND, † CLEMENCAU, † LLOYD GEORGE: magyarul helyett	CSEHSZLOVÁKIA NAGYROMÁNIA mostohatestvérei	CHURCHILL, ROOSEWELT, EDEN, HULL, BENES, nagybátyja ANGLIA,
† IL PÉTER mind családító, SZIMOVICS mostoha apa.	kik ugyaszen betegögben halak meg	FRANCIAORSZÁG, GENFI SÓHIVATAL, rókoni.	

BERLIN - BUDAPEST - RÓMA disztemetkezési vállalat.

2

S volom oratske sudbinske zajednice, ali pomirivši se s jakom voljom Hitlera, Mussolinija i Horthyja, javljamo da je /naše/ naduveno, ali koje je prećenilo svoju snagu dete, brat /sestra/, rofak/a/, unuk/a/ i i zao sused

TRIANONSKO NEDONOŠĆE
JUGOSLAVIJA

posle dugog poboljevanja u 22-oj godini nejakoga života po prijemu posled-njeg pričešća koje su mu dali duševni oci Hitler i Mussolini povratilo ~~se~~ svoju paklenu dušu ne doduše Tvorcu, već Pravdi koja osvećuje nasiljež i nepravdu.

Zemaljske ostatke našeg pokojnika koji je imao velika usta, zveckao sauljom i bio osobito sklon na napade iza leđa, pošto ih bečki Belvedere krematorij više nije voljan da primi, stavićemo kasnije, kad se stvori nova Evropa, na dostojnom njegovu životu mestu na večni počinak.

Meseca maja 1941 Spomen će mu čak i istorija brzo zaboraviti!

MARIJA kao mati	MILLERAND, CLEMENCAU, LLOYD GEORGE: mesto dedova	CHURCHILL, ROOSEWELT, EDEN, HULL, BENES stričevi
PETAR II kao glava porodice. SIMOVIC ožun.		ENGLJSKA, FRANCUSKA, ŽENEVSKA SOLARA rodaci ČEHOŠLOVACKA, VELIKA RUMUNIJA polubrača koja su od iste bolesti umrli.

Paradno pogrebno društvo BERLIN - BUDIMPEŠTA - RIM

Сл. 16. Смиртовница Југославије шћамјана у Сомбору 1941. са српским љреводом (АВ, Ф. 183, 935/1945)

Послератно обнављање рада Адвокатске коморе у Новом Саду

Привремена управа Адвокатске коморе у Новом Саду

У току Другог светског рата, на ослобођеним територијама Југославије долази до успостављања власти Народноослободилачког покрета (НОП). Новембра 1943. године формиран је Покрајински народноослободилачки одбор, као највиши орган власти у Војводини. Октобра 1944. године је у Војводини била успостављена нова власт и формиране су нове покрајинске институције. У до тада ослобођеном делу Војводине били су организовани народноослободилачки одбори и Главни народноослободилачки одбор Војводине (у даљем тексту ГНООВ), који је вршио највишу народну власт у складу са одлукама и упутствима Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије (АВНОЈ) и Националног комитета ослобођења Југославије (НКОЈ). Подручје Срема се од ослобођења налазило под управом ГНООВ-а, док је на подручју Баната, Бачке и Барање након ослобођења заведена војна управа, у периоду од 22. октобра до 15. фебруара 1945. године.²⁵⁸ Војна управа за Банат, Бачку и Барању је била подређена Врховном штабу Народноослободилачке војске и партизанских одреда Југославије. После укидања војне управе,²⁵⁹ и ова подручја долазе под управу ГНООВ-а.²⁶⁰

Одлуком Националног комитета ослобођења Југославије од 17. новембра 1944. године је одлучено да се све адвокатске коморе ставе под надзор министарства правосуђа одговарајуће републике,²⁶¹ а ове ће поставити свог делегата и преузети све функције коморе.²⁶²

²⁵⁸ АВ, Ф. 170 Војна управа за Банат, Бачку и Барању – Нови Сад (1944–1945), 1944–1945, а. ј. 1, Наредба о успостављању Војне управе за Банат, Бачку и Барању.

²⁵⁹ АВ, Ф. 170, 146/1945, Плакат: Наредба о укидању Војне управе за Банат, Бачку и Барању.

²⁶⁰ Р. Кончар, „Формирање Покрајинског народноослободилачког одбора Војводине”, у: *Војводина 1943*, Нови Сад 1980, 105–120; АВ, Ф. 170, Историјат творца фонда, 1–3.

²⁶¹ АВ, Ф. 546, а. ј. 29.

²⁶² АВ, Ф. 569, 156/1947. У предмету се налази Одлука Министарства правосуђа НР Србије, бр. 11132 од 22. маја 1947. године, којом се на основу чл. 1 Закона о потврди и измени Одлуке о постављењу делегата у адвокатским коморама од 17. новембра 1944. године, разрешава дужности делегат у Адвокатској

Катарина Маринковић је именована за стараоца Адвокатске коморе и Пензионог фонда Адвокатске коморе решењем Команде места Нови Сад, број 2364 од 25. новембра 1944. године,²⁶³ и ту дужност је обављала у периоду од 1. децембра 1944. год. до 16. маја 1945. године. Посао секретара је вршила од 16. маја 1945. год. до 2. октобра 1945. године када је Привремена управа разрешена дужности.²⁶⁴ У делокруг рада стараоца спадало је и уређење архива избеглих и одсутних адвоката, у виду споразума са већ постављеним стараоцима (преузимаатељима) напуштених адвокатских канцеларија. Због обима посла старалац Коморе је имала помоћника Олгу Царић која је разрешена ове дужности 10. фебруара 1945. године када је посао био завршен.²⁶⁵

Председништво ГНООВ-а је 4. маја 1945. године донело одлуку (бр. 736/45) да се Адвокатској комори у Новом Саду постави Привремена управа која ће вршити све послове управе и других органа Коморе, према постојећим законским прописима све док се не донесу нови закони о адвокатури.²⁶⁶

Привремена управа Адвокатске коморе у Новом Саду је за време свог постојања, од маја до октобра 1945. године, одржала осам седница.

Прва, конститутивна седница Привремене управе Адвокатске коморе у Новом Саду је одржана 16. маја 1945. године.²⁶⁷ За председника Привремене управе изабран је адвокат др Александар Моч, за потпредседника др Славко Жупански и секретар Катарина Маринковић.²⁶⁸

комори у Новом Саду др Жижа Александар, адвокат из Новог Сада, који је био постављен за делегата Одлуком Министарства правосуђа Србије бр. 13675 од 17. септембра 1945. године, а истом Одлуком се за делегата у Адвокатској комори у Новом Саду поставља Бранко Перић, адвокат из Панчева, који ће вршити све послове Коморе, по постојећим законским прописима; АВ, Ф. 546, а. ј. 40.

²⁶³ АВ, Ф. 569, Стараоц Адвокатске коморе и Пензионог фонда II 1/1944. За старатеља Адвокатске коморе и Пензионог фонда Адвокатске коморе у Новом Саду је постављена Катарина Маринковић Ленголд, а за њеног помоћника др Петар Аранички, адвокат из Новог Сада.

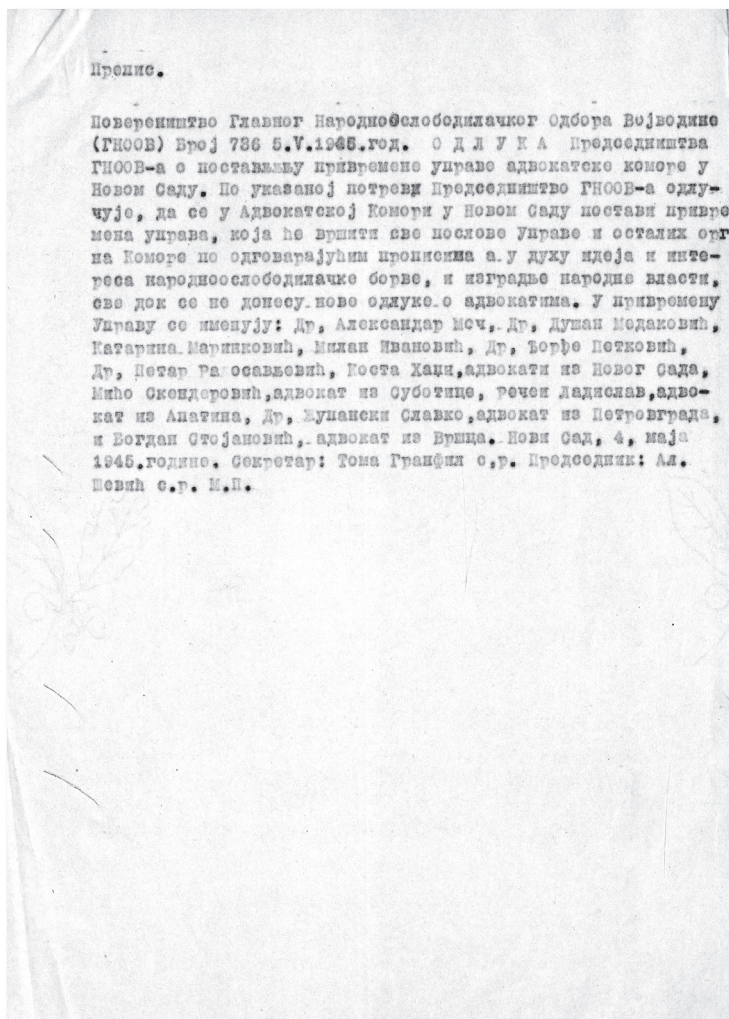
²⁶⁴ АВ, Ф. 569, 55/1949.

²⁶⁵ АВ, Ф. 569, Старалац Адвокатске коморе и Пензионог фонда II 23/1945, Одлука Команде места Нови Сад, бр. 141/1945.

²⁶⁶ *Службени лист Војводине*, бр. 2/1945; АВ, Ф. 569, 2/1945.

²⁶⁷ АВ, Ф. 569, а. ј. 318, Записник Привремене управе, бр. 1 од 16. маја 1945.

²⁶⁸ АВ, Ф. 569, а. ј. 318 и бр. 206/1953. Адвокатска комора за АПВ у Новом Саду званично потврђује, на темељу записника вођених на седницама Привре-

Сл. 17. Прелис одлуке Председништва ГНООВ-а о постављању Привремене управе Адвокатској комори у Новом Саду (АВ, Ф. 569, 2/1945)

мене управе дана 16. маја и 16. јуна 1945. године, да је Катарина Маринковић била секретар Привремене управе, да је као таква и надаље остала уписани адвокат, али као секретар морала је да заведе и обавља целу администрацију Коморе уз хонорар од месечних 5000 дин. (за време док је примала хонорар није имала права на вођење приватне праксе). На положају секретара била је од 5. маја 1945. до 10. октобра 1945.

Привремена управа Адвокатске коморе у Новом Саду је за време свог постојања, од маја до октобра 1945. године, одржала осам седница.

На Првој седници Привремене управе, Катарина Маринковић подноси свој Извештај о имовном стању Адвокатске коморе и Пензионог фонда на дан 28. новембра 1944. којим констатује сву штету коју су окупатори нанели Комори.

„Прва одлука привремене управе је била да се из именика адвоката и адвокатских приправника бришу сви ратни злочинци, а на основу налаза и материјала прибављених од Комисије за ратне злочинце за Војводину. Сем тога, да се провери држање свих адвоката и адвокатских приправника за време окупације, те да се изврши регистрација оних за које се утврди да су имали исправно држање, а брисање оних који су било у ком виду сарађивали са окупатором”²⁶⁹

На овој седници, председник др Александар Моч је навео да су уласком мађарских окупаторских власти били разрешени дужности сви органи Адвокатске коморе и Пензионог фонда и да је за комесара био постављен адвокатски приправник др Петар Вагнер.²⁷⁰ Тада је био разрешен дужности председник Адвокатске коморе др Стеван Адамовић, адвокат из Новог Сада, који је од 1921. све до 1941. године био председник Коморе. Одано му је признање и признате су му заслуге за рад и организацију Коморе, за стварање Пензионог и Посмртног фонда.

На Другој седници Привремене управе Адвокатске коморе у Новом Саду одржане 2. јуна 1945. године, у рад се одмах узело решавање молби адвоката за регистрацију, уписи и брисања у Именику адвоката и адвокатских приправника. За неке адвокате су се, од месних и окружних народних власти, тражиле карактеристике о понашању за време Другог светског рата, и тек после тога се приступало коначном решавању њихових молби за регистрацију, односно новој оцени достојности.

Адвокати су брисани из Именика адвоката и адвокатских приправника по разним основима: адвокати и адвокатски приравни-

---

²⁶⁹ М. Ботић, „Два значајна јубилеја адвокатуре Војводине”, *Гласник Адвокатске коморе у А. П. Војводини*, XIV/7, Нови Сад 1965, 1–5.

²⁷⁰ АВ, Ф. 183, „Жртве и оштећеници – Пријаве”, Нови Сад II бр. 200 и 201.

ци који су убијени у Другом светском рату, адвокати и адвокатски приправници који су проглашени за народне непријатеље и ратне злочинце, са територије Бачке и Срема.

У току рата, па све до јуна 1945. године умрло је 46 адвоката и један адвокатски приправник.²⁷¹

Као жртве окупатора страдало је, било да су убијени и умрли у логорима, у затворима, на принудном раду и приликом рације, 132 адвоката и 55 адвокатских приправника, од 699 адвоката и 405 адвокатских приправника колико их је било уписано у Именику адвокатске коморе у Новом Саду на дан 6. априла 1941. године.²⁷²

Привремена управа Адвокатске коморе је извршила брисање злочинаца и народних непријатеља из редова адвоката и адвокатских приправника. Тада је избрисано 117 адвоката и 9 адвокатских приправника, углавном немачке националности.²⁷³

Привремена управа је „завела неопходну администрацију, средила именике и архиву, а Катарина Маринковић је саставила извештај о стању Коморе на дан 6. априла и стање затечено 26. новембра 1944. године”.²⁷⁴

Заслугом Привремене управе „сачувана је основна имовина Коморе, стара и нова архива као и обнова рада адвокатских канцеларија”.²⁷⁵

Обновљен је и устројен рад Адвокатске коморе у Новом Саду, у новом друштвеном поретку.

Катарина Маринковић је заслужна и за послове око преузимања чланова адвоката и адвокатских приправника из загребачке коморе који су територијалним разграничењем између Хрватске и Србије, односно Војводине, потпали под Војводину.

У просторијама Адвокатске коморе у Загребу потписан је записник 6. септембра 1945. године о начину преузимања чланова

²⁷¹ АВ, Ф. 569, а. ј. 318, Записник са седнице Привремене управе Адвокатске коморе у Новом Саду, бр. 1 од 16. маја 1945. године; АВ, Ф. 183, 4117/1945.

²⁷² *Слободна Војводина*, 7. јуна 1945, стр. 6; АВ, Ф. 569, 237/1945; АВ, Ф. 569, 2/1946.

²⁷³ АВ, Ф. 569, књ. бр. 20, (*Иницијативни програм за обележавање 40-те годишњице доласка група Тита на чело КПЈ и 85-те годишњице његовој живојој Адвокатске коморе Војводине од 18. марта 1977. године*).

²⁷⁴ М. Ботић, „Обнова рада адвокатуре у Војводини 1945.”, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, бр. 9, Нови Сад 1985.

²⁷⁵ *Сјоменица...*, 140.

из једне коморе у другу, између секретара Привремене управе Адвокатске коморе за Војводину Катарине Маринковић и др Миљенка Протеге, делегата Министарства правосуђа Хрватске при Адвокатској комори у Загребу. Том приликом су изменили именике адвоката и адвокатских приправника који су били уписани у овим коморама до априла 1941. године. Загребачка комора је предала следеће спискове: списак адвоката који су уписани и Именик адвоката Адвокатске коморе у Загребу после 10. априла 1941. године, у местима која сада спадају у територијалну надлежност Адвокатске коморе у Новом Саду, списак адвокатских приправника уписаних после 10. априла 1941. године, списак адвоката који су се преселили са подручја Окружног суда у Сремској Митровици на подручје других судова после 10. априла 1941. године, списак адвоката на подручју Окружног суда у Сремској Митровици на дан 5. септембра 1945. године, а који су били уписани у загребачку Комору и списак адвоката који су после 30. јуна 1941. године били брисани из Именика адвоката Адвокатске коморе у Загребу. Члановима Адвокатске коморе у Загребу сматрали су се адвокати у местима: Батина, Дарда, Вуковар, Шид и Илок. Члановима Адвокатске коморе у Новом Саду сматрали су се адвокати у местима која су до оснивања Бановине Хрватске потпадала под територијалну надлежност Адвокатске коморе у Загребу: Ириг, Сремски Карловци, Сремска Митровица, Рума, Стара Пазова и Земун.²⁷⁶

Министарство правосуђа Србије је 17. септембра 1945. године донело одлуку којом се разрешава дужности Привремена управа Адвокатске коморе у Новом Саду. За делегата у Адвокатској комори у Новом Саду поставља адвоката др Жижу Александра,²⁷⁷ који ће вршити све послове Одбора Коморе, Дисциплинског већа и осталих органа Коморе по постојећим законским прописима.²⁷⁸

---

²⁷⁶ АВ, Ф. 569, 373/1945.

²⁷⁷ АВ, Ф. 569, 1000/1928.

²⁷⁸ АВ, Ф. 569, 237/1945; 399/1945.

DELEGAT MINISTARSTVA PRAVOSUDJA
pri Advokatskoj Komori u Novom Sadu

Broj 399/1945.
Novi Sad, 13.X.1945.

396
332
26/9/45
Sas novjane

O B J A V A

Ministarstvo Pravosudja Srbije br.13675 od 17 septembra 1945. donelo je na osnovu odluke Nacionalnog komiteta oslobodjenja Jugoslavije od 17. novembra 1944.godine, s u vezi akta Poverenika Pravosudja NKOK-a kab.broj 27 od 21.novembra 1944. godine i akta Ministra Pravosudja Jugoslavije broj 266/1945 od 21. maja 1945 i predloge Predsedništva Glavnog Narodnog Oslobodilackog Odbora Vojvodine broj 1741 od 10. septembra o.g.

O D L U K U

1/ Razrešava se dužnosti privremens uprava Advokatske Komore u Novom Sadu koja je postavljena Odlukom Predsedništva GNOV-a Br. 736 od 4 maja ove godine, s koju su sačinjavali člensvi: dr Aleksander Moč, d-r Dušan Medeković, Katarina Markinković, Milan Ivenović, d-r Djordje Petković, d-r Peter Radosavljević, Kosta Hadži advokati iz Novog Sada, Mića Skenderović advokat iz Subotice, Ledislav Rečej,advokat iz Apatina, d-r Slevko Župenski, advokat iz Petrovgrada i Bogden Stojanović, advokat iz Vršca.

2/ Za delegata u Advokatskoj Komori u Novom Sadu postavljem d-r Žižu Aleksandra, advokata iz Novog Sada, koji će vršiti sve poslove Odbora komore, Disciplinskog veća i ostalih organa Komore po postojećim zakonskim propisima s obzirom na čl. 2 Odluke AVNOJ-a Br. 132/45 od 3-II-1945 godine o ukidanju i nevažnosti svih pravnih propisa donetih od strane okupatore i njegovih pomagača za vreme okupacije; o važnosti odluka koje su za to vreme donete; o ukidanju pravnih propisa koji su bili na snazi u času neprijateljske okupacije, s u duhu ide-

Сл. 18. Одлука о разрешењу дужности
Привремене управе Адвокатске коморе у Новом Саду
(АВ, Ф. 569, 399/1945)

-2-

је и интересе народноослободилачке борбе и изградње народне
власти.

Prednje se stavlja svima zainteresovanim na znanje.

Delegat:
Dr Aleksander Žiža

Одмах по ослобођењу, адвокати Адвокатске коморе у Новом Саду су се активно укључили у друштвено-политички рад и живот нове државе.

Велики број адвоката је био укључен у рад Комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини. Тако је већ 4. децембра 1944. године др Јован Лемајић, адвокат из Новог Сада, као члан Анкетне комисије, израдио елаборат „Депортација”²⁷⁹. Адвокат из Панчева др Василије Јовановић,²⁸⁰ Увод елабората Анкетне комисије за Банат у Петровграду, саставио др Василије Јовановић, члан Анкетне комисије за Банат; Злочини Петровград, округ северни Банат; Повереништво за округ Панчево 812/45.²⁸¹

Успостављање уставноправног поретка

Према Уставу ФНРЈ од 1. јануара 1946. године, који је чинио основу новог југословенског правосуђа,²⁸² адвокатура је дефинисана као посебна правосудна институција у ширем смислу. Послератни, први Закон о адвокатури донесен је 12. децембра 1946. године.²⁸³ На основу овог закона, формиране су адвокатске коморе, и дефинисане су као обавезне организације адвоката на једном подручју. Закон о адвокатури из 1946. године је садржао опште услове за стицање адвокатуре: завршене студије на правном факултету, двогодишњи стаж, положен адвокатски или судијски испит, а од посебних, одредбе о достојности за бављење адвокатуром. За стицање адвокатуре тражила се како стручна спрема, тако и морална и политичка подобност. Као недостојнима су се сматрали они који немају бирачко право, право на вршење државне или јавне службе, лица која су осуђена за кривична дела и сл.

Министар правосуђа је вршио надзор над коморама у извршавању њихових задатака: одлучивао је о упису у Именик адвоката, контролисао рад адвоката, могао је да распусти извршни одбор ко-

²⁷⁹ АВ, Ф. 569, а. ј. 1223.

²⁸⁰ АВ, Ф. 569, а. ј. 1159.

²⁸¹ АВ, Ф. 183, Ак. Инв. 7989.

²⁸² Ј. Ницковић, *Уставни развој Србије 1804–2006*, Београд 2007, 304.

²⁸³ *Службени листи ФНРЈ*, бр. 102/1946, од 18. децембра 1946.

море и да постави поверенике, он је прописао Правилник са тарифом и Правилник о наградама за рад адвоката.²⁸⁴ Прописао је Правилник о одређивању другог седишта канцеларије адвокатима, према којем се адвокату могло одредити друго седиште канцеларије, са циљем да се боље организује правна помоћ установама, предузећима, организацијама и појединцима.²⁸⁵

Адвокатска комора за Аутоному Покрајину Војводину у Новом Саду (1947–1957)

Оснивачка скупштина Адвокатске коморе за АП Војводину у Новом Саду одржана је 22. јуна 1947. године.²⁸⁶ Делегат Министарства правосуђа при Адвокатској комори у Новом Саду, Бранко Перић, адвокат из Новог Сада, извршио је прозивку присутних и установио да је у Именик адвоката уписано 238 чланова, а присутних је било 157.²⁸⁷ Захвалио је на доласку присутнима на овој скупштини, а посебно: начелнику Министарства правосуђа НР Србије Ђорђу Ускоковићу, поверенику за правосуђе ГИО АПВ-е Павлу Рајху, и другима. Павле Рајх је отворио Скупштину, а у свом говору истакао је улогу и задатке адвокатуре, оштро критикујући предратну, назвавши је чисто буржоаском, „органом капиталистичке привреде” и залажући се за нове основе на којима адвокатура треба да почива, и нове задатке. Указује да је адвокатура установа јавно-правног карактера, а задатак јој је да правну помоћ пружа појединцима, установама, предузећима и организацијама.

На Оснивачкој скупштини Адвокатске коморе за АП Војводину у Новом Саду изабран је Извршни одбор (у даљем тексту: ИО) од девет чланова и пет заменика. За председника је изабран др Славко Жупански, адвокат из Великог Бечкереча,²⁸⁸ за заменика председника др Војин Царић, адвокат из Новог Сада, за секретара

²⁸⁴ *Службени иласник НРС*, бр. 25/1947, од 9. јуна 1947, бр. Одлуке 11688.

²⁸⁵ *Службени иласник НРС*, бр. 27/1947, од 21. јуна 1947, бр. Одлуке 13879.

²⁸⁶ АВ, Ф. 569, а. ј. 9, Записник са Оснивачке скупштине Адвокатске коморе за АПВ у Новом Саду од 22. јуна 1947.

²⁸⁷ АВ, Ф. 569, 87/1949. У овом предмету је наведено да је на дан оснивања Коморе било уписано 235 адвоката и 31 адвокатски приправник.

²⁸⁸ Велики Бечкерек од 1935. године добија име Петровград, а од 1946. Зрењанин.

Бранко Перић, адвокат из Новог Сада, и за благајника Станимир В. Милић, адвокат из Новог Сада. Извршни одбор је у 1947. години одржао шест седница, на којима се бавио текућим пословима.

Пензиони фонд и Фонд посмртнине

Извршни одбор се бавио и питањем пензионог осигурања адвоката и организовањем Пензионог фонда који је постојао и пре рата. Предратни Пензиони фонд је од пензијских улога, поред давања пензија, стекао и знатан иметак. Он је улагао своју имовину у некретнине и државне хартије од вредности, и до окупације је стекао иметак од око 10.000.000 динара, а састојао се из три куће: улица Змај Јовина бр. 20, улица Змај Јовина бр. 22 и улица Илије Огњановића бр. 6.²⁸⁹ Адвокатска комора за АПВ је на својој редовној годишњој Скупштини одржаној 12. јануара 1958. године донела решење о упису права власништва некретнина уписаних на име Пензионог фонда Адвокатске коморе у Новом Саду, да се земљишно-књижно упише на име Адвокатске коморе у АП Војводини Нови Сад.²⁹⁰

Пошто је имовина Фонда током рата опљачкана, исти није могао да испуњава своје обавезе, односно исплаћује пензије, јер је био у тешком материјалном стању. Извршни одбор се нашао пред правном празнином, јер по Закону о адвокатима није имао никакве ингеренције над управом Пензионог фонда. Тада је преовладало мишљење да би те обавезе требало, из преостале имовине Пензионог фонда, ликвидирати.²⁹¹

---

²⁸⁹ АВ, Ф. 569, 399/1953. Од ових некретнина које су ликвидацијом биле пренете, са правом власништва, на Адвокатску комору за АПВ у Новом Саду, три су национализоване, тако да је Комори остао спрат у Змај Јовиној бр. 20.

²⁹⁰ АВ, Ф. 569, 5/1958. Срески суд у Новом Саду је донео решење Дн 3104/58 којим „на основу решења годишње Скупштине Адвокатске коморе за АПВ од 12. јануара 1958. год. и Правилника Пензионог фонда Адвокатске коморе у Новом Саду од 11. маја 1931. год. дозвољава се укњижба права власништва на некретнине Пензионог фонда Адвокатске коморе у Новом Саду уписане у књ. ул. бр. 14241 к. о. Нови Сад под парц. бр. 17/2 кућа и двориште од 134 кв. хв. затим уписане у књ. ул. бр. 5. к. о. Нови Сад под парц. бр. 17/1 кућа и двориште у површини од 287 кв. хв. и уписане у књ. ул. бр. к. о. Нови Сад под парц. бр. 16 кућа и двориште од 461 кв. хв. у корист: Адвокатске коморе АПВ-е у Новом Саду”.

²⁹¹ АВ, Ф. 569, 286/1947.

Адвокатска комора за АП Војводину је 1954. године ликвидирала предратни Пензиони фонд, јер није било потребе за њим, пошто је питање пензијског осигурања адвоката било установљено 1. јануара 1953. године, на основу Уговора о социјалном осигурању адвоката од 8. децембра 1952. године, закљученог између Савета за народно здравље и социјалну политику владе ФНРЈ и Савеза адвокатских комора Југославије.²⁹² Редовна годишња скупштина Адвокатске коморе за АПВ у Новом Саду одржана 11. априла 1954. године донела је Правила о изменама и допунама Правила Коморе, у којима се наводи да је адвокат дужан да у року од петнаест дана, по положеној заклетви, мора да се пријави надлежном Заводу за социјално осигурање ради свог осигурања, према условима Уговора о социјалном осигурању адвоката, који је склопио Савез адвокатских комора ФНРЈ.²⁹³

На Редовној скупштини Адвокатске коморе за АП Војводину у Новом Саду, одржаној 29. маја 1949. године, коју је отворио председник Извршног одбора др Славко Жупански, донета су Правила Адвокатске коморе, Пословник за рад Скупштине, Извршног и Надзорног одбора Коморе и Правила Фонда посмртнине.²⁹⁴ Ова правила одобрило је Министарство правосуђа НР Србије 9. јула 1949. године.²⁹⁵

У општим одредбама Правила Адвокатске коморе за АПВ у Новом Саду, Комора је дефинисана као организација свих адвоката са седиштем канцеларија на подручју АП Војводине, са задатком

²⁹² АВ, Ф. 569, 331/1990. После 1953. године је Републичка заједница социјалног осигурања са Адвокатском комором Србије и Војводине закључила више уговора о социјалном осигурању адвоката, а последњи уговор који се примењивао на територији САП Војводине (до 31. децембра 1972. године) је Уговор о спровођењу социјалног осигурања адвоката (*Службени иласник СР Србије*, бр. 8/1969.); О развоју социјалног осигурања у Србији у XX веку, види детаљно: Рајко Суџум, „Социјално осигурање у Србији у XX веку”, у: *Србија у модернизацијским процесима XX века*, Институт за новију историју Србије, Београд 1994, 273–288.

²⁹³ АВ, Ф. 569, а. ј. 16, Записник са Редовне годишње скупштине Адвокатске коморе за АПВ у Новом Саду одржане 11. априла 1954. године; Ф. 569, 109/1957, Уговор о социјалном осигурању адвоката, који је закључен између Савезног завода за социјално осигурање и Савеза адвокатских комора Југославије 18. априла 1957.

²⁹⁴ АВ, Ф. 569, а. ј. 11, Записник са Редовне скупштине Адвокатске коморе за АП Војводину у Новом Саду, одржане 29. маја 1949.

²⁹⁵ АВ, Ф. 569, 206/1956.

да обезбеђује и контролише правилно вршење адвокатуре својих чланова, које је вршила преко својих органа: Скупштине, Извршног одбора, Надзорног одбора, Дисциплинског суда и Дисциплинског тужиоца.

Фонд посмртнине основан је 1948. године (чија су Правила одобрена јула 1949. године), искључиво као социјална установа, у циљу пружања помоћи породицама умрлих адвоката. Овим фондом управљао је Извршни одбор Коморе. Сваки адвокат уписан у Адвокатској комори за АПВ обавезно је постајао члан Фонда и био је дужан да посмртне улоге (две стотине динара) уплати за сваки смртни случај у року од петнаест дана од позива Извршног одбора Коморе. Неплаћање посмртног улога се сматрао као дисциплинска неуредност, а у поновљеном случају је то био дисциплински преступ. Посмртнина се исплаћивала овлашћеним наследницима умрлог адвоката (удовица, деца, родитељи), а уколико их није било, тада лицу које је поднело трошкове сахране. Извршни одбор је водио посебну књигу исплаћених посмртнина, као и књигу чланова Коморе са подацима о уплаћеној уписнини и појединачно уплаћеним посмртним улозима. Фонд посмртнине је представљао значајну помоћ наследницима умрлих адвоката.

Обнова рада Савеза адвокатских комора

У послератном периоду, долази до обнове рада Савеза адвокатских комора, сада под називом Савез адвокатских комора Федеративне Народне Републике Југославија (даље: ФНРЈ).

Први састанак представника адвокатских комора ФНРЈ одржан је 28. фебруара 1949. године у Београду. Састанку су присуствовали, осим представника Коморе у Београду, Новом Саду, Загребу, Љубљани и Сарајеву и начелник Организационог одељења Министарства правосуђа ФНРЈ Ранко Радаковић, и начелник Законодавног одељења Министарства правосуђа НР Србије Петар Протић. Милош Терзић, председник Извршног одбора Адвокатске коморе у Београду, отвара састанак и први излаже свој реферат „Непосредни задаци адвокатуре у развоју социјалистичког поретка нове Југославије”. У свом говору истиче како је „стара адвокату-

ра дошла под удар нових правних схватања”, да се „стара адвокату-ра борила за остварење личних интереса појединаца, без обзира на интересе заједнице”, а да је задатак нове адвокатуре „да у граница-ма закона пружа правну помоћ установама, предузећима, органи-зацијама и појединцима у остваривању њихових права”.

На састанку Координационог одбора Савеза адвокатских ко-мора ФНРЈ, који је одржан 30. маја 1949. године у Новом Саду, до-нета је одлука о оснивању Савеза и прихватање израде Правил-ника Савеза. Задатак Савеза је да „поможе и координира рад свих адвокатских комора у ФНРЈ у циљу заједничког претресања струч-них питања и мера за усавршавање адвокатуре и њеног стављања у службу изградње државног правног поретка, као и ради одржа-вања стручних веза са организацијама адвоката других држава”.²⁹⁶

Оснивачка скупштина Савеза адвокатских комора ФНРЈ одр-жана је у Београду 5. јуна 1950. године.²⁹⁷ Изабрано је радно пред-седништво. За председника је изабран др Иво Политео, за секре-тара Нико Војводић, а за чланове су изабрани председници свих комора. Изабран је Извршни и Надзорни одбор. Оснивачкој скупштини је присуствовао и одржао свечани говор министар правосуђа Фране Фрол.²⁹⁸

Место и улога адвокатуре у реформи правосуђа 1950-их

Прекретница у развоју послератне адвокатуре наступа 3. јуна 1951. године, када је на IV пленуму ЦК КПЈ донета резолуција „О даљем јачању правосуђа и законитости”. Тада је министар уну-трашњих послова Александар Ранковић у свом реферату јасно од-редио положај и улогу адвокатуре и истакао да су судство, јавно тужилаштво и адвокатура одвојени, и независни.

„Свако гледиште о адвокатима као помоћним државним ор-ганима, доводи до бирократизације и неактивности адвоката и до слабљења функције одбране и заштите права човека и установа. Партија и државна власт већ су предузеле низ мера да се олакша правилна изградња наше нове адвокатуре, а од самих адвоката и

²⁹⁶ АВ, Ф. 569, а. ј. 45.

²⁹⁷ АВ, Ф. 569, 117/1950.

²⁹⁸ О историјату институције Министарства правосуђа ФНРЈ види детаљ-но у: Д. Петровић „Министарство правосуђа Федеративне Народне Републике Југославије 1943–1953”, *Архивски анали*, год. 4, бр. 4, Нови Сад 2007, 314–330.

њихова рада зависи којом брзином и у којој мери ће адвокатура постати заиста нова и социјалистичка друштвена установа, као што она треба да буде према важности функције коју је позвана да врши у учвршћивању законитости, заштити права грађана и јачању целокупног нашег правног поретка”.²⁹⁹

Из Извештаја о раду Извршног одбора Адвокатске коморе за АПВ у Новом Саду, за 1951. годину сазнајемо да је Комора у циљу спровођења одлука пленума предузела низ мера организационе природе, али и идеолошко-политичке. Тако је Извршни одбор Коморе, на читавој њеној територији организовао колективе адвоката и адвокатских приправника, са посебним одбором. Колективи су образовани у свим местима где има најмање пет адвоката. До тада је веза између Коморе и адвоката из унутрашњости одржавана преко повереника кога је именовао Извршни одбор. Пленуми чланова-адвоката и адвокатских приправника су на својим састанцима изабрали своје извршне одборе од три до осам чланова. Циљ оснивања колектива је био у међусобном повезивању адвоката, затим у повезивању адвоката са Комором, као и решавања актуелних питања адвокатуре. Колективи су били дужни да утичу на подизање квалитета рада адвоката и адвокатских приправника, да развијају и стручну и друштвену сарадњу са судијама и тужиоцима. Комора је неке своје задатке пренела на колективе: надзор над радом адвоката, изрицање мањих дисциплинских казни, прикупљање чланарине, и сл. Комора је почела да издаје билтене, како би адвокати били упознати са важнијим догађајима, проблемима у адвокатури и др. У Извештају се наводи да је 31. децембра 1951. године, на територији ове коморе било уписано 343 адвоката и 87 адвокатских приправника.³⁰⁰ Нова Правила радних одбора (бивши колективи) ступила су на снагу јуна месеца 1954. године.

---

²⁹⁹ А. Ранковић, „О даљем јачању правосуђа и законитости”; цит. према: „*Naši rukovodioci i advokaturi*”, *Odvjetnik. Glasilo Advokatske komore Zagreb*, god. I (XVI), br. 1, 1951, 3.

³⁰⁰ АВ, Ф. 569, а. ј. 796, Годишњи извештај о раду Извршног одбора Адвокатске коморе за АПВ у Новом Саду, за 1951. годину.

АДВОКАТСКА КОМОРА ЗА АПВ
 Број: 11/1957 год.
 5 јануара 1957 године
 НОВИ САД

Предмет: кретање адвоката и
 адв. приправника и
 бројно стање:

I. Кретање броја адвоката и адв. приправника за време од
 1950 закључно са 1955 годином, на подручју Адвокатске
 коморе за АПВ;

Година	Број адвоката	Број адв. приправника
1950	242	37
1951	342	87
1952	359	85
1953	355	65
1954	363	62
1955	368	50

II. Број уписаних адвоката и адв. приправника на подручју
 Адвокатске коморе за АПВ на дан 31 децембра 1956 године:

Број адвоката укупно:..... 371
 /адвоката мушкараца: 369 и адвоката-жена: 2/
 Број адвокатских приправника:..... 46
 /мушких 43 и жена 3/

III. Године старости адвоката:

- до 30 године старости: нема ни један адвокат
- од 30-40 год. " свега:..... 25 адв.
- " 40-50 " " " ..... 114 "
- " 50-60 " " " ..... 132 "
- " 60-70 " " " ..... 72 "
- преко 70 " " " ..... 28 "

Године старости адвокатских приправника:

- до 30 година старости адв. приправника..... 9
- од 30-50 година старости..... 32
- преко 50 година старости 5

IV. Расподел адвоката по местима на дан 31 XII 1956 године

а/ број адвоката са седиштем канцеларије у седиштима
 окружних судова:..... 258
 /Н. Сад: 76; Суботица: 44; Сомбор: 30; Бечеј: 9; Зрењанин 3
 Панчево: 27; Вршац 18; Аџинда 11 и Ср. Митровица 10./

б/ број адвоката са седиштем канцеларије у седиштима
 средњих судова:..... 81
 /број адвоката у овим местима износи од 2 Кула, Н.
 Кнежевац до 9 Сента, Рума, а просеку износи 5./

в/ број адвоката са седиштем канцеларије у седиштима
 новоформираних средњих судова..... 8
 /Апатин: 3; Вац 1; Инђија 3 и Пландиште 1/

г/ број адвоката са седиштем канцеларије у осталим
 местима, ван седишта судова и среза..... 24
 ./.

Сл. 19. Бројно стање адвоката и адвокатских приправника
 Адвокатске коморе за АПВ у периоду 1950-1955.
 (АВ, Ф. 569, 11/1957)

- V. Политичка предност адвоката: и адв.приправника:
Број чланова Савеза комуниста Југославије 6
/адвокат 5 и адв.приправник 1/
Број чланова ССРНЈ - адвокати и адв.приправници 394
- VI. Број адв.приправника са положеним адвокатским испитом ----
Број адвокатских приправника са положеним судијским испитом
/пред Комисијом за полагање судијског испита Покр.секретари-
јата и за правосудну управу / 2

Смрт фашизму-слобода народу!

Секретар
/Славко Мишић/
Славко Мишић, с.р.

/М.П./

Претседник,
/Милорад Ботић/
Милорад Ботић, с.р.

За тачност отправка:

/Сич Ф.Фрања/

Док је Закон о адвокатури из 1946. године сматрао адвокатуру приватном професионалном делатношћу, нови Закон о адвокатури из 1957. године је дефинише као јавну службу.

Закон о адвокатури из 1957. године конституише адвокатуру као јавну, друштвену службу, а адвокатске коморе формира као обавезне организације адвоката, које су основане на принципу друштвеног управљања.³⁰¹ Закон је омогућио народним одборима (општине или среза) формирање службе правне помоћи „која може обухватити давање правних савета, састављање исправа и поднесака, као и заступање грађана пред судом и другим државним органима”. Законом је регулисан положај адвокатских приправника, а поготово по питању права на формирање њихове посебне организације и права на учешће у управљању овим организацијама преко делегата. У органе Коморе се, поред Управног одбора, уводи нов орган друштвеног управљања – Савет Коморе. Састојао се од једнаког броја лица која делегира републичка скупштина, тј. Народна скупштина АП Војводине из редова правника и јавних радника, адвоката које бира Скупштина Коморе, и једног делегата адвокатских приправника, кога бира организација адвокатских приправника. У надлежност Савета, осим задатака из чл. 87 Закона о адвокатури (расправља о општим питањима од значаја за адвокатуру, суделује у одлучивању код уписа у Именик адвоката и сл.), спада и: „да се стара о правним односима између адвокатуре, органа правосуђа и органа државне власти и управе, те да даје препоруке за усклађивање тих односа; да даје предлоге и мишљења органима државне власти и државне управе у циљу осигурања адвокатима услова за вршење адвокатуре”. Против решења Коморе којим се одбија упис адвоката, могао се покренути управни спор. Према овом закону, Министарство правосуђа је вршило само општи надзор. Овим законом је задржана индивидуална форма адвокатских канцеларија, али је било предвиђено и стварање заједничких адвокатских канцеларија. Заједничка адвокатска канцеларија се оснивала уговором чланова адвоката, којим су се утврђивала њихова међусобна права и обавезе.

На дан 31. децембра 1957. године у Именик адвоката Адвокатске коморе за АПВ у Новом Саду био је уписан 381 адвокат, а у

---

³⁰¹ *Службени листи ФНРЈ*, бр. 15/1957, од 10. априла 1957.

Именик адвокатских приправника 42 адвокатска приправника.³⁰² „У току 1957. год. довршено је сређивање архивског материјала Коморе, који су извршили службеници администрације Коморе под надзором једног члана Управног одбора. С обзиром на значајну вредност једног дела архивског материјала, нарочито оног који је настао у Адвокатској комори у Суботици од њеног оснивања 1875. год. па до престанка рада ове у 1920. години, одлуком Покрајинског архива стављена је под заштиту државе, с тим, да се чување овог материјала и надаље поверава Управном одбору адвоката Адвокатске коморе за АПВ у Новом Саду.”³⁰³

Адвокатска комора у Аутономној Покрајини Војводини – Нови Сад (1958–1971)

После доношења Закона о адвокатури из 1957. године, Адвокатска комора је извршила реорганизацију својих органа. На Редовној скупштини Адвокатске коморе у АП Војводини – Нови Сад, одржане 12. јануара 1958. године, усвојен је Статут Коморе, према којем се у чл. 16 каже да је печат Коморе округао, са натписом „Адвокатска комора у Аутономној Покрајини Војводини – Нови Сад”.³⁰⁴ Задатак Коморе био је да изграђује адвокатуру као јавну службу, те да штити права и интересе адвоката и адвокатских приправника. Органи Коморе су: Скупштина, Савет, Управни одбор, Комисија за преглед финансијског пословања, Дисциплински суд и Дисциплински тужилац. Начин рада органа Коморе био је регулисан пословницима које су ови органи сами доносили у складу са Законом о адвокатури и Статутом Коморе. Ради остваривања задатака Коморе, овим статутом се оснивају радни одбори адвоката и адвокатских приправника у свим местима у којима има најмање пет адвоката и адвокатских приправника. Задатак радних одбора је био да извршава одлуке и упутства органа Коморе, да ради на стручном усавршавању адвоката и адвокатских приправника, да расправља о проблемима адвоката, да проучава нове законе и

---

³⁰² АВ, Ф. 569, 11/1957.

³⁰³ Исто.

³⁰⁴ АВ, Ф. 569, 121/1958.

уредбе на својим пленарним састанцима или са осталим правницима кроз састанке удружења правника. Пословима Радног одбора је управљао Извршни одбор Радног одбора адвоката и адвокатских приправника, који се састојао од председника, секретара и благајника, који су били бирани сваке године на годишњој конференцији Радног одбора.

Уставом СФРЈ из 1963. године успостављен је нови назив државе Социјалистичка Федеративна Република Југославија.³⁰⁵ Овај устав је увео уставне судове федерације и република, који раније нису постојали.³⁰⁶ Устав СФРЈ из 1963. године ставља адвокатуру у ранг уставне категорије, те је дефинише као самосталну друштвену службу за пружање правне помоћи.

Овај устав је прописао могућност оснивања удружених адвокатских канцеларија. У Новом Саду је основана Прва удружена адвокатска канцеларија 14. новембра 1963. године, а основали су је адвокати из Новог Сада: Милорад Ботић, др Јулије Кениг, др Војин Мијатовић, Стеван Рончевић, Золтан Тангл и Радивоје Тодоровић. Сврха оснивања ове радне заједнице је „да се постигне квалитетније и специјализовано пружање правне помоћи, да се створе повољније могућности за заступање привредних и других радних организација и установа, да се успешније омогући подизање младих адвокатских кадрова, те да се створе повољнији материјални услови за ефикасније и лакше вођење адвокатуре”.³⁰⁷

Даљим развојем самоуправног система у земљи, створена је потреба за доношење новог закона о адвокатури. Општи закон о адвокатури и другој правној помоћи донесен је 1970. године, адвокатура је дефинисана као „самостална друштвена служба”, а адвокатске коморе као самоуправне организације.³⁰⁸ Правну помоћ адвокати су могли да пружају индивидуално или удружени у радне заједнице, које су имале исти положај као и организације у области друштвених служби. Међутим, „Закон искључује сваку могућност конституисања других правних служби са карактеристикама и овлашћењима адвокатуре, даје овима само допунски карак-

³⁰⁵ *Службени листи СФРЈ*, 14/1963, од 10. априла 1963.

³⁰⁶ М. Грубач, „Организација судова у Србији и Војводини од 1945. до 2006. године”, *Архивски анали*, год. 4, бр. 4, Нови Сад 2007, 173.

³⁰⁷ АВ, Ф. 546, Лични фонд Милорада Ботића (1913–2007), 1926–2007, а. ј. 9.

³⁰⁸ *Службени листи СФРЈ*, 15/1970, од 9. априла 1970.

тер”.³⁰⁹ Прописано је да се адвокату може признати специјалност у пружању правне помоћи у одређеној грани права. Закон укида савете у коморама и самоуправљање у целости препушта адвокатским коморама, односно адвокатури као самосталној и независној друштвеној служби. Овај закон је садржавао само општа начела, а републикама и покрајинама је омогућио да свака доноси свој закон о адвокатури. Услед насталих уставних промена 1971. године, овај закон је престао да важи, а на снази је остао Закон из 1957. године. Уставним амандманима из 1971. године долази до важних промена у положају адвокатуре и њене организације. „Доносе се први републички и покрајински закони о адвокатури, који више нису закони о адвокатури, већ закони о адвокатури и другим видовима правне помоћи”.³¹⁰

У периоду од 1971. до 1973. године, све републике и покрајине су донеле своје законе о адвокатури који су задржали коморски систем. Коморе су биле самосталне организације које су доносиле свој статут који је Скупштина републике, тј. покрајине, само разматрала.

Покрајинским Законом о адвокатури и служби правне помоћи из 1971. године уређује се пружање стручне правне помоћи грађанима и организацијама удруженог рада, путем адвокатуре и службе правне помоћи.³¹¹ Овим законом је прописано да службе правне помоћи могу вршити само оне послове правне помоћи за које су овлашћене овим законом. Адвокатура је дефинисана као самостална друштвена служба, коју су могли да врше адвокати као појединци, или удружени у заједничку адвокатску канцеларију или адвокатску радну заједницу. Адвокатска радна заједница је организована на принципу самоуправљања и имала је исти положај као и организација удруженог рада. Поред Именика адвоката и адвокатских приправника, Комора је водила и Регистар адвокатских радних заједница. Адвокати су имали исти друштвено-економски положај и иста права и обавезе као и радни људи у организацијама удруженог рада. Адвокати су били дужни да савесно обављају адвокатуру, у складу са Законом и Кодексом адвокатске етике.³¹²

³⁰⁹ М. Ботић, *Адвокаатура. Есеји...*, 157.

³¹⁰ Исто, 168.

³¹¹ *Службени лист САПВ*, 24/1971 од 30. децембра 1971.

³¹² Адвокатска комора Војводине је свој први Кодекс донела 1969.

Адвокат је имао право на награду за свој рад, према адвокатској тарифи, коју је доносила Комора у сагласности са Покрајинским извршним већем. Закон о изменама и допунама Закона о адвокатури и служби правне помоћи донесен је 13. јула 1972. године.³¹³

Адвокатска комора Војводине Нови Сад (1972–1975)

Статут Адвокатске коморе Војводине је донесен на Ванредној скупштини, одржаној 24. јуна 1972. године у Новом Саду.³¹⁴ Адвокатска комора Војводине је дефинисана као самоуправна организација адвоката који имају седиште канцеларија на територији САП Војводине, са задатком „да ради на унапређењу адвокатуре као друштвене службе и да штити права и интересе адвоката и адвокатских приправника”. Печат Коморе је округао, са натписом: „Адвокатска комора Војводине Нови Сад”, на српскохрватском, односно хрватскосрпском, мађарском, словачком, румунском и русинском језику. У овом статуту Коморе, поред општих услова за упис у Именик адвоката и адвокатских приправника, као и њихових права и дужности, прописано је да се адвокату може признати специјалност у пружању правне помоћи у одређеној грани права, а одлуку о признавању специјалности је доносила Комисија за признавање специјалности чији се рад прописивао посебним општим актом који је доносила Скупштина Коморе. Такође, адвокати су могли да удруже свој рад и да оснују удружену (заједничку) канцеларију, а могли су да оснују и адвокатску радну заједницу. Ове адвокатске радне заједнице биле су осниване уговором чланова адвоката. Након ступања на снагу овог статута, 23. децембра 1972. године, дотадашњи радни одбори адвоката и адвокатских приправника, настављају са радом као општинске организације адвоката. Органи Коморе су били: Скупштина, Конференција адвоката, Управни одбор, Комисија за преглед финансијског стања, Дисциплински тужилац, Дисциплински суд и Виши дисциплински суд.

³¹³ *Службени лист САПВ*, 14/1972, од 31. јула 1972. године. Овај закон је прописао да се у чл. 8 став 1 Закона о адвокатури и служби правне помоћи после тч. 4 дода тч. 5 која гласи: „да је достојан поверења за вршење адвокатуре”. Недостојним се сматрао онај адвокат који је осуђиван за кривично дело које га чини морално неподобним да обавља адвокатуру.

³¹⁴ АВ, Ф. 569, 37/1974 (*Гласник Адвокатске коморе Војводине*, бр. 5/1973).

Задатак Скупштине Коморе био је да „расправља о питањима од интереса за адвокатуру и о томе доноси одлуке; да расправља о питањима унапређења правосудног система и питањима у вези са пружањем правне помоћи и о томе доноси закључке и препоруке; да доноси Статут, Кодекс професионалне етике и друга општа акта; да доноси предрачун прихода и расхода Коморе; формира фондове Коморе (Посмртни и други фондови)” и др.

Конференцију адвоката су чинили делегати општинских организација адвоката, председник Управног одбора Коморе и три делегата које именује Одбор адвокатских приправника. Задатак Конференције адвоката је био „да расправља о свим питањима рада адвоката и адвокатских приправника, о положају и стању адвокатури, о текућим проблемима адвокатури и рада Коморе; да утврђује предлоге Статута и других општих аката; да бира Савет и Уређивачки одбор *Гласника Адвокајтске коморе Војводине* на предлог Управног одбора” и друго. Управни одбор се састојао од председника, три потпредседника, десет чланова и једног представника адвокатских приправника. Задатак Управног одбора је био да „спроводи одлуке и закључке Скупштине; да спроводи одлуке и разматра закључке Конференције адвоката; да доноси одлуке о упису и брисању адвоката и адвокатских приправника; да поставља преузиматеље у адвокатским канцеларијама; да именује сталне и повремене комисије (као Комисију за статутарна и нормативна акта, Комисију за прописе и правну праксу, Комисију за опорезивање адвоката, и друга материјална питања адвоката, Комисију за социјално осигурање адвоката и за друге видове осигурања, Комисију за примену тарифе, Комисију за библиотеку, мировно веће и др.)”.

Устав СФРЈ из 1974. године утврђује да се правна помоћ обезбеђује „путем адвокатури као самосталне друштвене службе и путем других видова правне помоћи” (чл. 180).³¹⁵ Савезни Устав из 1974. године, као и уставни република и покрајина, дефинишу адвокатуру као самосталну друштвену службу за пружање правне помоћи, а адвокате начелно изједначују са радницима у удруженом раду. Имају исти положај као организације удруженог рада. После доношења Устава из 1974. године, све републике и покрајине су донеле нове законе о адвокатури.

Према наводима Славена Бачића „покрајинским Законом о адвокатури и служби правне помоћи из 1971. године, донетим након уставних реформи југословенске федерације, Адвокатска комор-

³¹⁵ *Службени гласник СР Србије*, 9/1974, од 25. фебруара 1974.

ра Војводине постала је законском категоријом, што је задржао и нови покрајински закон истог имена из 1976.”³¹⁶ Закон о адвокатури и служби правне помоћи донесен је 14. јула 1976. године.³¹⁷ Овим законом било је уређено пружање правне помоћи грађанима, организацијама удруженог рада, самоуправним интересним заједницама, путем адвокатуре и службе правне помоћи. Прописано је да су адвокати и овлашћена лица у служби правне помоћи, независни у свом раду, као и да адвокати врше све послове пружања правне помоћи, а службе правне помоћи само оне послове за које су овлашћени у овом закону. Тако су општине могле да оснују самосталну службу за пружање правне помоћи, а две или више општина су могле да оснују и заједничку службу правне помоћи. Такође, не само општине, него и организације и заједнице су могле да оснују службе за пружање правне помоћи члановима своје организације и заједнице, а две или више организација и заједница су могле да оснују заједничку службу правне помоћи. Овим законом је адвокатура дефинисана као самостална друштвена служба, а као професионалну делатност је врше адвокати као појединци или удружени у привремене или трајне адвокатске заједнице које образују самоуправним споразумом. Адвокатска комора Војводине је дефинисана као самоуправна организација адвоката уписаних у именике Коморе, која доноси статут, кодекс адвокатске етике и друга самоуправна општа акта од значаја за организацију, рад и унапређење адвокатуре. Статут Адвокатске коморе подноси се на разматрање Скупштини САП Војводине. Овај закон је обавезао Адвокатску комору да у року од шест месеци усклади своја општа акта са одредбама Закона. У циљу усаглашавања Статута Коморе и Закона о адвокатури и служби правне помоћи, одржана је седница Комисије за статутарна и нормативна акта 29. октобра 1976. године, на којој су усвојени предлози нацрта Статута.³¹⁸ Статут Адвокатске коморе Војводине усвојен је на Редовној годишњој скупштини Коморе, одржаној 19. фебруара 1977. године.³¹⁹

³¹⁶ С. Бачић, „Адвокатска комора Војводине: 1921–2021”, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, год. 93, књ. 81, бр. 4, Нови Сад 2021, 1176–1179.

³¹⁷ *Службени лист САПВ*, 18/1976, од 6. августа 1976.

³¹⁸ АВ, Ф. 569, 412/1976.

³¹⁹ Недостаци Статута, које је уочило Друштвено-политичко веће Скупштине САП Војводине на својој седници 17. јуна 1977. године, отклоњени су доношењем Одлуке о изменама и допунама Статута Коморе на Редовној годишњој скупштини Адвокатске коморе Војводине, одржаној 20. маја 1978. године у Сомбору.

P R E G L E D
KRETAJNA ADVOKATA I ADVOKATSKIH PRIPRAVNIKA od 1964. do 31.XII 1974.godine

godina	A D V O K A T I			godina	A D V O K A T S K I P R I P R A V N I C I		
	upisano	brisan	stanje 31.XII		upisano	brisan	stanje 31 XII
1964.	15	26	327	1964.	8	9	22
1965.	37	51	313	1965.	13	13	22
1966.	58	22	349	1966.	28	6	44
1967.	63	11	402	1967.	31	23	52
1968.	69	32	439	1968.	24	2	56
1969.	57	73	423	1969.	14	19	51
1970.	45	47	421	1970.	12	21	42
1971.	43	32	432	1971.	17	18	41
1972.	45	48	429	1972.	17	11	47
1973.	31	52	408	1973.	15	21	41

- 2 -

A D V O K A T I				A D V O K A T S K I P R I P R A V N I C I			
godina	upisano	brisan	stanje 31.XII	godina	upisano	brisan	stanje 31.XII
1974.	13	24	398	1974.	19	15	45
1975.			386 / 7 januar 75. /	1975.			45 / 7.I 75.

Сл. 20. Бројно стање адвоката и адвокатских приправника
Адвокатске коморе Војводине у периоду 1964–1974.
(АВ, Ф. 569, 27/1975)

У 1975. години било је уписано 383 адвоката и 39 адвокатских приправника. Од 383 адвоката, 26 су биле жене. Од 383 адвоката, 120 су били чланови Савеза комуниста Југославије, 54 адвоката су били учесници НОБ-а, а 42 резервни официри ЈНА, 20 адвоката су били чланови представничких тела у друштвено-политичким заједницама, док су 63 била одликована ратним и мирнодопским одликовањима.³²⁰

---

³²⁰ Гласник Адвокајске коморе Војводине, ванредни број, Нови Сад 1975, 6.

ПРИЛОЗИ

Преписи осам записника Привремене управе Адвокатске коморе у Новом Саду

I ЗАПИСНИК

Записник прве седнице Привремене управе Адвокатске коморе у Новом Саду, која је одржана дана 16. маја 1945. године у Новом Саду, у пословним просторијама Адвокатске коморе.

Присутни: Катарина Маринковић, старатељ Коморе, др. Александар Моч, др. Славко Жупански, др. Душан Медаковић, Милан Ивановић, др. Петар Радосављевић, Коста Хаџи, Мића Скендеровић, Ладислав Речеј, сви адвокати.

Отсутни: др. Ђорђе Петковић и Богдан Стојановић.

Број 1.

Старатељ Катарина Маринковић отвара седницу и чита Одлуку Претседништва ГНООВ-а број 736 од 5 маја 1945. године, као и акт Одељења за судство ГНООВ-а број 262/1945. о постављењу Привремене управе Адвокатске коморе у Новом Саду, а према коме су у ту Привремену управу Адвокатске коморе постављени: др. Александар Моч, др. Душан Медаковић, Катарина Маринковић, Милан Ивановић, др. Ђорђе Петковић, др. Петар Радосављевић, Коста Хаџи, адвокати из Новог Сада, Мића Скендеровић, адвокат из Суботице, Ладислав Речеј, адвокат из Апатина, др. Славко Жупански, адвокат из Петровграда и Богдан Стојановић, адвокат из Вршца, те се дају смернице раду Управе.

Узима се на знање.

Број 2.

Старатељ Катарина Маринковић чита ИЗВЕШТАЈ о имовном стању Адвокатске коморе под бројем АК. 8/1944. у коме се извеш-

тају утврђују сви налази фактичног стања Коморе на дан 28 новембра 1944. као и констатује сва штета нанесена Комори од стране мађарских окупаторских коморских власти и функционера.

Затим старатељ чита Извештај о стању Пензионог фонда на дан 28 новембра 1944. године, као и констатује сва штета нанесена Комори од стране мађарских окупаторских коморских власти и функционера.

Старатељ извештава да је поднела све потребне пријаве Комисији за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини, како против криваца, тако и за нанесену штету и опљачкане вредности приликом бекства функционера Коморе испред наше ослободилачке војске.

Излаже старатељ, затим, све оне мере које је предузимала ради обезбеђења имовинских права Коморе и Пензионог фонда и заштите права тих установа, те извештава, да је салдо готовине данас у благајни Адвокатске коморе 1.129.33 југ. фед. динара, а у Пензионом фонду 8.759. 90 југ. фед. динара.

Извештаји старатеља узимају се на знање и старатељу се изриче похвала на савесном раду у Комори и Пенз. фонду.

Број 3.

Старатељ извештава да је потребно да се изврши конституисање Привремене управе Адвокатске коморе. После краће дискусије решено је, да се, за сада, изаберу Претседник, Потпретседник и Декретар Коморе.

др. Сл. Жупански кандидује др. Ал. Моча за претседника, који изјављује да не може избора да се прими, јер је много заузет, док он са своје стране кандидује др. Сл. Жупанског за претседника. После краћег саветовања присзупило се избору претседника тајним гласањем, па је за др Александра Моча гласало 8 гласова, док за др. Славка Жупанског 1 глас, те старатељ констатује да је за претседника Привремене управе Адвокатске коморе изабран др Александр Моч, адвокат из Новог Сада. Изабрани др. Ал. Моч захваљује на избору, кога се ипак прима иако му је то тешко, те предлаже да се за потпретседника изабере др. Славко Жупански, а за секретара Катарина Маринковић.

Предлог претседника је једногласно прихваћен и предложени су изабрани.

Број 4.

Претседник предлаже да се вођење овог записника ове седнице повери члану Кости Хаџи.

Предлог се усваја.

Број 5.

Претседник предлаже да се привремено вођење благајничких послова повери секретару Катарини Маринковић.

Предлог се усваја.

Број 6.

Секретар Катарина Маринковић износи предлог, да се постави једна чиновница, која би радила и послове Адвокатске коморе и Пензионог фонда, те предлаже да се ангажује Ковинка Ђирић. Предлог се усваја, те се у привремено својству, са беривима сходно Уредби о приватним намештеницима, поставља Ковинка Ђирић, с тим да ако се она не би примила, да Претседништво нађе, у привременом својству другу личност.

Број 7.

Секретар извештава, да треба донети одлуку о прикупљању чланова-адвоката, да би се знало ко су чланови Коморе. По овом питању развила се свестрана дискусија у којој су учествовали сви присутни чланови, па су поднесена два конкретна предлога, и то:

Милан Ивановић предлаже: да се позову сви они адвокати, који желе да буду чланови Адвокатске коморе т. ј. адвокати да се пријаве, а после пријаве да се затраже за пријављене карактеристике од надлежних месних власти, које карактеристике да буду меродавне у погледу увршћења у списак адвоката, а да се уједно разматрају и питање професионалне достојности.

др. Славко Жупански и Кат. Маринковић подносе предлог: Сматрајући, да је овај Привремени Управни одбор Адвокатске коморе путем ГНООа постао орган народне власти, образује се Ужи одбор из чланова овог Привременог Одбора, који ће после пмног испитивања поднети предлог пленуму о достојности молиоца за уписа у списак адвоката имајући пред очима тековине народно-ослободилачке борбе, па ће овај Одбор решавати о уписивању молиоца у списак адвоката, или ће молиоца одбити. Незадовољ-

на странка имаће право жалбе на Дисц. Веће при Врховном суду Војводине. Ово начелно решење доставити ГНООВ-у.

Пошто су предложена два предлога претседник одређује гласање, и констатује да је већином гласова усвојен предлог др Сл. Жупанског и Катарине Маринковић, те тај предлог оглашује усвојеним и примљеним, с тим у вези одређује се, да се позову сви адвокати уписани до 6 априла 1941. године да се пријаве желели да буду уврштени у списак адвоката, а сви они који до 6 априла 1941. нису били уписани чланови ове коморе, а желе да буду, да поднесу молбе ради редовног уписа у смислу законских прописа. Ово се решење односи и на адвокатске приправнике.

Већ сада се бришу из списка адвоката и не могу бити чланови Коморе, адвокати или адв. приправници који су 1. Оглашени за ратне злочинце у саопштењу Државне Комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача као ратни злочинци у саопштењу исте Комисије број 18.- 2. Сви они адвокати и приправници који су осуђени од народних судова на губитак часних права, 3. сви они адвокати и адв. приправници који су побегли испред народно-ослоб. војске и напустили адвокатске канцеларије.

За чланове Ужег одбора бирају се: др. Славко Жупански, Мића Скендеровић и Ладислав Речеј, док ће дужност референта-тужиоца вршити Коста Хаџи.

Упућује се Претседништво да објави позив за подношење пријава ради уписа у списак адвоката и адв. приправника, с тим да се не утврђује рок за примање пријава.

Број 8.

Секретар извештава да треба донети одлуку о висини уписнине нових чланова, као и чланарине.

Уписнина за нове чланове утврђује се у висини од 500 југ.фед. динара, док сваки адвокат има да положи и своту од 200 југ.фед. динара аконто чланарине, која висина ће се накнадно утврдити, када се буде имао преглед броја адвоката, као и трошкова годишњих. Поред уписнине и аконтације чланарине дужан је сваки члан да плати и државне таксе, предвиђене Законом о таксама.-Питање давања посмртне помоћи породицама умрлих адвоката расправиће се касније.

Број 9.

Претседник предлаже да се донесе одлука, да ће се члановима Управе са стране исплаћивати ефективни путни трошкови и трошкови боравка у Новом Саду.

Предлог се усваја.

Број 10.

Претседник износи питање учлањења адвоката у Јединствене Синдикате.

Чланови Адвокатске коморе, као интелектуални радници приступају Јединственим синдикатима, с тим да се имају израдити сви потребни предлози и модалитети.

Број 11.

Секретар предлаже да се затражи увођење телефона у просторије Коморе.

Предлог се прима.

Број 12.

Претседник износи, да је из извештаја старатеља видљиво, да она није примила награду за свој рад за месец I, II, III и IV. 1945. године, те предлаже да јој се награда за то време одреди према висини награда установљених од Војне Управе, односно ГНООВ-а.

Да се старатељу за месеце I, II, III и IV. 1945. године исплати по 500 југ.фед.динара, с тим да ће се награда почев од 1 маја 1945. утврдити накнадно, али да секретар може узети аконтацију на ту награду у износу од 1.500 југ. фед. динара.

Број 13.

Секретар реферише, да су зграде Пенз. фонда биле осигуране код осиг. друштва „Србија”, да је ово осигурање окупаторска Управа пренела била на друштво „Викторија”, и повисила вредност осигурања, да су однели полисе, да је тражила од Србије преписе полиса.

Упутити акт осиг. друштву „Србија”, да Комора сматра своје зграде осигуране код тог друштва и затражити да поднесе друштво признанице за исплату премија осигурања.

Број 14.

Секретар извештава, да су окупаторске власти наредиле биле да се предаду вредносни папири, ради замене, и Коморе и Понз.

фонда, да су потврде у нашој благајни, да је она већ предузимала кораке код надлежних власти ради добављања тих хартија од вредности, али да јој је одговорено да ће ово питање бити касније решено од стране меродавних власти.

Извештај се узима на знање.

Број 15.

Коста Хаџи предлаже да се отвори рачун код филијале Пошт. штедионице у Новом Саду.

Предлог се усваја, те упућује секретар да предузме потребне кораке, с тим да се за располагање рачуном овлашћују др. Александар Моч, Катарина Маринковић, Др Петар Радосављевић и Милан Ивановић, и то тако што ће потпис једног од овлашћених лица бити довољан за давање новчане диспозиције са чековног рачуна.

Број 16.

Коста Хаџи предлаже да се одлука о томе у коме ће износу сносити трошкове благајна Адвокатске коморе, а у коме благајна Пензионог фонда, с обзиром да су трошкови за обе установе заједнички. После објашњења Кат. Маринковић о томе, да је до 1 маја 1945. рађено претежно за Пенз. фонд одлучује се

Сви трошкови који су били до 1 маја 1945. падају на терет благајне Пензионог фонда, док се трошкови почев од 1 маја 1945. имају да деле између Адвокатске коморе и Пенз. фонда.

Број 17.

Секретар извештава, да је помоћник старатеља супруга Војина Царића, за јануар и фебруар 1945. примила само половину од установљене награде т. ј. 225 пенга, место 450 пенга, те предлаже да се и друга половина истој исплати.

Предлог се прима и упућује на исплату свота од 450 југ.фед.динара супрузи Војина Царића, на име друге половине награде помоћ. старатеља за месеце јануар и фебруар 1945.

Број 18.

Секретар предлаже да се идућа седница Привремене Управе већ сада закаже, и без позива присутнима, за 2 јуни 1945. у 10. часова.

Предлог се усваја.

Број 19.

Преседник др. Александар Моч, износи да су уласком мађарских окупаторских власти разрешени били сви форуми Адвокатске коморе и Пензионог фонда, и да је за комесара био постављен један адвокатски приправник у особи др. Петра Вагнера. Овим разрешењем је разрешен и дужности претседник Адвокатске коморе др. Стеван Адамовић, адвокат из Новог Сада који је стално биран за претседника од 1921. године. др. Стеван Адамовић има врло велике заслуге за нашу Комору и за адвокатски сталеж. Он је један од главних организатора Коморе, он је дао иницијативу за стварање посмртног фонда, који је толике услуге учинио породицама умрлих адвоката. он је један од иницијатора стварања Пензионог фонда. За време његова претседниковања стекао је Пензиони фонд три лепе куће у Новом Саду, и друге знатне имовине, јер је др. Стеван Адамовић увек знао да да реалан и добар правац финансијској политици Коморе и Пенз. фонда. Осим тога адвокатски сталеж је био на завидној висини. Др. Стеван Адамовић се брисао из списка адвоката. Сматра да је дужност наша да се др. Стевану Адамовићу захвалимо, већ на овој нашој првој седници, после Ослобођења и да му одамо записничко признање за његов несебичан и плодан рад за више од две деценије за добро Коморе и њених чланова.

Предлог се прима и одаје се записничко признање др. Стевану Адамовићу, б. преседнику Адв. Коморе у Новом Саду.

Пошто је дневни ред исцрпљен, преседник закључује седницу.
С. Ф.-СЛ. Н! Д. к. г.

записничар старатељ, претседник
секретар

СТАРАОЦ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ И ПЕНЗИНОГ ФОНДА Н.

Број : Пенз. 15/1944

ИЗВЕШТАЈ

О ИМОВИНСКОМ СТАЊУ ПЕНЗИОНОГ ФОНДА НА ДАН 28.

Новембра 1944

Правно стање: ствари је следеће:

Мађарске купаторске власти нису донеле никакво расположење у погледу Пензионог фонда тако да није распуштен биши Управни одбор, али није му дозвољено да настави рад.

Из неких бележака и књига се може констатовати да је Адвокатска комора била овлаштена да руководи пословима Пенз. Фонда до даљњег расположења окупатора. Тако је Пензионим фондом управљао управни одбор мађ. Адвокатске коморе.

Према томе одговорним лицима се могу сматрати сви чланови Управног одбора Адвокатске коморе који су стално били исти почев од 18. априла 1941 до краја, тј. 28. окт. 1944 г.

Имовинско стање: Прегледом књига и белега, установила сам да је сво имовинско пословање Пенз. фонда вођено одвојено, тако да се у том погледу не може установити никаквих злоупотреба.

Међутим других неправилности у раду има, то ће произилати из даљњег.

Следствено томе, имовинско стање је ово :

I. на дан 28. новембра 1944 год.

1. ГОТОВИНА :

а. у благајни .... ништа

б. на пошт. чековном рачуну ----- непознато

2. УЛОЗИ:

а. код српске банке фил. Н. Сад књ. (и 475 Пенга 3.127.98

б. код Градске Штедионице, књ. бр. 5375. ” 50.407.18

ц. пријављени улог код Немзети Хителинтезет

Б. Нешта, фил. Н. Сад на дан 8. X. 1942... динар. 1,238.547. -

3. ВРЕДНОСНИ ПАПИРИ :

а. 10 ком. акција Народне банке а 500 дин. у злату

б. Пријављено и предато ОРСАГОШ ФИЛДХИТЕЛИНТЕЗЕТУ фил. Н. Сад на дан 21. дец. 1942 под бр. 7114 следећи папири :

1. 7% -ни Инвестициони зајам – 113 ком. ном. вред. дин. 246.000. –

2. 51 ком. 6% не Далматинске аграрне обвезнице, ном. вред. дин. 255.000. -

3. 100 ком. 6% обвезница шумских ....

ном. вредности..... Дин. 100.000. -

4. 15 ком. 6% обвезница држ. зајма за јавне
радове и зем. одбрану ном. вредности .. дин. 865.000. -

5. 2 ком. 8% Блер – Селингмановог зајма
ном. вредности ..... Долара 2.000. -

11 ком. 7% Блег Селигмановог зајма
ном. вредности ..... Долара 11.000. - Примедба:
пошто је предаја извршена у рату, то ти папири постоје код
горњег мађарског новчаног завода

4. ЗГРАДЕ : вредност изражена у предратној вредности

а. у Краља Петра I. бр. 7. Дин. 2,612.500. -

б. ” ” I. бр. 9. ” 1,515.395. -

ц. у Илије Огњеновића бр.31 д 898.269.05

5. НАМЕШТАЈ :

услед недостатка тачних инвентара, намештај је инвентарисан
заједно са нам. Адвокатске коморе.

Од тога инвентара не мањка ништа.

6. ПОТРАЖИВАЊА :

а. од неплаћених кирија све три куће ..... пенга 6.848. -

б. зајам Адвокатској комори, и то

до априла 1941 годи. .... 2.375 пен.

од 4. IV. - 3. XII. 1941 год..... 3.450 ”

4. X. 1944 год..... 100 ” 5.725. -

укупно пенга 12.573. -

ц. потраживања која потичу из доприноса до рата, не узимам
у обзир, с обзиром што се та питања имају начелно решити. За
време окупације пак пензијама је руководио посебан институт
у Б.Пешти и уједно наплаћивао пензионе доприносе.

7. ДУГОВАЊА :

а. Порез на куће за $\frac{3}{4}$ четврт 1944 год. ....

II. на дан 3. априла 1941 године :

Према једној копији примопредајног записника од 3. априла
1941 год. који записник су саставили наши функционери, имовин-
ско стање је било следеће:

1. ГОТОВИНА

- а. салдо благајне на дан 1. априла 1941 год. 23.272.50 дин
- б. на чек. рачуна код Пошт. Штедионице фил. Н.С. 28.989.25

2. УЛОЗИ

- а. код Држ. Хипотекарне банке фил. Н. Сад 1,238.547 дин.
- б. код Српске банке у Н. Саду 28.902.25
- ц. код Градаке Штедионице 24.258.40

3. ВРЕДНОСНИ ПАПИРИ

- а. 10 ком. акција Народне банке, ном. вред. /Дин. 500 комад/
- б. акције Дал. аграрне заједнице, ном. вред. ” 255.000. -
/6% - не /
- ц. обвезнице 7% Инвестиционог зајма н.б. ” 246.000. -
- д. шумске обвезнице 6% - не, ном. вред. ” 100.000. -
- е. основице држ. зајма за јавне радове и зем.
одбрану, 6% - ни, ном. вред ..... ” 865.000. -
- ф. Влер – Селингманов 8% и 7% - ни, ном. вред. Дол. 13.000. -

4. ЗГРАДЕ :

- а. у Кр. Петра I. бр. ...9.....Дин. 1,515.395. -
- б. ” ” I. бр. ...7..... ” 2,612.500. -
- ц. ” Илије Огњановића бр. 31 ..... ” 898.269.05

5. РАЧУН ДУЖНИКА :

- а. потраживања од чланова дужника до 31.
марта 1941 год... Дин. 710.136.75

6. НАМЕШТАЈ..... Дин. 11.115. -

III. ЗАКЉУЧАК :

А. На основу горњег произилази :

- 1. да би салдо благајне тј. готовог новца морало бити Пенга 2.228.04
- 2. на чековном рачуну Пош. Штед. морало би бити исто стање као
и априла 1941 год. тј. Дин. 28.989.25

Према билансу који су саставили окуп. Функционери на дан 31.
XII. 1942. то стање би износило Пенга 3.193.92.

Право стање ствари ће се установити тек када буде могуће извршити увид у књиге Поштанске Штедионице.

3. Према новчаним књигама приход Пензионог фонда се састојао искључиво из убраних кирија, док се расход вршио на одржавање зграда, порезе и плата за чиновнике који су тим управљали. Из тога пословања би био салдо у корист Пен. Фонд. На дан 28. нов. 1944 год .....Пенга 48.682.-

Узимајући у обзир да се у Градској штедионици налази улог у износу од Пенга 50.407.18. - то би горња свота имала своје покриће.

Б. Грубе неправилности мађ. функционера Адвокатске коморе

1. Проневера готовог новца из благајне Пенга 2.228.04

2. Проневера уложних књижица, и то:

а. Државне хипотекарне банке бр. 4973 на дин. 1.238.547. -

б. Српске банке фил. Н. Сад број сер. 474 и 251 Пен. 3.127.98

ц. Градске штедионице бр. 5375 на Пен. 50.407.183.18

3. Давали су неоправдани зајам Адвокатској комори којом су они руководили од првог дана преко комесара Др. Вагнер Петра и тиме оштетили Пензиони фонд са Пенга 3.500. -

---

Што се тиче пословања у појединостима то ће се моћи установити које су неправилности учињене, тек онда се преко правних последника Пензионог фонда донесу начелне одлуке које пословне радње су биле неопходне за управљање пенз. Фонда, а које пак у сврху злонамерног оштећења – терећења наметнуте.

Како су руковоаци Пенз. фонда били чланови Управног одбора Адвокатске коморе /види списак од 1. јан. 1944 год/, то је потребно ставити кривични секвестар на имовину истих, како за почињене установљене радње, тако и за све оне које ће накнадно бити установљене.

Нови Сад, 28. децембра 1944 стараоц

СТАРАОЦ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ И ПЕНЗИОНОГ ФОНДА
НОВИ САД

Број: А. К. 8/1944

ИЗВЕШТАЈО ИМОВИНСКОМ СТАЊУ

АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ

на дан 26. новембра 1944.

У првом реду се има констатовати да је од 13. априла 1941 године до 18. децембра 1941 г. Комором управљао комесар, Др. Петар Вагнер овдашњи адвокат, а после тога самоизабрани Управни одбор. Главну реч су имали следећи адвокати: Др. Нађ Иван, Др. Вагнер Петар, Видерком Јанош, Др. Лех Тибор, Гаус Ференц, Др. Марош Карло и Др. Лауровић Јован, сви из Н. Сада. Према једном недовршеном концепту прве одборске седнице одржане на дан 18. децембра 1941 год. , Др. Нађ Иван је изјавио у име свих изабраних чланова управног одбора, да тога дана преузима сву покретну и непокретну имовину Адвокатске коморе у посед Мађарске адвокатске коморе. Других података о раду управног одбора немам, пошто још нисам ушла у траг записницима одборских седница, који су сигурно однешени приликом бегства.

Што се тиче новчаних ствари, послужитељка Грбењев Терезија ми је изјавила, да су секретар Видерком Јанош и чиновница Јожа Илона однели сав новац и друге неке документе.

Увидом у књиге које су вођене, као и разним белешкама, те добивеним информацијама, установила сам да се,

ИМОВИНА АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ на дан 28. новембра 1944 год. састоји из:

I. Г О Т О В И Н А

1. У благајни ..... ништа
2. Код Поштанске штедионице, односно на чековном рачуну... непознато
/Међутим према билансу од 31. дец. 1941 г. чековни рачун код Беог.
штед. је износио Пен. 2.006.07

II. У Л О З И

1. Код Градске штедионице Н. Сад
  - а. на књижици бр. 6554 ..... Пен. 511.65
  - б. ” ” бр. 6831 ..... ” 489.98
Пен. 1001.63

III. КАУЦИЈА ЗА ТЕЛЕФОН

положена још до априла 1941 год. .... Дин. 500. -

IV. ВРЕДНОСНИ ПАПИРИ

1. 5 ком. акција Правил. аграрне банке н.в. Дин. 25.000. -
2. акција 7% ног. Инвестиционог зајма у н.в. ” 10.000. -
пријевљене и предате ОРСАГОШ ФЕЛДХИТЕЛИН –ТЕЗЕТУ
Б. Пешта, фил. Н. Сад / потврда овде /

V. ИНВЕНТАР

заједнички са пензионим фондом / види прилоге /

VI. ПРИЈАВЉЕНИ УЛОЗИ /потврде овде/

1. Код држ. Хипотекарне банке Н. Сад Дин. 370.407. -
2. ” ” ” ” ” 5.395. -

/ потврда Немзети Хителинтезета од 8. октобра 1942 г /

VII. ДУГОВАЊА :

1. Пензионем фонду Адвокатске коморе на име зајма од априла 1941 год..... Пенга 2.375.
  2. Пензионем фонду на име зајма за време од 4. IV. 1941.-3. XII. 1941..... ” 3.450. -
  3. Пензионем фонду на име зајма за време од 1.VI. 942. - 4. X. 1944..... ” 600. -
  4. Пензионем фонду на име станарине за 1944 1.200. -
укупно пенга 7.625. -
-

ИМОВИНА АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ на дан 1. априла 1941

I. ГОТОВИНА

1. у благајни ..... Дин. 14.740.22
2. Код Поштанске штедионице, чак. рач. ” 81.964.51
3. кауција за телефон ” 500.-
укупно ..... дин. 97.204.73

II. УЛОЗИ

1. Код Држ. Хипотекарне Банке Н.С. Дин. 370.407. -
2. ” ” ” ” 5.395. -
3. код Српске банке ф.Н. Сад ..... ” 198.898.90. -

4. код Босанске трговачке и инд. Банке ” 8.372.

укупно Дин. 574.073.27. -

III. Вредносни папири

1. 7% ни Инвестициони зајам ном. верд. Дин. 10.000. -

2. Акције Аграрне привилеговане банке ” 25.000. -

3. 9 ком. Акција Босанске инд. и трг. Банке ” 4.500. -

укупно дин. 39.500. -

IV. ИНВЕНТАР ” 7.800. -

V. ДУГОВАЊА :

1. Пензионом фонду на име зајма дин. 23.750. -

ГРУБА ШТЕТА КОЈУ СУ НАНЕЛИ МАЂАРСКИ ФУНКЦИОНЕРИ

Мађарски функционери су злоупотребили своју власт и за сада се може новчана груба злоупотреба свести на следеће:

I. ГОТОВ НОВАЦ :

а. Према благајничком дневнику салдо редовног пословања било би у корист благајне на дан 28.нов. 944. Пен. 6.504.

б. Увидом у књиге Градске штед. дигли су у намери да отштете Комору, дне 7. X.944 г. ” 28.000. -

ц. Код српске банке су у току 1942 г. дигли цео улог, без да је то игде књижено ” 18.989. -

д. подигли су зајам од Пенз. фонда А.К. ” 3.950. -

е. исплатили су плате приликом бегства до краја године и тиме оштетили комору са ” 3.780. -

УКУПНА ШТЕТА У ГОТОВОМ НОВЦУ 61.224.10 пенга

II. УЛОЖНЕ КЊИЖИЦЕ ; И ВРЕДНОСНИ ПАПИРИ

1. Прегледом каса и новчаних фасциклова, установила сам да су све уложне књижице као и неке акције мађ. функционери однели са собом. Према изјави послужитељке Гребљев Терезије, два дана пред улазак НОВ. , секретар Видерком Јанош и чиновница Јожа Илона спаковали су два куферчића ствари, а њој су изричито изјавили да носе новац.

А. Према томе су однели и књижице Адв. Коморе, и то :

1. Држ. Хипотекарне банке ф. Н. Сад бр. 4974 на 370.407. - дин.
2. ” ” ” ” бр. 8582 ” 5.395. - ”
3. Босанске инд. и трг. банке ” бр. 1131 8.372. - ”
4. Градске штедионице Н.С. бр 6554 на 511.65 пенга
5. ” ” ” ” 6831 на 489.98 ”

Б. Акције

1. ком. акција Босан. Инд. и трг. банке ф. Н. Сад ном. вред. 4.500 дин
  - III. Судбина чековних рачуна код Пош. Штедионице, као и код мађ. пошта, има се тек накнадно установити.
-

Опште је позната ствар да су сви функционери имали некретнине овде, то ће се моћи извршити секвестар ради покрића познате и непознате материјалне штете.

У Новом Саду, 28. децембра 1944 год.

стараоц

II ЗАПИСНИК

друге седнице Привремене управе Адвокатске коморе у Новом Саду, која је одржана дана 2. јуна 1945. године у Новом Саду, у просторијама Адвокатске коморе.

Присутни: Др. Александар Моч, Катарина Маринковић, др. Петар Радосављевић, Хаџи Коста, Скендеровић Мића, Речеи Ладислав, сви адвокати.

Отсутни: Др. Ђорђе Петковић, Др Славко Жупански, Др Медакковић Душан и Стојановић Богдан.

Број 20.

Чита се записник седнице одржане 16. маја 1945. године.

Присутни једногласно стављају примедбу, да се је код одлуке бр, 7. поткрала грешка у погледу текста предлога Др Славко Жупански и Катарина Маринковић.

Стога се решава: да се изврши ова измена „ сматрајући да је на овај Привремени управни одбор Адвокатске коморе путем ГНООВ-а пренет делокруг народне власти, и образује се Ужи Одбор..... ”

Број 21.

Прелази се на решавање молби за регистрацију, упис, пресељења и т. д.

Пре решавања појединачних молби отвара се дискусија по питању дисциплинских кривица појединих адвоката, т. ј. поставља се питање, да ли ће дисциплински предмети решени или нерешени, имати утицаја на решавање молби за регистрацију. После дуже дискусије сви присутни су сагласни, да се појединачно узме у разматрање сваки слиучај, али у начелу се слажу, да после ратног периода, када је могуће да су многи људи прошли кроз велике душевне промене, треба те ствари блаже ценити, и оставити могућности сваком појединцу да сада у току свог рада покаже своје особине.

Узимају се у разматрање молбе како следи:

А.) Молбе за регистрацију.

I. Једногласно су примљени у списак адвоката: 1) Речеи Ладислав, Апатин; Војновић Владимир, Бела Црква; Др. Керпел Густав, Вршац; Др, Ледерер (Кулаи) Тибор, Кула; Др, Гојковић Стеван, Мол;

Др, Груник Владимир, Јегдић С. Јован, Др, Керекеш Стеван, Маринковић Катарина, Др. Моч Александар, Др, Радосављевић Петар, Строцки Петар, Хаџи Коста, сви из Новог Сада; Др. Палашти Едо, Др. Ледерер (Кулаи) Дезидер оба из Сомбора; Манојловић Александар из Србобрана и Скендеровић Мићо из Суботице.

II Примљени са већином гласова, уз одвојено мишљење Ивановић Милана, који тражи, да се за све поменуте тражи карактеристика од народних власти: Радивојевић Гаја, Бела Црква; Др. Сремац Стеван, Лопушина Петар, Драгојевић Јован, Др. Бојанић Петар, Новаков Жарко и Коробов Александар, сви из Вел. Кикинде, Вртипрашки Радован из Вел. Кикинде; Арсин Милоје, Др. Афамовић Федор, Бењак Бранко, Др, Лазић Милан, Др. Мацак Матија, Др. Новић Јефта, Радованов Никола, Др. Стакић Светозар Лабуд, Др. Ћирић Славко сви из Новог Сада; Др, Анкић Божа и Др. Јакшић Жарко из Петровграда; Др. Вујић Светозар, Др. Нинчић Милош, Пискунов Петар, сви из Сенте; Др. Блажевац Павле, Лалошевић Стева, Др. Панић Светозар, Др. Николић Корнел, Др. Пал Александар, Др. Маширевић Никола, Др, Коњовић Федор, из Сомбора; Каћибо Александар, Ђурашевић Видо, Рајковић Емил, Др. Влаховић Милош, сви из Ст. Бечеја; Др. Лорант Золтан, Мандровић Богдан, Др. Манојловић Јоца, Пакашки Бранко, Др, Сингер Бела, Др, Пап Људевит, Пилић Ђорђе, Стипић Владислав, Др, Вујић Милан, Вујковић Ламић Пајо, Вуков Ђуро, сви из Суботице, Салонтаи Адолф из Титела.

III. Молба Др. Павловић Озрена уважена и исти се уводи у именик, одлуком већине гласова, док су против примања истога гласали Др Радосављевић Петар, Ивановић Милан и Маринковић Катарина. Последњи су стојали на становишту, да је исти својим држањем пред судом и начином излагања изазивао неозбиљне примедбе и уопште комичност, што свакако шкоди угледу адвокатског сталежа. Већина је пак стала на становиште, да је исти квалификован и да нема разлога да се његова молба не уважи, јер и у другим професијама има особа које чине сличан утисак, и ипак зато обављају свој посао.

IV. Већином гласова је решено да се траже карактеристике од месних и окружних народних власти о доле наведеним лицима и тек после тога да се приступи коначном решавању њихових молби

за регистрацију: Др Коршош Лајош, Др, Кнежевић Тодор из Алибунара; Др, Берлековић Јосип из Апатина, Др Милер Александар из Бачке Тополе; Др. Беланић Марко, Др Хадик Јосиф, Др, Рехак Владислав, Др, Јанковић Жарко из Вел, Кикинде; Др, Радонић Премислав из Мола; Парвањ Драгутин, Шалаи Ладислав из Новог Кнежевца; Сувајдић Богобој, Др, Кауримски Фрида Мирко, Др, Антониовић Никола, Метељски Сергије из Новог Сада; Др. Мамужић Јосип, Др. Герхарт Фрања из Оџака; Др, Петровић Драгутин и Др, Лозанић Славко из Петровграда (већина решава, Ивановић Милан против тога, да се прво запита Др, Жупански те уколико исти сматра да су исти били за време окупације исправни, у том случају да није потребно тражити карактеристику); Др . Хиршл Александар, Др. Холо Денеш, Др. Цабафи Александар, Др, Лудајић Станоје сви из Сенте; Др. Веселовски Јосиф, Др, Кречаревић Александар из Сомбора; Др. Лошонц Еде из Ст, Кањиже; Др, Поповић Славко из Ст, Моравице; Др, Секељ Арон, Др, Руби Јулије, Др, Патаки Антун, Др, Ковач Драгутин, Др, Тиса Андрија, Др. Бошан Шаму и Др, Калмар Елемер сви из Суботице.

У.Одбијају се са молбом да уђу у именик адвоката:

1) Др, Марош Карло из разлога што спада међу адвокате брисане одлуком Привремене управе од 16, маја 1945. број 7. т. 3. 2) Молба Вуксановић Олге, коју је поднела у име свога мужа Вуксановић Светозара, с разлога, што је он на непознатом месту, а само адвокат лично може тражити своју регистрацију, а не уместо њега друго лице.

Б.) Нови Уписи у адвокатски именик:

- 1) Већином гласова, односно једногласно примљени су и уведени у списак адвоката: Верначки Стеван, Драгомировић Миливој и Др, Секулић Милан, сви из Новог Сада.
- 2) Молбе Секулић Стојанове Јулке, Др, Нађ Едена обоје из Суботице; Др. Михајловић Игњата из Панчева; Др, Рашкаи Јураја из Срем. Карловаца, Др, Илијћ Радослава из Новог Сада, Предин С. Лазара из Чуруга, Јоцић Евгенија из Петровграда не могу се решавати, пошто нису састављене и документоване по прописима закона о адвокатима, усљед чега се решава: да секретар после прегледа ових молби сваком молиоцу напише допис, у којем ће позвати да употпуни своју молбу после чега ће се приступити

мериторном решавању пред овим одбором.

3) Молба Др, Лудајић Милоша једногласном одлуком се уступа Ужем одбору ради проучавања дисциплинских списка, који су били повод брисања поменутог из списка адвоката. Затим ће одбор по молби решавати.

В.) Преселења:

1) Молба Павловић П. Петра којом тражи преселење из Београда у Нови Сад, уважава се, пошто је добио отпусницу из Адвокатске коморе у Београду бр, 139. од 31. марта 1945 године.

2) Молба Селеи Јована из Петровграда, којом тражи преселење у Суботицу, једногласно се одбија, пошто исти никада није био члан Адвокатске коморе у Новом Саду, док се самозвана експозитура у Петровграду не сматра органом ове Коморе, те убележење које је та експозитура извршила, нема важности. Молитељ има поднети редовну молбу за упис у именик адвоката.

Г.) Молбе адвокатских приправника:

1) Молба Др. Шепеши Стевана се одбија, пошто је исти био убележен у ред адвоката 5, децембра 1941.г. т. ј. од стране окупатора, те према томе тај упис не важи. Молитељ има поднети редовну молбу или за продужење приправничке службе, или ако удовољава законским услоцима, молбу ради убележења у именик адвоката.

2.) Молба Др. Лошонц Аурела ради убележења у именик адвокатских приправника, није узета у мериторно решавање, већ је одбор решио, да се прво испита признање дипломе, коју је кандидат стекао 1942, г. у Печују. Секретару се ставља у дужност, да то питање покрене код ГНООВ-а.

Број 22.

Одбор прелази на брисања из именика адвоката и адвокатских приправника, у смислу своје раније одлуке бр. 7, као и на основу данашњег реферата Ужег Одбора. После реферата поменутог Одбора, једногласно су брисани како следи:

I Погинули као борци; убијени од окупатора:

1) Погинули као борци: Др. Малетић Небојша и Др. Малетић Слободан из Сремске Митровице; Бајић Бранислав и Самарџија Јован из Новог Сада.

2). Убијени у рацији јануара 1942. г. од мађарских окупатора:

Др. Драчански Александар и Француз Иван из Жабља; Др. Бокшан Милош, Др, Вермеш Имре, Гавриловић Павле, Др, Павлас Игњат, Др, Поповић Стеван, Др, Радашин Милан, Др. Трифковић Реља, Клајн Аладар, Др Кон. Матија, Др. Балаж Игнац и Др. Мирко Вајнер из Новог Сада; Госпођиначки Бранко, Миковић Гојко, Др. Хаваш Лајош, Др, Леви Јулије из Ст, Бечеја.

3). Убијени за време окупације: Спасојчевић Живан из Ирига; Др. Поповић Душан из Земуна; Др. Бринер Ернест, Др, Ереш Ладислав, Др, Пинтер Јакоб из Вел, Кикинде; Др. Грбин Ристо из Ст. Пазове; Др. Балаж јене извршио је самоубиство испред депортације из Сенте; Др. Хас Хинко из Алибунара; Шкроблин Иван, Вигенфелд Рихард из Новог Сада; Др, Розенберг Максим из Вршца; Мезеи Никола, Плавшић Маринко, Др, Филип Леваи и Др, Јован Коњовић из Сомбора.

II. Умрли у току окупације и до јуна 1945.г. 46 адвоката и 1 адвокатски приправник,

III. Ратни злочинци чланови Адвокатске коморе у Новом С.

Референт ужег одбора чите списак имена већ проглашених ратних злочинаца по саопштењу Држ. Комисије бр. 18 као и списак презумптивних ратних злочинаца Срема, списак брисаних чланова ове Коморе у Адвокатској Комори у Београду. У току дискусије Ивановић Милан предлаже, да се прва два горе наведена списака објаве као један и само са насловом ратни злочинци из Бачке и Срема. Одбор тај предлог прихваћа.

1) Из Бачке: Др. Вагнер Карло, Др. Вагнер Петар, Видерком Јован, Др. Дернер Рихард, Др, Золић Емил, Јанчушко Габор, Др. Кекс Људевит, Др Лех Тибор, Др Нађ Иван, Немесхајмер Себастиан, сви из Н. Сада; Др. Деак Лео из Сомбора.

2) Из Срема: Др. Еликер Јакоб, б. адвокат из Б. Паланке, Др. Аждајић Лука б. адв. , из Оцака, Др. Ламешић Марко и Др. Карчић Андрија из Руме; Др. Гвоздић Петар, Др. Лончаревић Иван, Др. Рачки Владимир и Др. Риволи Петар из Срем. Митровице; Др. Дрљевић Секула, Др. Мозер Иван и Целер Хенрик (адв. прип.), из Земуна; Др. Катанец Миховил б. адв. из Суботице.

3) Адвокати брисани у Беогр. Адв. Комори, а који су били и чланови Нов, адв, Коморе: Др. Петровић Жарко и Др. Станковић Урош из Земуна.

IV. Бришу се:

из именика сви они адвокати и адвокатски приправници, који су испред НОБ-а побегли и тиме се огрешили о своју част. Осим тога што су напустили своје адв, канцеларије и тиме се огрешили о основне појмове адв, части, чување адв, тајни, и заштиту интереса странака, које су им повериле своје исправе, новац и остале списе, -услед чега је наступила морална и материјална штета, како за адвокатски сталеж тако и за странке.

До пристизања других података бришу се :

1) Адвокати. Ада: Др. Кираљ Карло; Бан. Карловац: Др. Келер Људевит; Бачка Топола: Др. Гернач Јосиф, Др. Пумер Александар, Др. Шлезак Рудолф; Бела Црква: Др. Кун Фрања, Др. Шимихен Август; Велика Кикинда: Др. Кусинг Евген, Др. Пенц Петар; Вршац: Др. Аделмајер Фрања млађи, Др. Марић Алфред; Дард: Др. Рот Александар; Кула: Др. Беч Хенрик, Др. Келер Ловро, Др. Курц Хенрик, Др. Лањи Алфред, Др. Шик Карло, Штеценбах Данило, Др. Штифелмајер Карло, Др. Штифелмајер Ладислав; Нови Врбас: Дорт Филип, Менш Карло, Др. Рериг Кристијан, Др. Шолц Виљем; Нови Кнежевац: Др. Брудер Вилим; Нови Сад: Др. Адамовић Александар, Др. Видаковић Рудолф, Гаус Фрања, Др. Лауровић Јован, Др. Марош Карло, Др. Шултес Фрања; Оџаци: Др. Вилман Матија, Др. Јаноши Карло, Лесмајстер Ладислав, Рајт Франц, Др. Рауш Алфред, Др. Тришлер Аладар; Панчево: Др. Лоц Акош; Секић: Др. Таус Филип; Сента: Др. Кути Золтан, Др. Табаковић Андрија; Сомбор: Др. Ботлик Дезидер, Др. Вуковић Грга, Др. Деак Имре, Колар Матија, Др. Мајер Ђена, Др. Милер Јован, Мироницки Иван, Др. Тот Јосиф, Др. Хетесхајмер Имре, Др. Хофман Јован, Др. Шмит Конрад; Сонта: Др. Радо Дезидер; Ст. Кањижа: Др. Бата Петар; Ст. Моравица: Др. Рац Евген; Ст. Сивац: Др. Кремер Адам, Др. Шајб Карло; Ст. Бечеј: Др. Драшкоци Едвард, Др. Зеленаи Никола, Др. Крајтнер Теодор, Др. Шифлиш Мирко; Суботица: Рихтер Геза, Др. Селеш Јосип, Тоби Калман; Фекетић: Таус Ладислав; Чантавир: Др. Ожвар Вилмош, Уташи Фрања.

2) Адвокатски приправници: Бачка Топола: Др. Лерик Антал; Кула: Лањи Евген, Др. Шик Барнабаш; Сомбор; Ђерфи Ладислав, Др. Кунак Јован, Др. Стојшић Александар; Србобран: Дукаи Бела, Леринц Јован.

V. – На молби брисан: Др. Прица Богдан адвокат из Земуна.

Број 23

НАПУШТЕНЕ КАНЦЕЛАРИЈЕ.

Секретар предлаже, да се напуштеним канцеларијама, које се налазе у просторијама Коморе, још данас именују старатељи из редова оних, који су већ регистровани. Одбор једногласно решава:

Овлашћује се претседништво, да свим напуштеним канцеларијама како у Новом Саду, тако и на страни именује старатеље у властитом делокругу.

Број 24.

Молбе породица умрлих адвоката:

1) Уд. Стефановић Зора и уд. Др. Милетић Јелка моле посмртнику иза умрлих мужева. Одбор решава да се упути допис молитељицама, да до коначног решења поводом издавања помоћи уопште, имају стрпљења, с обзиром, што је Адвокатска Комора опљачкана и без новчаних средстава.

2) Молба уд. Др. Ђеремов Драгомира, којом моли сталну месечну помоћ, из истих разлога као и под 1), Одбор не може за сада уважити.

Упућује се секретар, да у том смислу молитељицу извести.

Број 25.

Чланство адвоката у Савез синдиката.

Секретар извештава, да је са месном организацијом синдиката ступио у преговоре, и да је тамо добио одговор да ће се питање уласка адвоката у синдикалну организацију расправљати на једној од идућих њихових седница. Нарочито секретар истиче, да постоји препрека за чланство у члану 14. „Привременог Статута” ЈСРНЈ. После овога се развија опширна дискусија.

Др. Петар Радосављевић предлаже, да три члана Одбора подуму све мере, да се учлањење адвоката повољно реши, јер то је интерес животног значаја. Већина пак чланова сматра, да је најцелесходније поднети писмену представку Савезу, тражити пријем у чланство и уколико буде негативно решење, да се поднесе жалба највишем форуму.

Већином гласова се прихваћа предлог већине. Секретар се упућује, да поднесе образложену писмену представку ради пријема у синдикате.

Број 26.

Службена саопштења:

Секретар предлаже, да се службена саопштења из адвокатске коморе штампају у Службеном Листу Војводине.

да секретар учини све потребно да би службена саопштења Коморе излазила у поменутом листу.

Број 27.

Текући послови:

Секретар извештава:

1) да је Ђирић Ковинка ступила као чиновник на дужност 17. маја 1945. г. и да је примила одређени предужам у износу од 500.-Динара.

2) да је 31. маја 1945. г. укупчан телефон бр. 22-01.

3) да је отворен рачун код Филијале Пошт. Штедионице у Новом Саду.

4) да је исплаћен хонорар Царић Олги у смислу одлуке бр. 17.

5) да је Председништво овластило на пријем обичних пошт. упутница секретара и чиновницу Ђирић Ковинку.

Број 28.

Пензиони Фонд.

1) Молбе ради издавања пензија. Др. Бартулов Гашпара и Др. Васић Андрије. Поводом горњих молби Одбор једногласно решава, да се молиоцима писмено одговори, да је питање пензионих фондова на дневном реду, и да до коначног или прелазног наређења, Привремени Одбор не може издавати пензије. Поред тога Пензиони Фонд не располаже готовим новцем, тако да не може дати нити предужам.

Упућује секретар, да проучи питање будућности приватних пензионих фондова, па тиме и пензионог фонда ове Коморе.

2) Секретар износи, да су расходи око три куће несразмерно већи од прихода (брuto), и да то у главном настаје усљед ниских кирија а великих трошкова око одржавања водовода. Шта више у кући Краља Петра I. бр. 7. станари и сами располажу са оправкама бунара, имајући захтеве као да нисмо преживели страшну оку-

пацију, и приморавају да ми као власници сносимо све трошкове сами. После краће дискусије Одбор решава да се домарима кућа издају строги налози, да са уређајима и инсталацијама могу располагати само они, по претходном одобрењу Адвокатске Коморе.

Пошто је време поодмакло, то се остали предмети мањег значаја, остављају за други састанак, после чега Предсеник закључује седницу.

С. Ф. – С. Н.

Секретар: Предсеник:

Ш З А П И С Н И К

т р е ћ е седнице Привремене Управе Адвокатске Коморе у Новом Саду, која је одржана 16. јуна 1945. г. , у просторијама Адвокатске Коморе.

Присутни : Др, Александар Моч, Др, Славко Жупански, Др, Петар Радосављевић, Хаџи Коста, Скендеровић Мића, Рече Ладислав и Катарина Маринковић.

Отсутни: Др, Ђорђе Петковић, Др, Медаковић Душан, Ивановић Милан и Стојановић Богдан.

Примедба: На седници су председавали, за време прве половине Др, Славко Жупански, а за време друге половине д-р Моч Александар, - с разлога, што је Др. Моч био пословно заузет.

Број: 29.

Секретар чита записник седнице одржане 2. јуна 1945 године. Исти је примљен без примедбе, једино Др. Радосављевић Петар примећује, да је и он тражио карактеристику за Др. Новић Јефту адвоката из Новог Сада.

Присутни узимају ову примедбу на знање.

Број: 30.

Полагање заклетве . Одбор је узео заклетву од Верначки Стевана и д-р Секулић Милана, адвоката из Новог Сада .

Број 31.

Упис адвоката . - а) Једногласно се уписују у именик адвоката следећи: 1) Поповић Михајло, Петровград; 2) д-р Радослав Илијћ, Нови Сад; 3) Евгеније Јоцић, Петровград; 4) д-р Стеван Анојчић, Озаци; 5) Др. Нађ Еден, Суботица; 6) Бикар Димитрије, Панчево; 7) Секулић Јулка, Суботица.

б) Молба Лудајић Милоша из Сенте не може се решавати на основу дисциплинских списа, пошто истих нема нигде у архиви и зато Одбор решава: да се позове Лудајић Милош поднесе доказе на основу којих ће се видети његово фактично ослобођење, и тек тада се може решавати упис именованог.

в) Молбе за упис у именик адвоката Манојловић Димитрија из Србобрана и Николић М. Ивана из Срем. Митровице.

Поменути су поднели молбу и тражили, да буду уписани у именик адвоката на основу пуне праксе, а без полагања адвокатског испита с обзиром на способност вођења исте и околности да судијама није потребан нити правни факултет, а нити пак судијски стручни испит.

После дискусије по предњим молбама Одбор решава: да се конкретне молбе саопште: Судском Одељењу ГНООВ – а; да с затражи, да ГНООВ евентуално донесе одлуку о измени закона о адвокатима према којем испит мора бити положен, и да евентуално ГНООВ да упутство како би се могли такви захтеви решити. Надаље, да се тражи од Судског Одељења ГНООВ – а, да се што хитније именује комисија за испите адвоката, како би кандидати имали што пре могућности да удовоље прописима постојећег закона о адвокатима, и то наине с тога, што Привремена управа стоји на становишту, да она не може својом праксом мењати један закон у важности.

Број: 32.

Упис адвокатских приправника. Приспеле молбе Гојковић Милана из Банатског Карловца, Теодоровић Драгислава из Петровграда, и Симић Милорада из Сомбора, - не могу се решавати, пошто немају прикључено уверење о моралном владању.

Број: 33.

Регистрација адвоката. Једногласно се региструју следећи адвокати: - Алибунар: д-р Зестријан Милета, д-р Јовановић Бранко; Бајмок: Дулић Петар; Бачка Паланка: д-р Пејовић Вуко, д-р Милованов Милован; Бела Црква: д-р Путник Јован, Др. Нешков Паја; Велика Кикинда: д-р Гранфил Ђока; Вршац: Стојановић Богдан, Петрић Петар, д-р Јеврић Славко, д-р Стефановић Никола, д-р Менцер Аладар, Попов Милан, Имброк Димитрије, Ђонин Бранислав, д-р Мијатовић Светимир; Земун: Прибићевић Душан, д-р Бањеглав Богољуб, д-р Живановић Слободан, Спаић Александар, Ковачица: Поповић Дејан; Нови Кнежевац: д-р Матић Стеван, Путник Милан; Нови Сад: д-р Лемајић Јован, д-р Антоновић Никола, Сувајџић Богобој, Патај Бела, Јовановић Ђорђе, Метељски Сергије; Панчево: д-р Бошковић Душан, д-р Атанацковић Михајло; Петровград: Др. Лозанић Славко, Др. Хеклаи Павле, Др. Михајловић Јоца, д-р Жупански Славко, Остовић Златко, Подградски Јосиф, д-р Јесенски Фердо, Кокора Валеријан, Банчак Дезидер, д-р Дошен

Војислав, д-р Нестров Драгољуб, д-р Мијајев Лука, д-р Адамовић Стојан, д-р Миљковић Јован, д-р Шећеров Влада, Николић Милош; Нови Сад: Примовић Јован; Сента: Др. Лудајић Станоје, д-р Шик Бела; Сомбор: д-р Вујевић Паја, д-р Вирц Михајло; Сремски Карловци: Максимовић Сава; Суботица: Шарчевић Андрија, д – р Тордаи Иса, д-р Табаковић Павле, Грабовач Павле,

Број: 34.

Регистрација адвоката. Траже се карактеристике за доле наведене, и по приспећу истих, узеће се молбе на решавање: Милошевић Александар, Вршац: д-р Марсић Нико, Земун; Јевремовић Средоје, Меленци; д-р Бачмеђеи Алексије, Нови Бечеј: д-р Зако Милан, Панчево; д-р Варади Имре, Петровград; Мијатов Михајло, Петровград;

Број: 35.

Специјалан поступак по молбама д-р Мамужић Јосифа, д-р Николић Николе и д-р Имре Козма.

Поводом ове три молбе Одбор решава како следи:

1) Мамужић Јосиф. Спис се уступа референтну Речи Ладиславу адвокату из Апатина тиме, да преслуша сведоке наведене у изјави д-р Царић Војина бр. 197/1945. од 12. јуна 1945.г. и да извиди још подрбно околности под којима је Мамужић отишао пред улазак НОВ – а.

2) д-р Николић Никола. Молба се уступа референту д-р Радосављевић Петру адвокату из Новог Сада тиме, да испита улогу молитеља у адвокатској канцеларији д-р Нађ Ивана, и то како пре рације 1942. тако и после ње. Референт треба уједно и да преслуша самог д-р Николића, како би исти могао дати и своја тумачења и оправдања за рад у канцеларији код д-ра Нађа.

3) д-р Козма Имре. Пошто је против д-р Козма Имре приспела пријава Радивојевић Гаје адвоката из Беле Цркве под бројем 142/1945, то се против истог одређује исто специјални поступак и за референта одређује д-р Жупански Славко. Поред тога се има тражити карактеристика и том приликом упозорити народне власти на садржај пријаве Радивојевића Гаје.

Број: 36.

Ревизија извршене регистрације.

Како је до ове Управе допрла вест да је Коробов Александар из

Велике Кикинде био некоректан као адвокат за време окупације, то се решава: да тужилац Хаџи Коста испита цео случај и да о томе поднесе извештај Привременој Управи.

Број: 37.

Регистрација адвокатских приправника. Региструју се као адвокатски приправници: Миљковић Васа из Петровграда са праксом код Јована Миљковића у Петровграду и Секељ Јован из Петровграда на пракси код Кокора Валеријана и д-р Адамовић Стојана.

Број: 38.

Регулисање службених односа између чиновнице Ђирић Ковинке и секретара Маринковић Катарине с једне стране те Привремене Управе с друге стране.

1) Ђирић Ковинка. С обзиром на посао који обавља и у духу Уредбе о наградама приватних намештеника од 21. априла 1945. Управа разврстава поменути чиновницу у смислу § - 8 у групу III/I са месечном бруто платом од 3200. - Д. тиме, да се од те своте одбије предвиђених 15%-а, порез и $\frac{1}{2}$ доприноса Окружном Уреду.

2) Секретар. Споразумом Привремене Управе и Секретаром привремено се регулише пословни однос на следећи начин:

Секретар Маринковић Катарина остаје уписани адвокат, али првенствено као секретар има завести администрацију Коморе и обављати све послове у вези са истом и проблемима адвокатског staleжа, те пошто ће као таква све своје време морати посветити Комори, Привремена Управа ће јој за те услуге плаћати хонорар у износу од 5000. - Д. месечно, тиме, да она сама плаћа порез. После увођења администрације, и ако се послови Коморе сведу на мању меру, тада ће приступити новом регулисању односа између секретара и Адвокатске Коморе. За то време док секретар обавља послове Коморе за накнаду од 5000.-Д не може обављати и своју приватну праксу.

Број: 39.

Експозитура у Петровграду. Д-р Жупански Славко реферише да је донео две пословне књиге експозитуре у Петровграду као и да се готовина експозитуре налазе код Мијатов Мије адвоката из Петровграда. Одбор Решава: да секретар упути позив Мијатов Мији и да га позове да дозначи готовину овој Адвокатској Комори, која

је једина надлежна да питање петровградске самозване Коморе реши.

Број: 40.

Молбе за припомоћ. Секретар чита молбу Керењи Јелисавете, из Новог Сада, у којима иста тражи сталну месечну помоћ, пошто је дошла из логора болесна.

С обзиром на материјално стање ове Коморе, Привремени Одбор је размотрио све могућности за давање помоћи на својој седници од 2, о. м. као и данас, те након дуже дискусије решио, да се дâ моментална помоћ Керењи Јелисавети и уд. Теремов Драгомира свакој по 500. - Д.

Број: 41.

Адвокати из Вуковара су поднели допис и траже да се реши питање, куда они спадају и какав ће бити поступак примењен приликом њиховог прелаза у Адвокатску Комору у Новом Саду. Привремени Одбор после расправљања по предмету решава: да се поменути адвокати извести, да за њихов прелаз није потребно ништа друго, него тражење пресељења из Загреба у Нови Сад. Када добију отпусницу из Загреба, на њихову молбу ће бити уписани у Новосадску Комору.

Број: 42.

Предлози и извештаји:

1) Речи Ладислав предлаже, да се тражи постављање судских тумача. Одбор решава: да се упути допис Судском Одељењу ГНООВ – а, изложи потреба судских тумача и уједно затражи списак већ евентуално именованих.

2) Маринковић Катарина предлаже, да се ГНООВ – у упути допис и понуди сарадња у доношењу нових законских одлука односно давање мишљења, сугестија, предлога за измене и т. г. Одбор овај предлог прихваћа.

3) Секретар извештава:

а) да је по питању адвокатске тарифе упућен позив ГНООВ – у и да је приспео одговор овог садржаја; „ у вези акта бр. 189/1945. од 12. јуна 1945. г. извештава се Адвокатска Комора за Војводину, да ће редовни народни судови до коначног решења адвокатури досуђивати адвокатима награде према природи врсте посла и уленом

труду, имајући у виду и ранији правилник о наградама адвоката. (бр. 537 из 1945.) ”

б) да је поднесена пријава за ступање у синдикате Обласном Одбору у Новом Саду.

в) да је замољен ГНОВ да расправи питање заступања адвоката и пред Војним Судовима

г) да је постављено питање ГНООВ – у у погледу важности диплома стечених за време окупације.

д) да је приспело писмо д-р Адамовић Стевана у којем правда отсуство свога сина Александра и изражава своје жаљење што је исти брисан из редова адвоката.

Одбор узима на знање извештаје секретара тиме, да препушта Председништву решење дописа д-р Адамовић Стевана, имајући у виду закључак одборске седнице од 16. маја о. г. који се односи на одавање признања раду д-р Адамовић Стевана.

Број: 43. Пензиони Фонд.

Секретар извештава;

1) Да су приспеле молбе уд. Голошин Јелене и уд. д-р Ђурић Давида (бр. 5 и 9 из 1945.) у којима исте траже исплату пензије.

Имајући у виду одлуку Привремене Управе од 16. о.м. по сличним питањима, секретар износи, да је сада месечни приход од кућа са 20,593. - Д. и да Пензиони фонд има улог код Градске Штедионице око 50.000. Д. Док су месечни расходи са 13-14.000. - Д. те према томе је мишљење, да би се за оне који су у безизлазном стању требало давати месечна помоћ без обзира на висину пензија. Поред тога предлаже, да се питање Пензионог фонда стави пред ГНООВ и да се тражи излаз из те ситуације до решења коначног питања приватних пензионих фондова уопште.

Одбор решава: да се Голошин Јелени и уд. Ђурић Давида да помоћ у износу од 1000. - Д. на терет Адвокатске Коморе тиме, да се касније изврши обрачун са пензионим фондовима. Уједно решава, да се упути и допис ГНООВ – у како би се могло располагати са обавезама пензионог фонда.

2) Да је приспео одговор од Поштанске Штедионице у Београду, према којем рачун Пензионог фонда има салдо у износу од 49.156.65 Д. према изводу од 31. децембра 1944. г. (Бр. П. Ш. 55.230/ П. - 45. од 12. VI. 1945.)

3) Да су Набављачка Задруга и Савић Светозар подрумар, обоје из куће Краља Петра I.бр.9 направили од кућног улаза и дворишта стовариште својих ствари, те тражи овлаштење да их на то упозори, да им то забрани и према томе и откаже уколико се покаже потреба.

Одбор овај извештај прихваћа и решава да се писмено исти упозоре на горње.

Одбор решава да се идућа седница одреди 30. јуна 1945. г. у 9 сати пре подне.

После тога претседник закључује седницу.

СМРТ ФАШИЗМУ – СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар: Претседник:

IV ЗАПИСНИК

четврте седнице Привремене Управе Адвокатске Коморе у Новом Саду, која је одржана 30. јуна 1945. г. , у просторијама Адвокатске Коморе.

Присутни: Хаџи Коста, Др, Радосављевић Петар, Ивановић Милан, Речи Ладислав, Скендеровић Мића и Катарина Маринковић. При крају седнице приступио претседник д-р Моч Александар, који је био цело пре подне заузет.

Отсутни: д-р Жупански Славко, д-р Медаковић Душан, д-р Петковић Ђорђе и Стојановић Богдан.

Седници претседава Хаџи Коста као најстарији члан Управе – присутних.

Број: 44.

Секретар чита записник седнице одржане 16. јуна 1945. г. На исти су ставили примедбу д-р Радосављевић Петар и Хаџи Коста у погледу одлуке број 31 тачка в), те изјављују да Одбор није решио да се тражи упутство како треба решити молбе за упис, већ је само решио, да се о постојању таквих молби поднесе извештај ГНООВ –у. Остали део решења није нападан.

Одбор решава да се записник у том правцу мења односно допуњује.

Број: 45.

А. Упис у именик адвоката. Једногласним решењем уписују се: Бавански Миодраг, вршац; д-р Јојкић Душан, Кула; д-р Михајловић Игњат, Панчево; д-р Дебрецени Аладар, Панчево; и д-р Сепеши Стеван из Суботице.

Б. Регистрације. а) адвоката.

Једногласно се региструју следећи адвокати: Алибунар: д-р Кнежевић Тодор, д-р Коршош Лајош; Бранка Паланка: д-р Франц Карло; Бели Манастир: Андрић Арсен; Бачка Топола: д-р Милер Александар; Вршац: д-р Косировић Ђура, д-р Путник Миливој, д-р Сингер Никола, д-р Филипон Мрата; Ковин: Јерковачки Паја; Нови Сад: д-р Дохањ Јулије, Арсенијевић Милорад, Ивановић Милан; Панчево: д-р Киш Ђура, Кнежевић Бранко, д-р Томандл Миховил, д-р Тополовачки Диметрије; Сента: д-р Копас Стева; Сомбор: д-р

Раић Тома, Ст. Бечеј; Кокушкин Александар; Суботица: Ђићић Славко, д-р Калмар Елемар, д-р Патаки Антун, Орчић Фрања, д-р Руби Јулије, д-р Секељ Арон, д-р Тиса Андрија, Швицер Владислав

Одбијају се молбе за регистрацију: д-р Беланић Марка, д-р Јанковић Жарка, д-р Рехак Владислава, д-р Хадик Јосипа сви из Вел. Кикинде: Шалаи Ладислава из Новог Кнежевац.

б) адвокатских приправника.

Региструју се као адвокатски приправници: Кереш Иван из Суботице са праксом код д-р Лорант Золтана и Чајкаш Јелена код Скендеровић Миће.

Једногласно се траже карактеристике за следеће: Кекић Јован, Ст. Бечеј; Секулић Стојан, Суботица; Чолаковић Недењко, Панчево, Др. Мајерхефер Фрања, Панчево; Шеберле Јене, Панчево; д-р Богданов Васа, Ковин. Поново се тражи карактеристика за Ковач Драгутина из Суботице тиме, да се упита народни глас, како народ гледа на улогу истог коју је одиграо приликом уласка мађарске војске.

Тачка 46.

Стављање ван снаге извршене регистрације

Тужилац извештава, да је приспело уверење ГНОО из Вел. Кикинде број 1441/1945. од 17. јуна 1945. у којем се наводи сарадња Коробов Александра са окупатором и његово пљачкање народа у договору са немцима.

Одбор решава, да се регистрација број 106/45 од 2. јуна 1945. ставља ван снаге; о чему се има извести све надлежне народне власти. Уједно Одбор принципиелно решава, да се код свих одлука о одбијању или стављању ван снаге, ставља као разлог једино то, да се молба за регистрацију одбија јер Привремена Управа сматра да јој се не може удовољити на основу прикупљених података, односно, да се одлука о регистрацији ставља ван снаге на основу накнадно прикупљених података. Даље се решава, да се у одлуке ставља право жалбе у року од 15 дана.

Број: 47.

Секретар извештава о следећем:

1) Стеванчев Павка из Сомбора тражи на основу уверења о сиромаштву, да јој се именује један адвокат за бесплатно заступање.

Одбор решава:

свака молба која буде поткрепљена уверењем о сиромаштву, а ако је предмет парнице такав да је обавезно заступање адвокатом, има се уважити, и редом по списку адвоката једног места именовати заступнике сиромашних. Тај посао ће се обављати у делокругу председништва

2) Д-р Марош Карло из Новог Сада поднео је жалбу против решења ове Привремене Управе број 74/1945. Одбор решава:

да председништво упути поменути жалбу, као и све жалбе које ће у будуће пристизати, Врховном Суду Војводине у Новом Саду као надлежном суду.

3) Кеменеш Јован из Петровграда једним дописом тражи одобрење, да би могао тражити упис у именик адвокатских приправника, на основу оригиналног индекса загребачког Правног факултета. Одбор решава:

да Претседништво извести молиоца, да не постоје могућности таквог убележења, тим више, што исти може набавити документа са загребачког факултета.

4) Рихтер Пирошка из Суботице пријављује, да је њен муж неправилно брисан из именика адвоката, јер се исти не налази у бегству, већ у војсци. (мађарској). Одбор решава, да се Рихтер Пирошка извести, да то питање може расправити само њен муж лично.

5) Молба за припомоћ Метикош Нане из Београда (број 265/1945). Молитељица тврди да је без икаквих средстава и да је стара 60 година, те моли помоћ. Одбор решава: да јој се дâ моментана помоћ у износу од 500. - Д. словом: петстотина динара.

6) Секретар даље извештава, да су претседник д-р Моч и она били на конференцији, коју су одржали помоћник Министра Правде за Југославију и начелник Судског одељења, која је одржана 28. јуна о. г. Наводи, да је она као секретар поставила питање, каква адвокатска тарифа има важности за рад адвоката, и да ли се може уговором са странком то питање ван суда решити, или пак да се у сваком случају адвокат обрати суду, - помоћник Министра Правде је одговорио, да то питање треба да реши сама Комора у духу народно ослободилачке борбе. Одбор решава:

да то питање сваки од чланова проучи, а после тога се може евентуално приступити донашњу извесног решења, уколико судо-

ви у самој пракси то питање не буду решени.

Број: 48

Хаџи Коста предлаже да се Правилник о издавању припомоћи изнемоглим адвокатима и т.д. од 30. октобра 1932. г. измени тако, да се од сваког уписаног адвоката одмах наплати по 100. - Д, тиме, да породица првог умрлог адвоката може примити хитну помоћ, која би износила 15.000. - динара. Када та свота буде исплаћена, код првог смртног случаја сваки адвокат ће платити даљи износ од 100. - Д. и тако редом, Онај адвокат, који уплату не би исплатио, подлеже суспензији, а за случај смрти по њему одређено лице нема права на помоћ. Овај фонд би се називао „Посмртни фонд”. Одбор решава:

Предлог Хаџи Косте се у целости усваја и секретар упућује, да упути позив свим адвокатима да уплате поменутих 100. - динара и том приликом да им износе образложени поводом потребе фонда и последице неудовољавања тим обавезама.

О овој одлуци се има известити и Судско Одељење ГНООВ – а.

Број: 49.

Пензиони фонд. Секретар чита допис број Пенз. 11/1945. од 21. јуна 1945.г. упућен судском Одељењу ГНООВ – а, као и молбу Др. Шоти Адама из Сенте у којој тражи своју старачку ренту. Привремена Управа поново је узела у претрес цело питање и после дуже дискусије решила: да је јавни путем позову сви рефлектанти, да у писменој пријави изнесу свој захтев. Из исте треба да је видљиво, да ли је молитељ већ био корисник фонда, или тек сада пријављује свој захтев, као и то, да ли је умрли или пак сâм корисник удовољио својим обавезама. Даље имају навести, ако није у питању сам адвокат, у каквом су сродству са умрлим и прикључити уверење надлежних народних власти о томе, да немају никаквог иметка нити пак икаквих других извора за живот, јер ће Комора моћи дати само у тешким случајевима извесну аконтацију, према новчаним средствима фонда. Секретар се у ту сврху упућује, да активира улог код Градске Штедионице, као и да испитује могућности, под којим би се могао подићи зајам на куће Пензионог Фонда.

И о овој одлуци има се известити Судско Одељење ГНООВ – а

—

Идућа седница се одређује за 21. јуни 1945.г. у 9 сати пре подне, о чему се имају отсутни известити.

Пошто је дневни ред исцрпен, председник закључује седницу.

Секретар: Председник:

В ЗАПИСНИК

пете седнице Привремене Управе Адвокатске Коморе у Новом Саду, која је одржана 21. јула 1945. г. , у просторијама Адвокатске Коморе.

Присутни: д-р Моч Александар, Маринковић Катарина, Ивановић Милан, д-р Радосављевић Петар, Хаџи Коста и Речеи Ладислав.

Отсутни: д-р Жупански Славко, д-р Медаковић Душан, д-р Петковић Ђорђе, Скендеровић Мића и Стојановић Богдан.

Претседник отвара седницу.

Број: 50 Записник.

Секретар чита записник седнице од 30. јуна 1945. Ивановић Милан ставља на исти примедбу и тражи да се исправи решење број 47 под бр. 2, јер Одбор није донео одлуку да се жалба д – р Марош Карла упути Врховном Суду Војводине, већ је решио, да жалба чека док се не образује специјално веће код Врховног Суда.

Сви присутни изјављују, да је спорно решење седнице тачно ушло у записник, пошто је таква одлука донесене после дуже дискусије. Из тога разлога се исправка вршити не може.

Број: 51.

Маринковић Катарина, секретар, излаже, како у случајевима где се траже карактеристике наступају ситуације, према којима за једно те исто лице долазе сасвим супротне карактеристике, а неке и такве, да не одговарају истини, као што је случај са Јоцић Евгенијем. Нарочито се испољавају те ствари код д-р Хиршл Александра из Сенте и д-р Радонић Премислава из Мола. С тога предлаже, да Одбор такве ситуације отклони на тај начин, што би могао у сваком случају где молитељ није познат Одбору, да не тржи карактеристику, већ да референти прикупе у свом делокругу податке на основу којих би Одбор донео коначну одлуку. Секретар на основу списка почиње реферат опширније, али претседник предлаже, да се то ради код сваког случаја конкретно; предлог секретара не ставља на расправљање, већ му даје упутство, да у будуће чим приспе једна молба, одмах треба тражити од надлежних власти карактеристику, без да је Одбор претходно ту ствар узимао у разматрање.

Приступни чланови Одбора на горње изјаве не реагирају, већ ћутањем прихватају упутство које је дао претседник.

Број 52.

А. Упис у именик адвоката.

Једногласним решењем уписују се: Нећаков-Мељник Вера и д-р Рогулић Лазар са седиштем у Тителу; Симић Борислав и Кекић Јован са седиштем у Ст. Бечеју; д-р Загорица Иван и Борђошки Ненад са седиштем у Сенти; д-р Каленић Васа са седиштем у Белој Цркви; Селеа Јован са седиштем у Суботици.

Б. Регистрације:

Региструју се следећи адвокати: д-р Лустиг Золтан и д-р Бодрић Михајло, Бачка Топола; Павлов Славко, Жабаљ; д-р Дујић Лазар, Кула; Парвањ Драгутин, Нови Сад; Чолаковић Недељко, Панчево; Козодеровић Ђорђе и д-р Кречаревић Александар, Сомбор, д-р Рашовић Лазар, Сре. Митровица; Поповић Славко, Ст. Моравица; Дамјанов Јакша, Суботица.

В. Одбијају се молбе за регистрацију на основу карактеристика Месних народних власти. д-р Цабафи Александра и д-р Денеш Холо из Сенте; д-р Берлековић Јосипа, адвоката из Апатина.

Прилоком реферата о д-р Денеш Холо, Речei Ладислав предлаже, да се карактеристика бр. 67/6 из 1945. од 13. јуна 1945. врати МНОО. у Сенту и да се пита какво је било његово држање за време окупације (та околност у карактеристици није наведена) и да ли је исти био одведен у логор. Овом предлогу се прикључује и Маринковић Катарина. После тога претседник ставља предлог на гласање, после чега остали чланови (ван претседника који није гласао) траже одбијање молбе, тако да је молба већином гласова одбијена.

Г. Стављају се ван снаге извршени уписи.

Секретар реферише, да је Одбор 16. јуна о.г. уписао у именик адвоката са сдиштем у Петровграду Јоцић Евгенија, пошто је исти удовољио законским условима, а поред тога поднео и „Уверење Градског народно ослободилачког одбора Петровград, Милиција број: 3660/45 од 14. јуна 1945. г. које гласи”: „Потврђује се да је Јоцић Евгеније, рођен 13. октобра 1904. г. у Суботици, од оца Милорада и матере Данице рођ. Бинић, да је по занимању адвокат, да је

у Петровграду настањен од 1933. г., да је доброг моралног владања, али се води у инострану кажњени регистар Берлин КК. I/823 Вел. Бечкерек пресуда Војног заповедника у Србији Ст. Л. II. бр. 277/42 Увреда § 185. П. С. Т. Г. Б. са два месеца затвора Пол. број 9450/42. Ово уверење не служи као доказ о држављанству и надлежности. Ово уверење се издаје молиоцу у сврху уписа у адвокатску Комору у Новом Саду, а по наплати прописане таксе, која је на уверење утиснута и потписано поништена. Обрађивач пријавног одељења Стајић с. р. Референт милиције Цвејанов Раде с.р. ”; - док је исти Јоцић 13. јула о.г. осуђен на 8 година губитка српске националне части и 4 године тешког присилног рада.

После овог извештаја Одбор једногласно решава, да се решење број 114/1945. од 16. јуна 1945. ставља ван снаге, о чему се има извести све надлежне власти.

Д-р Радосављевић Петар предлаже, да се набави пресуда која би служила као доказ, да је Јоцић осуђен. Ивановић Милан се овом противи. После краће дискусије Одбор решава: да се списима прикључи Слободна Војводина од 14. јула 1945. г. као доказ да је Јоцић осуђен.

Д. Траже се карактеристике за следеће адвокате Кашанин Јован адвокат из Сомбора; Петровић Борислав, д-р Радивојевић Душан и Криг Сава из Панчева; Еремић Сава, из Новог Бечеја; д-р Спенул Александар из Ковачице; Алексејев Леонид из Вел. Кикинде.

Референт опширно реферише по доњим молбама и карактеристикама које су припеле, после чега Одбор доноси по свакој молби посебну – целисходну одлуку.

1 Молба д-р Бачмеђеи Алексеја из Новог Бечеја не може се још мериторно решити, пошто карактеристика МНОО Н. Бечеј број Пов. 342 од 4. VII. 1945. гласи „ у вези Вашег тражења број и предмет горњи извештавамо вас, да је д-р Бачмеђеи Алексије доброг моралног владања, али је у политичком погледу неповерљив. ” За секретара: Слаткинељ с. р. за претседника: И. Јојкић с. р.

Одбор решава: да се карактеристика врати и да се запита МНОО зашто јемолилац политички неповерљив, т. ј. на основу којих околности МНОО. то тврди.

2 Молба д-р Хиршл Александра из Сенте. Референт износи да постоје две карактеристике, једна од 13. јуна број Пов. 66/5 која гласи: (непотребно изостављено) „ За време окупације окупатори

су му у знак ванредни их заслуга за мађарску државу дозволио наставак рада. Какав је као радник у служби и ван ње: добар. Каког је владања и какво мишљење има средина у којој је живео, о њему: Средина о њему не мисли позитивно. Какве је политичке оријентације: држи се пасивно и није наклоњен народно ослободилачкој борби. Напомена: био је носилац и симпатизер велико-мађарства, али и поред свог лојалног држања расистички закони у Мађарској нису га поштедели и у последњем транспорту депортован је као јеврејин”. Секретар: Вагр с.р. претседник: потпис нечитак с.р. – и други број 8522/1945. од 2. јула 1945. која гласи: „Граски Народно Ослободилачки Одбор Града Сенте након свестраног испитивања путем својих званичних органа издаје Уверење о томе, да је д-р Хиршл Александар адвокат из Сенте, 53 године стар, за време окупације и после ослобођења био доброг моралног владања, те да је био депортиран од старне окупаторских власти у Немачку. ” Ово уверење издаје се напред именованом по молби, након наплате прописне тачке, ради употребе код Адвокатске Коморе. Шеф одељка за унутрашње послове: Секулић с. р.

Председник: потпис нечитак с. р.

Одбор решава: да се обе карактеристике пошаљу Окружном Народно Ослободилачком Одбору у Суботици, како би се извидило и установило која карактеристика одговара фактичном стању ствари.

3. Молба Јевремовић Средоја из Меленаца. Референт чита допис МНОО Меленци број Пов. 130/45. од 26. VI. 1945. који гласи: „у вези Вашег бр. 147/45. достављамо вам препис карактеристике за Средоја М. Јевремовића адвоката из Меленаца, која је својевремено била упућена СМОО Српска Црња: ” у вези телефонског разговора достављамо Вам карактеристику за Средоја Јевремовића из Меленаца бившег адвоката: у селу, где је провео време окупације, познат као покварењак, лажљив, варалица. За време окупације живео је повучено. Његове моралне особине одређују и његову политичку оријентацију. Секретар: Н. Петрић с.р. претседник Ђ. Бошњак с.р. „да је препис веран своме оригиналу тврди секретар Петрић с.р. ”

Одбор решава: да се упутити карактеристика натраг МНОО у Меленце и да се тражи, да одбор наведе конкретно у чему са састоји

његова политичка оријентација за време окупације, пошто је у том погледу карактеристика контрадикторна самој себи.

4 Молба Неорчић Ивана из Бајмока. Референт чита уверење број 3095/1945 од 16. VI. 1945. које је издао НОО у Бајмоку, а које уверење је прикључио списима сам молитељ. Секретар допуњује реферат тиме, да је затржена карактеристика директно од МНОО. али до данас није стигла.

Претседник предлаже, да се молба не решава дотле, док члан ушег одбора Скендеровић Мића не буде дао своје мишљење, а Ивановић Милан предлаже, да се молба не решава дотле, док не дође званичним путем карактеристика. Маринковић Катарина предлаже, да се молба реши. Пошто је и прочитано уверење довољно, јер га је издала иста власт од које је тражена званичним путем карактеристика. Већином гласова сви чланови решавају: да се молба данашњег дана не реши.

5 Молба д-р Радонић Премислава адвоката из Мола. Референт чита карактеристику МНОО Мол, број Пов. 63/1945. од 12. VI. 1945. која гласи: „ За друга Премислава Радонића из Мола. За време окупације одржао је говор у ком је позивао српски народ, да се покорава свим законима окупатора. За време бивше Југославије, припадао је свим владајућим странкама. Од ослобођења до данас није се интересовао за наш народно ослободилачки покрет. Стално се држи по страни. У својој адвокатској служби: искоришћавао је раднике и сељаке. Секретар: потпис нечитак с.р. Претседник Митровић с. р. ” Секретар допуњује реферат тиме, што чита допис СНОО из Сенте број Пов. 77/1945. од 13. јуна 1945. која гласи: Окружном Народно ослободилачком одбору Суботица. У вези телефонског налога приложено достављамо тражене карактеристике и то: 1 пов. бр. 63/1945. МНОО из Мола од 12. јуна о.г. 2 Пов. Број 518/1945 год. МНОО. из Ст. Кањиже од 13. јуна о.г. са следећим нашим извештајем т.ј. примедбама: а) По приложеној карактеристици из Мола а по личном обавештењу на лицу места у Молу од мештана и Одбора друг Радонић не може бити адвокат, а да не компромитује адвокатски позив и народну власт (тачка б, изостављена јер се односи на друго лице) Секретар: Рехак Ладислав с.р. Претседник Сабо Имре с.р. ”

Даље референт чита: Уверење НОО у Молу бр. 55/1945. од 3. јануара 1945. г. које гласи: „ Народно Ослободилачки Одбор у Молу број 55/1945. од 3. јануара 1945. Народно Ослободилачки Одбор сведочи, да д-р Радонић Премислав по занимању адвокат, молски становник, стар 39 година, за сво време мађарске окупације живео у Молу, доброг је моралног владања и са окупаторским властима није сарађивао”. Ово се уверење издаје на тражење Статистичког већа у Новом Саду број 9/1944. за званичну употребу без таксе. Повереник за уверења: Удовички Веселин с. р. Командир војне станице: потпор. А. Вукасиновић с. р.

Потврду Земаљске Комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини, повереништво за округ суботички, број 203/ од 12 јула 1945. „ Овим се потврђује да је друг д-р Радонић Премислав именован за члана Експозитуре анкетне комисије за округ суботички са седиштем у Суботици с тим, да обавља иследничку дужност у општини Мол и Ади. Иследнички посао је обављао од 7. априла 1945. до 1. јуна 1945. Истовремено друг је био повереник Месног повереништва комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Молу и као такав радио на прикупљању пријава. На послу се показао вредан и агилан и као такав заслужује најтоплије препоруке”. Референт окружног повереништва Звекић с.р.; Писмо односно препис Болничког центра III. Суботица број: 4848/45 од 6. VII 1945. који гласи: „ Друг д-р Радонић Премислав Мол. Овим се потврђује, да је друг д-р Радонић Премислав становник из Мола од оснивања Војне болнице Мол 8 децембра 1944. г. , па све до његовог расформирања 1. јула 1945.г. био стално запослен у истој болници као шеф канцеларије и интендант. На дужност је ступио добровољно. За сво време службовања поверене послове обављао је савесно и на задовољење ове управе, а приликом прегледа рада администрације у болници, све је нађено у исправном стању. Политички комесар потпис нечитак с. р. За управника: потпис нечитак с. р. Да је овај препис веран своме оригиналу, тврди: у Молу 8. јула 1945. г. Управник војне болнице Мол д-р Селпчевић с. р. ”

Коначно референт додаје, да је молитељ приликом поднашања своје молбе 30. маја 1945. прикључио на увид одлуку окупаторских власти о томе, према којој је исти био под сталним полицијским

надзором. Ова исправа му је враћена, с обзиром што је није желео оставити, али је иста била предмет расматрања на седници од 2 јуна 1945.г. Уједно ставља примедбу, да су последња три документа била прикључена посебној молби од 13. јула о. г.

После реферата Ивановић Милан предлаже, да се молба д-р Радонић Премислава одбије, но уколико ће Привремена управа стати на становиште, да би требало затражити нову карактеристику, предлаже, да се цео предмет достави Јавном тужиоцу Војводине као органу, који је позван да контролише законитост. После краће дискусије Одбор решава:

да се цео предмет упути јавном тужиоцу.

Ђ. Реферати ужег одбора.

1 Молба д-р Николић Николе. Референт д-р Радосављевић Петар излаже сходно записнику који је саставио са о преслушању д-р Николић Николе и сведокиње Ракић Босиљке, а који записник је прикључен списима под бројем 219/45 од 11. јуна 1945.

Одбор решава:

да се предмет неће решавати дотле, док не стигне тражена карактеристика од МНОО из Новог Сада.

2 Молба д-р Мамужић Јосифа. Референт Речи Ладислав износи сходно записнику о преслушању сведока Видић Николе и Грујић Мите који је поднео 21. о. м. под бр. 23/45. После тога Одбор решава:

Молба за регистрацију се уважава т. ј. д-р Мамужић се региструје с обзиром што је оправдао свој одлазак испред НОВ и што су преслушани сведоци доказали баш противно наводима д-р Царић Војина које је исти дао 11. јуна 1945.г. на свом преслушању у Комори.

Е. Накнадно приспеле карактеристике. Секретар чита карактеристрику бр. Пов. 64/1945 од 13. јуна 1945. која је приспела из Сенте, а односи се на д-р Лудајић Станоја, који је већ регистрован. Даље чита карактеристику број 3337 од 12. јуна 1945. из Бачке Тополе а која се односи на д-р Милер Александра, који је исто тако већ регистрован.

С обзиром што горње карактеристике не могу имати утицаја на промену одлуке овог одбора, то Одбор решава, да се ставе у архиву.

Број 52.

А. Упис у именик адвокатских приправника.

Једногласно се убележава у именик адвокатских приправника са праксом код Војновић Владимира адвоката у Белој Цркви, - Гојковић Милан из Беле Цркве; пошто удовољава свим условима.

Б. Регистрација адвокатскил приправника.

1 Региструје се Шимон Војислав из Суботице са праксом код Пакашки Бранка адвоката у Суботици.

2 Траже се карактеристике за Марковић Новак Верославу из Петровграда и Живановић – Швантнер Кату из Сомбора.

3 Одјављује се као адвокатски приправник Секeљ Јован из Петровграда, пошто је постао Народни судија у Црњи.

Број 53

Преселења адвоката.

1 Молба Зиков Драгољуба из Тополе (Опленац) за пресељење из Тополе у Сенту, уважава се, пошто је добио отпусницу из Адвокатске Коморе у Београду број 1210/45 од 16. VII. 1945.

2. Молба д-р Руби Јулија, којом тражи пресељење из Суботице у Бачку Тополу, уважава се, пошто нема сметњи да се истој удовољи.

Број: 54.

Извештаји секретара:

1 Секретар чита допис Одељења за судство ГНОО-а бр. 850. од 16. VII. 1945. којим смо упозорени, да је упис у именик адвоката привремен и да нетреба заклињати адвокате.

Одбор горње саопштење узима на знање.

2 Секретар чита допис Адвокатске коморе у Београду бр. 1181/45 у којем Делегат те Коморе пита да ли је ова Комора заинтересована за списе д-р Петровић Жарка адвоката из Вршца.

Одбор решава, да се Делегату одговори, да ова Комора нема интереса за списе поменутог адвоката, пошто ће старалац његове канцеларије у Београду моћи и судбину истих решавати.

3 Секретар упознаје Одбор са дописом д-р Сремац Јована из Вел. Кикинде број 289/45 након чега Одбор решава:

да Привремена управа није надлежна издавати тумачења и расписе по односним предметима и да се д-р Сремцу одговори, да је за сваког меродавна званична објава.

Број 55.

Секретар извештава да неки стараоци напуштених канцеларија нису на чисто са трошковима које треба рачунати за извршене извесне послове, и да би требало у том погледу дати распис овим адвокатима, да би се они могли равнати.

Одбор стоји на становишту, да сваки адвокат маора знати своје дужности и права и према томе ова Управа није надлежна да им тумачи примену закона.

Број 56.

Експозитура Петровград.

Секретар упознаје Одбор са писмом Мијатов Михајла из Петровграда број 241/45 од 9. јула, после чега Одбор решава: именује се за пуномоћника ове Коморе д-р Несторов Драгољуб који се умољава, да изврши преглед пословања Експозитуре, а затим да поднесе извештај овој Комори. Потпредседник д-р Жупански Славко овлашћује се, да у случају потребе именује помоћника др. Несторову и да руководи са одређеним прегледом. Допис Мијатов Михајла треба послати у Перовград.

Број 57.

Овлаштење за исплате. После реферата по овом предмету који је поднео секретар, Одбор решава:

да се овлашћује Претседник и Секретар, да могу исплаћивати рачуне и вршити куповине односно поруцбине како за Комору тако и за Пензиони фонд у износу од 5000. - Д. Словом: Петхиљада динара, по једном рачуну. Поручбине или рачуни, (појединачни) износ 5000. - Д. Подлеже претходном одобрењу Одбора.

Број: 58.

Предлози.

1. Именик адвоката и приправника. Хаџи Коста предлаже, да се са 1. августом 1945. г. штампа именик који би био преко ГНОО-а достављен свим судовима на подручју Војводине, као и свим адвокатима.

Одбор овај предлог у целости прима.

2. „Црни адвокати” д-р Радосављевић Петар подноси извештај о раду оних адвоката, који се нису регистровали, и који се и не мисле регистровати, а ипак обављају адвокатске послове. Износи каква је то штета за адвокате регистроване, који имају плаћати све дажбине и порезе како Комори тако и Народним властима, и тра-

жи начина како да се томе стане на пут. Његов би предлог био, да се у сваком месту овласти по један адвокат да мотри на рад таквих адвоката, и да о томе извести Комору. Ивановић Милан предлаже, да се то питање проучи заједно са Судским одељењем ГНООВ-а, а затим да се приступи потребним мерама.

Одбор прима предлог Ивановић Милана и упућује секретара, да све потребно изврши.

Број 59.

Пензиони фонд.

1 Улози код новчаних завода.

Секретар извештава, да је обрачунат бон о замени новца и да је по одбитку прописаних процената примила фд. 47.15. -

Уједно саопштава, да је са директором завода расговарала о подизању евентуалног зајма и да је резултат тих разговора тај, да није искључена могућност, да се такав зајам добије. Разумљиво је, да ће се зајам тражити тек тада, када приспе велики број молби за пензије, које треба да служе као основ правдања зајма. Даље предлаже, да се амортизују уложне књижице, како би све било спремно када дође до могућности располагања са улозима.

Одбор овај извештај узима на знање и одобрава покретање амортизационог поступка.

2 Д-р Кауримски – Фрида Мирко подноси захтев да му се регулише старачка рента у износу од 3000. - Д. Месечно.

Међутим д-р Кауримски је поднео и молбу за регистрацију и с тога

Одбор решава:

да се упути допис д-ру Кауримском и стави питање, код које молбе остаје.

3 Пензије уопште. После реферата секретара да и после објаве у Службеном листу и Слободној Војводини, пристижу молбе удовице без икаквих доказа о сиромашном стању, Одбор решава: да се свим таквим лицима одговори у смислу одлуке ове Управе број 49/1945.

Пошто је дневни ред исцрпен, претседник закључује седницу. Идућа седница ће се одредити писменим путем.

Смрт фашизму – слобода народу!

Секретар: Председник:

ВІЗ А П И С Н И К

шесте седнице Привремене Управе Адвокатске Коморе у Новом Саду, која је одржана 18. августа 1945. г., у просторијама Адвокатске Коморе.

Присутни: Др. Моч Александар, д-р Жупански Славко, Маринковић Катарина, Хаџи Коста и Скендеровић Мића.

Отсутни: Ивановић Милан, д-р Петковић Ђорђе, д-р Радосављевић Петар, Речеи Ладислав и Стојановић Богдан.

Председник отвара седницу и одмах извештава Одбор о смрти д-р Адамовић Стевана дугогодишњег претседника ове Коморе, као и о смрти д-р Храшко Јосифа члана ове Коморе. Уједно изјављује, да се је у уме адвокатског сталеза и Коморе једним говором опростио са дугогодишњим председником д-р Адамовић Стеваном, као и да му је положио венац у име Коморе. Исто тако да је Комора положила букет цвећа на одар д-р Храшко Јосипа. Предлаже, да се и овде ода последња пошта умрлима.

Присутни устајањем и ћутањем одају последњу пошту покојном претседнику Др. Адамовић Стевану и бившем члану ове Коморе др Храшко Јосифу. Одбор решава, да се опроштајни говор дра Моча, који је одржан на гробу пок. Претседника, прикључи овом записнику.

Број: 60.

Секретар чита записник одборске седнице од 21. јула 1945. г., садржан у записнику под бр.- 50.

Претседник д-р Моч Александар и члан Хаџи Коста стављају примедбу на број 51 записника, а који се односи на питање процедуре око пријема у чланство и регистрацију адвоката. Тврде, да Претседник д-р Моч својим налогом није имао намеру мењати одлуку бр. 7 од 16. маја 1945.г., већ само тражењем карактеристика попунити поступак око испитивања достојности адвоката. Према томе траже, да се таква изјава стави у записник, како не би било неспоразума у том правцу.

Одбор узима на знање објашњење по овом предмету те и овог пута констатује, да одлука Одбора бр. 7. од 16. маја 1945. г. у целисти остаје на снази, а све остале припремне радње око решавања има се сматрати само као испитивање.

Број: 61.

А. Упис у именик адвоката: Једногласним решењем уписују се: Де-диол Нико у Перлезу; Илић Илија у Панчеву; Жива Славко, Ресановић Петар и д-р Варади Јосиф у Петровграду; Хорватовић д-р Павле и д-р Абрамовић Иван у Сомбору; д-р Рашкај Јурај у Срем. Карловцима; Предин Лазар у Ст. Бечеју.

Б. Регистрације адвоката: региструју се ови адвокати: д-р Николић Богослав, Алибунар; Алексејев Леонид, Вел. Кикинда; д-р Бошњак Лазар, Вршац; д-р Вукјов Васа, Жабал; д-р Брандајс Лав, д-р Даријевић Димитрије и д-р Марсић Нико, сви из Земунa; (Одбор је код д-р Марсић Нике нарочито узео у разматрање карактеристику од 9.VIII. 1945. затим молбу за одгоду плаћања молитељ од 7.VII. о. г. те изјаву секретара лично о томе, да је исти био приликом предаје молбе за регистрацију у Новом Саду и имао поцепане ципеле и бедно одело, што никако не може бити у сагласности са тврдњом у карактеристици да је исти примао тако велике награде); д-р Спенул Александар, Ковачица; д-р Богданов Васа, Ковин; Еремић Сава и д-р Вачмеђеи Алексеј Нови Бечеј; д-р Иванчевић Милан, д-р Кениг Јулије, д-р Николић Никола и д-р Кауримски – Фрида Мирко, Нови Сад; Перић Бранко, Криг Сава, Петровић Борислав, д-р Радивојевић Душан, д-р Мајерхефер Фрања, Шеберле Јене, д-р Зако Милан, Панчево; Молкус Мојсе, Мијатов Михајло, Петровград; д-р Хиршл Александар, Сента (члан ужег Одбора Скендеровић Мића из Суботице, који није био на прошлој седници, овом приликом изјављује, да се д-р Хиршл Александар може примити као члана односно регистровати га, пошто је исти потпуно исправан у сваком погледу. После тога је одбор именованог регистровао); д-р Гутман Мирко, Сомбор; д-р Лошонц Еде, Ст. Кањижа; Секулић Стојан, Суботица; Терзић Светозар и Тауперт Густав, Суботица (Тауперт Густав по усменим подацима Миће Скендеровића није никада био наклоњен фашистима, већ напротив увек је био у свим својим поступцима на страни славенског живља, пошто му је мати буњевка-хрватица); д-р Радонић Премислав, Мол (секретар цео предмет поново реферише с обзиром што је 4.о.м. прispела још једна молба Др. Радонић Премислава, а и због тога, што су присутни чланови Одбора који нису били на прошлој седници. Из молбе од 4. VIII. као и прилога види се, да је д-р Радонић Премислав био под полицијским над-

зором и да је према приложеним списковима од стране мађарског окупатора сматран духовним вођом комуниста – „Кимутаташ” од 17. X.1944. Под рд.бр.14. „Кимутаташ” према којем је под бр. 39. Др. Радонић као панслависта сматран сумљивим елементом и који се са сумљивим елементима састаје и напокон „Јеђзек” о сумњивцима где под бр. 42 стоји, да је Др. Радонић духовни вођа комуниста. Према томе Одбор узимајући у обзир како приложена документа овој молби, тако и документа наведена под тачком 51 слово Д) бр. 5 записника од 21. јула 1945. г. стоји на становишту, да ма какав био исход истраживања Народних власти у погледу контрадикторних карактеристика, Др. Радонић Премислав има уверења војних и народних власти, те установа о свом преданом и савесном раду, и исте су мерило о његовом држању како за време окупације, тако и после ослобођења. С тога је решено, да се молба реши на чекајући одговор Јавног тужиоца Војводине):

В. Одбијају се молбе за регистарцију на основу података народних власти: Др Козма Имре из Беле Цркве, и Јевремовић Средоја из Меленаца (односно Црње).

Г) Допуна испитивања молби за регистрацију: По доњим стварима Одбор једногласно решава како следи:

1) Молба д-р Вујић Драгомира из Панчева. Распитати се, код којег колеге у Панчеву, пошто до данас није стигла карактеристика.

2) Молба д-р Балањи Александра из Аде: Има се упутити писмо Др. Вујићу у Сенти и тражити о њему информације.

3) Милошевић Александра из Вршца, упутити допис члану Одбора Стојановићу и видети да ли је молитељ осуђиван или не.

4) Молба Кашанин Јована из Сомбора односно Батине. Позвати га, да приложи уверење о моралном владању из оног места, где је провео окупацију.

5) Молба Неорчић Ивана из Бајмока. Члан Одбора Скендеровић изјављује, да карактеристика т.ј. уверење прикључено овом списку не одговара стварности, пошто је лично њему познато, да су се многи тужили, да је држање Неорчић Ивана било за време рата некоректно према славенском живљу. С тога Одбор уступа предмет своје члану Скендеровић с тим, да на лицу места изврши извиђаје, преслуша сведоке, а затим да поднесе извештај Одбору. После тога ће се молба поново решавати.

б) Молба Др. Веселовски Јосифа из Сомбора. Предмет се одлаже за идућу седницу тиме, да члан Одбора Речи да своје мишљење, пошто је упознат са приликама у Сомбору.

Д. Преселења адвокатских канцеларија:

1) Молба Зиков Драгољуба из Сенте за пресељење у Нови Сад, уважава се.

2) Молба Богосављевић Спасоја из Београда за пресељење у Бачку Тополу, уважава се, пошто је поднео разрешницу Адвокатске Коморе у Брограду бр. 1271/945. од 31. јула 1945.

Ђ. Молба адвоката ради брисања из именика:

На молбу бришу се из именика адвоката Драгићевић Јовета из Србобрана и Др. Павловић Озрен адвокат из Новог Сада.

Број: 62.

А) Упис у именик адвокатских приправника:

Једногласно се убележавају у именик адвокатских приправника: Теодоровић Драгислав из Петровграда тиме, да у року од 15 дана пријави код кога ће радити, с обзиром да Др. Варади Имре још није регистрован. 2) Симић Милорад из Сомбора са праксом код Др. Пал Александра из Сомбора.

Б) Регистрација адвокатских приправника:

Јенч Ервин са праксом код Прибићевић Душана у Земуну; Дражић Иска са праксом код Алексејев Леонида у Вел. Кикинди; Плетикосић Иван са прњксом код Др. Милер Александра у Бачкој Тополи; Марковић Верослава са праксом код Др. Адамовић Стојана у Петрограду; Живановић – Швантнер Ката са праксом код Др. Вириц Михајла у Сомбору

Број: 62.

Извештај секретара:

1) Секретар чита дописис Јавног Тужиоца Војводине бр. 87/945. од 14. о. м., наш бр. 230/945. у којем Јавни Тужилац предлаже ревидирање регистрације Др. Раић Томе из Сомбора. Уједно додаје да је приликом расправљања молбе за регистрацију члан овог Одбора Речи изјавио, да је брат Др. Раић од стране Окружног Одбора у Сомбору препоручен и уколико се сећам, исти члан Одбора је тврдио, да је брат Др. Раића био компромитован за време окупације.

Одбор решава, да се допис Јавног Тужиоца уступи члану Одбора Речеи-у с тим, да испита тамо наведена подозрења.

2) Секретар чита допис др. Рашовић Лазара адвоката из Срем. Митровице од 10. о. м. а који се односи на д-р Рачки Владимира који је брисан из списка адвоката као ратни злочинац на седници од 2. јуна 1945. г. Одбор решава: да се из Срем. Митровице прибаве информације, које ће послужити за евентуално исправљање грешке око брисања, ако се докажу околности које наводи д-р Рашовић.

3) Секретар извештава, да је одбијено приступање адвоката синдикалним организацијама. Овој је Комори саопштено то одбијање путем Управе савеза службеника правосудних и управних установа Југославије бр. 242 од 16. јуна 1945.г.

Одбор ово одбијање узима на знање.

4) Секретар чита допис Др. Медаковић Душан, којим исти даје оставку на положај члана ове Привремене Управе, пошто је постао члан београдске Адвокатске Коморе.

Одбор горње узима на знање.

5) Секретар извештава, да је до данас на име чланарина убрано 27. 200. - динара, и да је потрживање за чланарине 10.400. - Динара; затим, да је за „Посмртни фонд” убрано 10.800. - Д. а потраживање истог да износи 8000. - Д.

Одбор овај извештај узима на знање.

Број: 63.

Пензиони Фонд.

1) Секретар извештава, да је готовина благајне данашњим даном 34.251. - Д. и 29 пара.

2) Молба за пензије.

а) Молба уд. Ђурић Ане бр. Пенз. 9/1945. Секретар износи садржај молбе са напоменом, да је пок. адвокат Ђурић био примао инвалиднину пре рата у износу од 3000. - Д месечно. Одбор решава: да се уд. Ђурић Ани за сада одреди месечна пензија у износу од 700. - Д. месечно, и то почевши од 1. августа 1945. г. тиме, да је ово привременог карактера.

б) Молба уд. Левин Ане. Секретар износи усмено молбу са примедбом, да је месечни допринос за јануар и фебруар 1941. г. исплаћен, и да је допринос износио 200. - Д. месечно. Одбор решава, да се уд. Левин Ани одређује месечна пензија у износу од 700. - Д.

рачунајући од 1. августа 1945. г. уз иста ограничења као и под тачком а).

в) Молба Рајичевић Невенке из В. Кикинде. Секретар износи молбу уз примедбу, да постоји приложено уверење Градског Нар. Одбора из В. Кикинде, према којем се молитељица налази на послу код ГНОО. У В. Кикинди као неразврстани чиновник. Осим тога Стеван Рајичевић адвокат није удовољио својој обавези све од 1. октобра 1940.г. до рата.

Одбор решава да се молба одбије, у првом реду зато што адвокат Рајичевић није удовољио својој обавези, а у другом реду зато, што уд. Рајичевић Невенка има запослење и као таква не потпада под кориснике како је то решио Одбор Привремене Управе бр. записника 49. од 21. јула 1945. Молбе уд. Др. Коњовић Јоце и Карловац Др. Винка упућују се на претходно проверавање.

3) Оправка зграде: Секретар извештава, да се кровови зграде, извесни зидови као и малтерисање тих зграда има што пре извршити, јер у противном ће наступити велика штета. Тражи овлаштење за горње радове.

Одбор решава, да се оправке имају извршити што пре и с обзиром на потешкоће данашњице, овим опуномоћава Претседника и Секретара, да поправке дају извршити према свом нахођењу а накнадно да поднесу о томе извештај. Уједно Одбор за трошкове око поправке оставља потпуно слободно располагање са издатцима, јер се исти не могу унапред предвидети.

Пошто више предмета није било, претседник закључује седницу.

СМРТ ФАШИЗМУ – СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар: Претседник:

В И З А П И С Н И К

седме седнице Привремене Управе Адвокатске Коморе у Новом Саду, која је одржана 15. септембра 1945. г., у просторијама Адвокатске Коморе.

Присутни: Др. Моч Александар, Маринковић Катарина, Ивановић Милан и Речеи Ладислав.

Отсутни: д-р Жупански Славко, д-р Радосаљевић Петар, Стојановић Богдан, Скендеровић Мића и Хаџи Коста. Услед болести нису приступили Скендеровић Мића и Хаџи Коста.

Претседник отвара седницу и предлаже, да се на данашњем састанку реше само најхитније ствари т.ј. регистрације и уписи, а други предмети оставе за другу седницу. Нарочито треба да се остави за другу седницу питање пензионог фонда, пошто је потребно да већина буде присутна. Исто тако предлаже, да се записник од 18. августа 1945. прочита на идућем састанку.

Присутни прихватајући овај предлог у целости.

Број: 64.

А) Упис у именик адвоката.

Једногласним решењем уписују се: д-р Шинжар Сретко, Бела Црква; д-р Јовановић Василије, Панчево.

Б) Регистрација адвоката.

Региструју се ови адвокати: д-р Балањи Александар, Ада; Трифун П. Зарија и Бурдулић Миша, Алибунар; Неорчић Иван, Бајмок (према телефонском саопштењу Миће Скендеровић члана ужег одбора, који извештава да је Неорчић достојан, Приврема Управа решава предмет); Благојев Славко, Ковин; Златар Јеремија и Арсенијевић Аца, Нови Бечеј; д-р Деметер Мирко, д-р Квинтер Еде, д-р Холендер Павле, д-р Борота Бранислав, д-р Жижа Александар, д-р Перваз Никола и Рамач Михајло из Новог Сада; д-р Стојшић Глиша и д-р Вујић Драгомир, Панчево; д-р Братић Душан, Петровград; д-р Георгијевић Вељко, Рума; д-р Стрелецки Денеш и Прћић Лазар (податке о њему дао путем телефона Скендеровић Мића) Суботица;

В) Пресељења адвокатских канцеларија.

1) Молба Вуковић Ђорђија уважава се, те се исти уписује у именик у Новом Саду услед одобреног пресељења са Уба (Адвокатска

Комора Београд бр. К,1401/1945 од 21. VIII.1945.), 2) Молба Терзин Светозара из Суботице за пресељење у Београд, уважава се.

Г) Стављање ван снаге извршене регистрације.

Члан ужег Одбора Речи Ладислав из Апатина подноси извешта по предмету Др. Раић Томе из Сомбора и саопштава, да су околности наведене у допису Јавног тужиоца Војводине број О, Н, 87/1945, од 14, августа 1945. г. тачни, што је он проверио код Народних власти у Сомбору.

Одбор решава:

да се регистрација број 230/1945. стави ван снаге на основу разлога наведених у допису Јавног тужиоца.

Д) Набављање карактеристика.

Решено је, да се набаве карактеристике за следеће адвокате: Клинка Стеван, Бачка Топола; д-р Парвањ Андрија из Јаше Томића, д-р Капларски Павле из Новог Сада (односно из Горњег Милановца), Стојковић Богољуб и д-р Патић Борислава из Панчева.

Ђ) Брисање из именика адвоката :

На молбу се брише из именика адвоката Максимовић Сава адвокат из Сремских Карловаца.

Е) Ужи Одбор.

1. Молба за регистрацију д-р Тришлер Аладара адвоката из Оџака поверава се на испитивање члановима Скендеровић Мићи из Суботице и Речи Ладиславу из Апатина, који ће после испитивања околности бегства испред Народно Ослободилачке Војске и код надлежних власти испитати а затим поднети извештај Одбору.

2. Молба Коробов Александра из Велике Кикинде. Одбор решава, да се предмет уступи члану овог Одбора Ивановић Милану ради проверавања околности наведених у молби.

Број: 65.

Регистрација адвокатских приправника.

Региструју се ови адвокатски приправници: Бајац Будислав са праксом код д -р Јојкић Душана у Кули; Брандајс Иван са праксом код д-р Брандајс Лава у Земуну; Виличић Марко са праксом код Ђићић Славка у Суботици; Блаж Пири Коломан са праксом код Дамјанов Јакше у Суботици.

Број: 66.

Извештај секретара.

Секретар износи молбу д-р Парвањ Драгутина адвоката из Новог Кнежевца бр. 343 од 22. , августа 1945. после чега Одбор решава:

не спада предмет боравка у надлежност ове Привремене Управе, пошто о том могу решавати само народне надлежне власти. У том смислу се има одговорити молиоцу.

Пошто су остали предмети остављени за другу седницу а хитне су природе, присутни чланови Привремене Управе заказују нову седницу за идућу суботу т. ј. 22. септембра о. г. у 9 часова пре подне.

Секретар: Председник

VIII ЗАПИСНИК

осме седнице Привремене Управе Адвокатске Коморе у Новом Саду, која је одржана 22. Септембра 1945. г. у 9 сати пре подне у просторијама Адвокатске Коморе.

Присутни: д-р Моч Александар, д-р Жупански Славко, Маринковић Катаарина, Хаџи Коста и Ивановић Милан

Отсутни: д-р Радосављевић Петар, Стојановић Богдан, Скендеровић Мића и Речеи Ладислав.

Претседник отвара седницу после чега се приступа раду.

Број: 67.

А) Упис у именик адвоката. Једногласним решењем уписују се: Филиповић Алба, Суботица ;

Б) Регистрација адвоката. Региструју се као адвокати: д-р Томин Жарко, Нови Сад; Тешић Лазар, Суботица.

В) Одбијају се молбе за регистрацију. Одбија се молба д-р Веселовски Јосипа адвоката из Сомбора (претходно је прочитана карактеристика од 19. јуна о. г. као и допис референта ужег Одбора Речеи Ладислава, који је поднео 22. о. м.).

Г) Набавка карактеристика и других података.

1) Траже се карактеристике за следећа лица: д-р Боднар Михајло, Нови Кнежевац ;

2) Молба Кличко Стевана, Бачка Топола. После референтовог извештаја, Одбор решава, да се поново упути допис Богосављевић Спасоју, да смолбом да испита сарадњу Клинка са д-р Герначом.

3) Молба Милошевић Александра из Вршца. Референт чита допис Стојановић Богдана из Вршца од 29. августа 1945. после чега Одбор доноси закључак, да се од Војног Суда Војне Области III Армије у Новом Саду тражи пресуда изречена против Милошевића.

Д) Ужи Одбор.

1) Молба д-р Лудајић Милоша коју исти подноси на позив ове Управе од 21. јуна 1945. уступа се члану Хаџи Кости на реферисање, за идућу седницу.

2) Жалба Јевремовић Средоја адвоката из Меленаца. Секретар извештава, да је Јевремовић Средоје поднео жалбу против одлуке о одбијању и да је првенствено тражио, да се иста реши у надлежности ове Управе. Одбор решава, да се жалба заједно са списима

упути Врховном Суду Војводине, као што се поступа и са свим осталим жалбама.

3) Предмет д-р Мамужић Јосифа из Оцака. Секретар реферише и чита записник састављен 21. о. м. у Комори са Вуковић Митром, на којег се је позивао д-р Царић у записнику од 12. Јуна 1945. г. , као и о писму Грујић Митра од 21. о. м. које гласи: „Није истина да сам 16. јуна 1945 године изјавио на записник са Речеи Ладиславом ово: За време окупације д-р Мамужић Јосиф према словенском живљу помагао је и исправно. - Овако се не бих као србин изразио. Напротив рекох Г. Речеју само толико, да ја лично из властитог опажања немам знања о томе како се је он понашао. Грујић Мита с. р. Нови Сад 21 септембра 1945”.

Одбор поводом тога реферата решава: да се записник од 23. о. м. као и писмо Грујић Мите од 21 септембра 1945 пошаље Речеи Ладиславу ради поднашања извештаја о тачности или нетачности садржана наведених у горњим исправама.

Број: 68.

Експозитура Петровград.

У вези са одлуком ове Привремене Управе број 56 од 21. јула 1945. г. секретар извештава, да је стигао извештај д-р Несторов Драгољуба, који извештај је поднео на основу нашег тражења број 241 из 1945. Тај извештај усмено допуњује потпредседник д-р Жупански Славко, после чега Управа доноси решење:

Адвокатска Комора за Војводину у Новом Саду, док се коначно не реши питање шта ће бити са имовином бивше Експозитуре у Петровграду, као чувар – старалац, преузеће све списе, евентуално новац као и писаћу машину и канцеларијски материјал. Писаћи сто, који се налази у Петровграду, као предмет мале вредности има се продати и са тим новцем накнадити трошкови пресељења архиве и писаће машине у Нови Сад. Уједно ће се позвати Г. Мијатов Михајло, да врати износе примљене на име плате за месеце када рад Експозитуре није уопште вршен, али уколико исти стоји на становишту да му то ипак припада, ова Управа као обичан старалац, неће правити од тога питање, него напротив до коначне одлуке стање ствари толерирати. За извршење ове одлуке поново ће се умолити д-р Жупански и д-р Несторов из Петровграда.

Број: 69.

Споразум са Адвокатском Комором у Загребу поводом разграничења.

Секретар чита записник од 6 септембра 1945 (бр 373/5/1945 од 10 септембра 1945) и уједно саопштава, да ће се већ сада извршити измена списка за оне адвокате, који су већ тражили регистрацију било у једној или другој Комори, а који су потпали под нову надлежност.

Даље секретар саопштава, да је лично путовао у Загреб у смислу упутства ГНОВ-а бр 1263 од 16 августа 1945 године и да је пут трајао 8 дана, а трошкови око путовања заједно са обављеним пословима у Београду износе Динара 3390. - , да су рачунати само неопходни готови издатци. Моли да се овај трошковник одобри.

Привремена Управа узима на знање извештај секретара, и уједно одобрава поднети трошковник.

Број: 70.

разни извештаји.

1) Секретар извештава, да је поднесена пријава за ратну штету како за Адвокатску Комору, тако и за Пензиони фонд.

2) Секретар чита допис Градског Народног Одбора број III 26889/1945 од 11 септембра 1945 према којем се одобрава увоз потребног огревног дрвета, и ако смо тражили да нам се додели дрво од самог Градског Одбора.

Одбор поводом овога овлашћује секретара, да под најповољнијим условима набави потребну количину дрвета без да за то тражи претходно одобрење целог Одбора, које одобрење би се односило само на цену.

3) Хаџи Коста извештава, да му се је усмено обратио д-р Адамовић Федор из Новог Сада, са молбом, да му се уступи портрет оца д-р Адамовић Стевана, бившег председника ове Коморе.

Присутни, узимајући у обзир дугогодишњи рад д-р Адамовић Стевана у овој Комори, као и његове заслуге за исту, решава да се портрет бесплатно уступи д-р Федору Адамовићу као наследнику д-р Адамовић Стевана. Од свих присутних једино секретар ставља приговор, да је највећа почаст за покојног претседника, ако његов портрет остане у самој Комори, и да му се на тај начин одаје највеће признање, те је с тога мишљења, да се портрет не изда, али ако већина има противно мишљење, то и секретар гласа за издавање портрета.

Број: 71

Издавање припомоћи

Секретар чита молбе удове д-р Теремов Драгомира, Нови Сад, молбу уд. д-р Станковић Василија из Београда, те молбу д-р Дијамант Ернеста адвоката из Суботице, који моле да им се додели извесна помоћ, јер су у тешком материјалном стању.

Одбор решава: да се удовољи молби д-р Теремов Људмиле и уд. Др Станковић Василија и то да се првој исплати 1000. - (Једну хиљаду динара, а другој Д. 1500 (хиљадупетстотина) динара, пошто су без животних средстава, - док се молба д-р Дијамант Ернеста одбија, јер већина адвоката стоји врло рђаво материјално, те би са истим правом могли тражити помоћ или зајам, а Комора пак нема нити најнужнија материјална средства, те тако још мање могућности да оваким молбама излази у сусрет.

Број: 72

Пензиони фонд.

1) Оживљавање Пензионог фонда.

Секретар извештава да је по питању фонда нарочито тражио информације како је то питање решено у Београду и Загребу, и да је резултат тога испитивања овај: Пензиони фонд у Београду потпуно нормално ради, т.ј. наплаћује улоге и исплаћује пензије потпуно нормално; они чланови који су били заробљеништву или логорима добили су на обвезницу зајам од Пензионог фонда до висине свих неисплаћених улога, а њихови приноси сређени су тако, да су са том позајмљеном свотом потпуно сређени и исплаћени. Осим тога и ако постоји делегат при Адвокатској Комори у Београду, Пензиони фонд има посебну Управу од неколико лица, која руководи свим пословима Пензионог фонда. - Даље извештава, да по изјави Делегата Адвокатске Коморе у Загребу, пензиони фонд у Загребу не функционише све од 1936 године већ напротив постоји само обично плаћање чланарине Комори и поред тога једна врста посмртног фонда. Секретар предлаже, да се већ данас реши да Пензиони фонд почне свој нормалан рад и да се допринос наплаћује почев од 1. јуна 1945 г. за регистроване старе чланове, а за нове чланове редовно према Правилнику.

Што се тиче времена окупације, предлаже да се то питање остави отвореним, јер већина чланова Коморе за време окупације није

радила, тако да би се тај проблем имао прво проучити.

Одбор решава: да прихвата у целости предлог секретара, али пре него што би се објавило оживљавање Пензионог фонда, сматра за потребним да цело питање буде опширно и подробно проучено у духу Правилника, а за тим да се поднесе коначна одлука. У ту сврху поверава члановима Маринковић Катарини и Хаџи Кости извршење тог задатка, тиме да исти поднесу исцрпан извештај на идућој одборској седници.

2) Молбе за пензије.

С обзиром што постоје молбе за пензије, а коначна одлука о оживљавању пензионог фонда није још донета, то се приступа привременом решавању приспелих молби за пензије.

а) Васић Андрија, Београд. Њему као пензионеру од пре рата Одбор привремено одређује исплату пензије у износу од 900. - динара почев од 1. августа 1945. године.

б) Голошин Јелена, Панчево. Истој се као пензионерки од пре рата има исплаћивати припадајућих 450. - динара рачунајући од 1. августа 1945 године.

в) Карловац Артемизија, Велика Кикинда. И ако је иста пензионерка од пре рата са свотом од 1200. - Д. месечно, привремено јој се установљава 700. - динара рачунајући од 1 августа 1945 године.

г) д-р Шоти Адам, Сента. Као пензионеру од пре рата има му се исплаћивати износ од 900. - динара месечно рачунајући од 1 августа 1945 г.

д) д-р Станковић Марија, Београд. Привремено се установљава, да би истој припадало 450. - динара месечно на име удовичке пензије и 150. - динара на име пензије сина, који је на школовању. Према томе има јој се исплаћивати привремено пензија у износу од 600. - динара месечно рачунајући од 1 августа 1945 године.

ђ) У дова Метикош Нана, Београд. Пошто је муж убијен од стране усташа, установљава јој се привремена пензија у износу од 450. - Динара рачунајући од 1 августа 1945 године.

е) Отилија Сараз, Велика Кикинда. Пошто је муж исте умро 25. јуна 1943. установљава јој се привремено удовичка рента на малодобну кћер у укупном износу од 600. - динара, рачунајући од 1 августа 1945 године.

ж) Супруга д-р Лебл Марцела, Суботица. Молба поменуте не

може се сматрати молбом за пензију, него молбом за помоћ. Одбор јој даје моментану помоћ у износу од 1000. - динара тиме, да та свота касније буде обрачуната или у пензију или пак са д-р Лебл Марцелом, уколико се исти врати.

3) Извештај секретара.

а) Секретар извештава, да су завршне оправле у Краља Петра I, бр. 7 и 9 и да зидарски радови износе 23.940. - динара, која свота је исплаћена зидару Павићу. Даље напомиње, да се још има платити поправке олука и прозора, чиме ће бити репарације око две куће завршене.

Одбор узима на знање овај извештај и одобрава трошкове око истих радња.

б) Даље секретар саопштава, да се закупац подрума у Краља Петра бр. 9 Савић Светозар не придржава кућног реда и да прави штету са уношењем и изношењем буради, те с тога тражи упутство Одбора, како да се са истим Савићем поступи.

Одбор решава: да се првом приликом када поменути Савић направи штету или неред у кући, одмах откаже са роком од месец дана. За тај поступак секретару није потребно више никакво одобрење Одбора.

Пошто више предмета није било, претседник закључује седницу.

Смрт фашизму - Слобода Народу!

Секретар: Претседник:

**Попис архивских јединица
Персонални листови адвоката и адвокатских
приправника (1951–1954)**

- а. ј. 1013 Абрамовић Иван, Сомбор
- а. ј. 1014 Адамовић Стојан, Зрењанин
- а. ј. 1015 Адамовић Федор, Нови Сад
- а. ј. 1016 Анкић Божа, Зрењанин
- а. ј. 1017 Анкић Стеван, Панчево
- а. ј. 1018 Апостоловић Коста, Ковачица
- а. ј. 1019 Арадски Иван, Сомбор
- а. ј. 1020 Араницки Федор, Сремска Митровица
- а. ј. 1021 Арсенијевић Милорад, Нови Сад
- а. ј. 1022 Аршинов Владимир, Зрењанин
- а. ј. 1023 Атанацковић Илија, Панчево
- а. ј. 1024 Атанацковић Михајло, Панчево
- а. ј. 1025 Аћимовић Тима, Зрењанин
- а. ј. 1026 Ауер Људевит, Сремска Митровица
- а. ј. 1027 Бабић Милан, Бела Црква
- а. ј. 1028 Бавански Миодраг, Вршац
- а. ј. 1029 Бајац Будисав, Кула
- а. ј. 1030 Бајић Душан, Рума
- а. ј. 1031 Бастајић Милева, Бачка Топола
- а. ј. 1032 Бачић Слободан, Ковачица
- а. ј. 1033 Бачлија Бела, Суботица
- а. ј. 1034 Бењак Бранислав, Нови Сад
- а. ј. 1035 Бергл Никола, Сомбор
- а. ј. 1036 Бешлић Димитрије, Сента
- а. ј. 1037 Бикар Димитрије, Панчево
- а. ј. 1038 Бикић Бранислав, Нови Сад
- а. ј. 1039 Блажевац Павле, Сомбор
- а. ј. 1040 Богданов Васа, Ковин
- а. ј. 1041 Боднар Михајло, Нови Кнежевац
- а. ј. 1042 Божовић Милош, Панчево
- а. ј. 1043 Борђошки Ненад, Сента
- а. ј. 1044 Борјановић Мирко, Оцаци

- a. j. 1045 Ботић Милорад, Нови Сад
- a. j. 1046 Бошков Миливој, Зрењанин
- a. j. 1047 Бошковић Стеван, Нови Сад
- a. j. 1048 Бошњак Лазар, Вршац
- a. j. 1049 Брајков Јосип, Суботица
- a. j. 1050 Бранковић Душанка, рођ. Мачкић, Нови Сад
- a. j. 1051 Бранковић Стеван, Нови Сад
- a. j. 1052 Брашован Стеван, Вршац
- a. j. 1053 Бугарски Стеван, Сомбор
- a. j. 1054 Будишин Угорица, Кикинда
- a. j. 1055 Булгаков Никола, Перлез
- a. j. 1056 Бурдулић Миша, Алибунар
- a. j. 1057 Вакањац Милан, Сомбор
- a. j. 1058 Варади Јосиф, Зрењанин
- a. j. 1059 Варга Иштван, Ада
- a. j. 1060 Васић Ђока, Перлез
- a. j. 1061 Васић Ромулус, Бела Црква
- a. j. 1062 Ведрински Ђорђе, Сомбор
- a. j. 1063 Верначки Стеван, Нови Сад
- a. j. 1064 Вечеринац Бранислав, Апатин
- a. j. 1065 Виличић Владислав, Суботица
- a. j. 1066 Вирц Михајло, Сомбор
- a. j. 1067 Висевко Федор, Суботица
- a. j. 1068 Вицаи Алојзије, Сомбор
- a. j. 1069 Влалукин Стојковић Богданка, Нови Сад
- a. j. 1070 Влалукин Сава, Нови Сад
- a. j. 1071 Влаховић Милош, Бечеј
- a. j. 1072 Војновић Владимир, Бела Црква
- a. j. 1073 Војновић Тодор, Бела Црква
- a. j. 1074 Воргић Никола, Зрењанин
- a. j. 1075 Вртипрашки Радован, Кикинда
- a. j. 1076 Вујин Милан, Кикинда
- a. j. 1077 Вујић Бранислав, Тител
- a. j. 1078 Вујић Драгомир, Ковачица
- a. j. 1079 Вујућ Светозар, Сента
- a. j. 1080 Вујков Васа, Жабалъ

- а. ј. 1081 Вујковић Ламић Пајо, Суботица
- а. ј. 1082 Вукелић Јосип, Бачка Топола
- а. ј. 1083 Вуков Ђуро, Суботица
- а. ј. 1084 Вуковић Ђорђије, Сента
- а. ј. 1085 Вуковић Милорад, Зрењанин
- а. ј. 1086 Вуковић Петар, Нови Кнежевац
- а. ј. 1087 Вучинић Божидар, Ириг
- а. ј. 1088 Габрић Стјепан, Суботица
- а. ј. 1089 Галенић Александар, Озаци
- а. ј. 1090 Гардашевић Стеван, Зрењанин
- а. ј. 1091 Георгијевић Вељко, Рума
- а. ј. 1092 Герић Радован, Сента
- а. ј. 1093 Годомиров Љубомир, Вршац
- а. ј. 1094 Гојковић Милан, Алибунар
- а. ј. 1095 Гојковић Стеван, Мол
- а. ј. 1096 Грабовац Ајка, Суботица
- а. ј. 1097 Грабовац Павле, Суботица
- а. ј. 1098 Грабовачки Милош, Инђија
- а. ј. 1099 Грковић Душан, Нови Сад
- а. ј. 1100 Грозданић Борислав, Ковин
- а. ј. 1101 Грујић Сава, Зрењанин
- а. ј. 1102 Груник Владимир, Бачки Петровац
- а. ј. 1103 Гутман Мирко, Сомбор
- а. ј. 1104 Гуцуљ Васа, Бела Црква
- а. ј. 1105 Дадић Александар, Панчево
- а. ј. 1106 Дебрецењи Аладар, Бачка Топола
- а. ј. 1107 Девечерски Стеван, Бечеј
- а. ј. 1108 Добо Антал, Стара Кањижа
- а. ј. 1109 Дошен Војислав, Зрењанин
- а. ј. 1110 Драгојевић Јован, Кикинда
- а. ј. 1111 Драгомировић Миливој, Нови Сад
- а. ј. 1112 Дражић Тихомир, Сремска Митровица
- а. ј. 1113 Дракулић Јово, Сремска Митровица
- а. ј. 1114 Драшковић Милан, Зрењанин
- а. ј. 1115 Дудварски Коста, Нови Сад
- а. ј. 1116 Дулић Лајчо, Суботица

- а. ј. 1117 Ђисаловић Радивој, Жабаљ
- а. ј. 1118 Ђонин Бранислав, Вршац
- а. ј. 1119 Ђорђевић Јован, Суботица
- а. ј. 1120 Ђорђевић Љубомир, Тител
- а. ј. 1121 Ђукановић Сава, Рума
- а. ј. 1122 Ђурашевић Видо, Бечеј
- а. ј. 1123 Ђурчин Слободан, Панчево
- а. ј. 1124 Еделењи Никола, Сента
- а. ј. 1125 Емих Иван, Чангавир
- а. ј. 1126 Ербес Душан, Панчево
- а. ј. 1127 Еремић Сава, Нови Бечеј
- а. ј. 1128 Живановић Војислав, Нови Сад
- а. ј. 1129 Желиховски Аркадије, Нови сад
- а. ј. 1130 Живковић Бранислав, Бела Црква
- а. ј. 1131 Живковић Војислав, Стара Пазова
- а. ј. 1131/1 Живковић Јован, Нови Сад
- а. ј. 1132 Живојиновић Љубомир, Ковачица
- а. ј. 1133 Жупански Славко, Зрењанин
- а. ј. 1134 Зако Милан. Панчево
- а. ј. 1135 Зарија Петар, Панчево
- а. ј. 1136 Зарија Трифун, Алибунар
- а. ј. 1137 Звекић Север, Суботица
- а. ј. 1138 Зега Александар, Нови Сад
- а. ј. 1139 Зестријан Милета, Алибунар
- а. ј. 1140 Зиков Драгољуб, Нови Сад
- а. ј. 1141 Златар Јеремија, Нови Бечеј
- а. ј. 1142 Зурковић Ђорђе, Нови Сад
- а. ј. 1143 Ивановић Милан, Нови Сад
- а. ј. 1144 Ивковић Богдан, Панчево
- а. ј. 1145 Ивковић Ивандекић Мирко, Суботица
- а. ј. 1146 Илић Илија, Панчево
- а. ј. 1147 Иличић Обрад, Кикинда
- а. ј. 1148 Имброк Димитрије, Вршац
- а. ј. 1149 Имреи Вилмош, Суботица
- а. ј. 1150 Ишпановић Тошо, Суботица
- а. ј. 1151 Јакшић Здравко, Рума

- а. ј. 1152 Јањанин Војислав, Жабалъ
- а. ј. 1153 Јарковачки Илија, Панчево
- а. ј. 1154 Јеврић Славко, Вршац
- а. ј. 1155 Јегдић Јован, Нови Сад
- а. ј. 1156 Јегл Ђорђе, Нови Сад
- а. ј. 1157 Јерић Бранко, Сивац
- а. ј. 1158 Јесенски Фердо, Зрењанин
- а. ј. 1159 Јовановић Василије, Панчево
- а. ј. 1160 Јовановић Драгољуб, Панчево
- а. ј. 1161 Јовановић Ђорђе, Нови Сад
- а. ј. 1162 Јовановић Марко, Оџаци
- а. ј. 1163 Јовановић Милан, Нови Сад
- а. ј. 1164 Јовановић Немања, Кула
- а. ј. 1165 Јовановић Ненад, Нови Сад
- а. ј. 1166 Јожа Ласло, Суботица
- а. ј. 1167 Јојкић Душан, Кула
- а. ј. 1168 Јухас Стеван, Оџаци
- а. ј. 1169 Кадијевић Милош, Сомбор
- а. ј. 1170 Казимировић Живорад, Панчево
- а. ј. 1171 Каназир Милан, Жабалъ
- а. ј. 1172 Капларски Павле, Нови Сад
- а. ј. 1173 Каракашевић Милош, Оџаци
- а. ј. 1174 Каћибо Александар, Бечеј
- а. ј. 1175 Кафол Душанка, Панчево
- а. ј. 1176 Кекић Јован, Бечеј
- а. ј. 1177 Кениг Јулије, Нови Сад
- а. ј. 1178 Керекеш Стеван, Нови Сад
- а. ј. 1179 Керпел Густав, Вршац
- а. ј. 1180 Кецели Месарош Ференц, Сента
- а. ј. 1181 Кирић Стеван, Нови Сад
- а. ј. 1182 Киш Ђура, Панчево
- а. ј. 1183 Киш Лав, Панчево
- а. ј. 1184 Клеин (Клајн) Тибор, Суботица
- а. ј. 1185 Клинка Стеван, Бачка Топола
- а. ј. 1186 Клокочар Драгутин, Нови Сад
- а. ј. 1187 Кнежевић Бранко, Панчево

- а. ј. 1188 Кнежевић Тодор, Алибунар
- а. ј. 1189 Ковач Драгутин, Суботица
- а. ј. 1190 Ковачевић Димитрије, Стара Пазова
- а. ј. 1191 Ковачевић Радивој, Ада
- а. ј. 1192 Козма Имре, Бела Црква
- а. ј. 1193 Којић Младен, Сремска Митровица
- а. ј. 1194 Кокора Валеријан, Зрењанин
- а. ј. 1195 Колар Матија, Сомбор
- а. ј. 1196 Коларовић Радован, Рума
- а. ј. 1197 Команов Веселин, Бечеј
- а. ј. 1198 Комненовић Милић, Кикинда
- а. ј. 1199 Коњовић Федор, Сомбор
- а. ј. 1200 Копас Стеван, Сента
- а. ј. 1201 Корња Никола, Вршац
- а. ј. 1202 Коробов Александар, Кикинда
- а. ј. 1203 Коршош Лајош, Алибунар
- а. ј. 1204 Косановић Недељко, Стара Пазова
- а. ј. 1205 Косировић Ђура, Вршац
- а. ј. 1206 Костић Благоје, Вршац
- а. ј. 1207 Костић Душан, Стара Пазова
- а. ј. 1208 Костић Милан, Нови Сад
- а. ј. 1209 Крестић Иван, Зрењанин
- а. ј. 1210 Крешаревић Александар, Сомбор
- а. ј. 1211 Криг Сава, Панчево
- а. ј. 1212 Кузмановић Емил, Сремска Митровица
- а. ј. 1213 Кузмановић Златоје, Рума
- а. ј. 1214 Кујунџић Јосип, Суботица
- а. ј. 1215 Кујунџић Фрањо, Суботица
- а. ј. 1216 Кулаи Дезидер, Сомбор
- а. ј. 1217 Кулаи Тибор, Кула
- а. ј. 1218 Лазић Милан, Нови Сад
- а. ј. 1219 Лаиновић Ратко, Ковин
- а. ј. 1220 Лакичевић Милија, Шид
- а. ј. 1221 Лалошевић Стеван, Сомбор
- а. ј. 1222 Лекић Бога, Бела Црква
- а. ј. 1223 Лемајић Јован, Нови Сад

- а. ј. 1224 Лепосавић Миљан, Сомбор
- а. ј. 1225 Лозанић Славко, Зрењанин
- а. ј. 1226 Лопушина Петар, Кикинда
- а. ј. 1227 Лорант Золтан, Суботица
- а. ј. 1228 Лошонц Аурел, Суботица
- а. ј. 1229 Лошонц Еде, Кањижа
- а. ј. 1230 Лудајић Станоје, Сента
- а. ј. 1231 Лустиг Золтан, Бачка Топола
- а. ј. 1232 Магарашевић Александар, Суботица
- а. ј. 1233 Мајерхефер Фрања, Панчево
- а. ј. 1234 Мајсторовић Бранислав, Рума
- а. ј. 1235 Малагурски Иван, Суботица
- а. ј. 1236 Мандић Миро, Нови Сад
- а. ј. 1237 Манојловић Јоца, Суботица
- а. ј. 1238 Мандровић Богдан, Суботица
- а. ј. 1239 Марић Антоније, Нови Сад
- а. ј. 1240 Марић Слободан, Нови Бечеј
- а. ј. 1241 Марков Јован, Суботица
- а. ј. 1242 Марковић Небојша, Нови Сад
- а. ј. 1243 Марковић Радослав, Нови Сад
- а. ј. 1244 Матејић Милорад, Суботица
- а. ј. 1245 Матић Бранислав, Панчево
- а. ј. 1246 Мацак Матија, Нови Сад
- а. ј. 1247 Маширевић Никола, Сомбор
- а. ј. 1248 Метељски Сергије, Нови Сад
- а. ј. 1249 Мијајев Д. Лука, Јаша Томић
- а. ј. 1250 Мијајев С. Лука, Зрењанин
- а. ј. 1251 Мијајев Олга, Зрењанин
- а. ј. 1252 Мијатов Михајло, Зрењанин
- а. ј. 1253 Мијатовић Војин, Нови Сад
- а. ј. 1254 Мијатовић Светомир, Вршац
- а. ј. 1255 Микетић Милан, Нови Сад
- а. ј. 1256 Миковиловић Иван, Нови Сад
- а. ј. 1257 Микша Јован, Тител
- а. ј. 1258 Милић Станимир, Нови Сад
- а. ј. 1259 Милованов Милован, Бачка Паланка

- а. ј. 1260 Милошев Никола, Вршац
- а. ј. 1261 Миљковић Васа, Зрењанин
- а. ј. 1262 Миновић Милан, Суботица
- а. ј. 1263 Мироницки Иван, Бачка Паланка
- а. ј. 1264 Михајловић Игњат, Панчево
- а. ј. 1265 Михајловић Јоца, Зрењанин
- а. ј. 1266 Михајловић Стојан, Зрењанин
- а. ј. 1267 Мишић Славко, Нови Сад
- а. ј. 1268 Мишков Душан, Бачка Паланка
- а. ј. 1269 Младеновић Миливој, Ковачица
- а. ј. 1270 Молдован Стеван, Нови Сад
- а. ј. 1271 Молкуц Мојсе, Зрењанин
- а. ј. 1272 Молнар Лајош, Ада
- а. ј. 1273 Мургуловић Милојко, Зрењанин
- а. ј. 1274 Нађ Еден, Суботица
- а. ј. 1275 Несторов Драгољуб, Зрењанин
- а. ј. 1276 Нешков Паја, Бела Црква
- а. ј. 1277 Нешковић Јелена, рођ. Георгијевић, Рума
- а. ј. 1278 Николић Влајко, Сента
- а. ј. 1279 Николић Корнел, Сомбор
- а. ј. 1280 Николић Милош, Зрењанин
- а. ј. 1281 Николић Никола, Нови Сад
- а. ј. 1282 Николић Светозар, Нови Сад
- а. ј. 1283 Николић Слободан, Вршац
- а. ј. 1284 Нинчић Милош, Сента
- а. ј. 1285 Орчић Фрањо, Суботица
- а. ј. 1286 Остовић Златко, Зрењанин
- а. ј. 1287 Павићевић Блажо, Врбас
- а. ј. 1288 Павићевић Миливоје, Нови Бечеј
- а. ј. 1289 Павков Сима, Вршац
- а. ј. 1290 Павковић Милан, Сомбор
- а. ј. 1291 Павковић Паја, Зрењанин
- а. ј. 1292 Павловић Ј. Бранислав, Нови Сад
- а. ј. 1293 Павловић Т. Бранислав, Панчево
- а. ј. 1294 Павловић Мирослав, Бачка Паланка
- а. ј. 1295 Павловић Петар, Нови Сад

- a. j. 1296 Паић Фране, Зрењанин
- a. j. 1297 Пакашки Бранко, Суботица
- a. j. 1298 Пал Александар, Сомбор
- a. j. 1299 Палашти Едо, Сомбор
- a. j. 1300 Пандуров Душан, Панчево
- a. j. 1301 Панић Светозар, Сомбор
- a. j. 1302 Пап Људевит, Суботица
- a. j. 1303 Парвањ Андрија, Јаша Томић
- a. j. 1304 Парвањ Драгутин, Нови Кнежевац
- a. j. 1305 Патај Бела, Нови Сад
- a. j. 1306 Патаки Антун, Суботица
- a. j. 1307 Патић Борислав, Панчево
- a. j. 1308 Пауковић Богдан, Сремски Карловци
- a. j. 1309 Пејовић Велимир, Зрењанин
- a. j. 1310 Пењић Велимир, Сомбор
- a. j. 1311 Перваз Никола, Нови Сад
- a. j. 1312 Перић Бранко, Нови Сад
- a. j. 1313 Петерка Јосип, Нови Сад
- a. j. 1314 Петошевић Лука, Стара Пазова
- a. j. 1315 Петрић Петар, Вршац
- a. j. 1316 Петровић Борислав, Панчево
- a. j. 1317 Петровић Драгутин, Зрењанин
- a. j. 1318 Петровић Душан, Панчево
- a. j. 1319 Пилић Ђорђе, Суботица
- a. j. 1320 Плавшић Миливоје, Сента
- a. j. 1321 Плетикосић Иван, Бачка Топола
- a. j. 1322 Подградски Јосип, Зрењанин
- a. j. 1323 Поливка Владимир, Кула
- a. j. 1324 Попов Милан, Вршац
- a. j. 1325 Попов Милорад, Нови Сад
- a. j. 1326 Поповић Михаило, Зрењанин
- a. j. 1327 Поповић Славко, Бачка Топола
- a. j. 1328 Прерадовић Прерад, Нови Сад
- a. j. 1329 Примовић Јован, Нови Сад
- a. j. 1330 Продановић Иван, Нови Сад
- a. j. 1331 Протић Павле, Сомбор

- а. ј. 1332 Прћић Лазар, Суботица
- а. ј. 1333 Прудан Иван, Нови Сад
- а. ј. 1334 Пурић Адалберт, Шид
- а. ј. 1335 Путник Јован, Бела Црква
- а. ј. 1336 Путник Миливој, Вршац
- а. ј. 1337 Путник Орестије, Кикинда
- а. ј. 1338 Путничанин Жарко, Шид
- а. ј. 1339 Равник Жожа, Вршац
- а. ј. 1340 Радивојевић Гаја-Гаврило, Ковин
- а. ј. 1341 Радивојевић Душан, Панчево
- а. ј. 1342 Радић Васа, Панчево
- а. ј. 1343 Радованов Никола, Нови Сад
- а. ј. 1344 Радовић Ристо, Кањижа
- а. ј. 1345 Радоман Душан, Сомбор
- а. ј. 1346 Радонић Бранислав, Мол
- а. ј. 1347 Радосављевић Петар, Нови Сад
- а. ј. 1348 Радуновић Милош, Суботица
- а. ј. 1349 Раич Тома, Сомбор
- а. ј. 1350 Рамач Михајло, Нови Сад
- а. ј. 1351 Ранисављевић Васа, Јаша Томић
- а. ј. 1352 Рафајловић Милош, Суботица
- а. ј. 1353 Рачић Милан, Нови Сад
- а. ј. 1354 Рашков Маша, Кикинда
- а. ј. 1355 Рашовић Лазар, Сремска Митровица
- а. ј. 1356 Рекецки Јозеф, Кањижа
- а. ј. 1357 Решић Душан, Панчево
- а. ј. 1358 Ривола Петар, Сремска Митровица
- а. ј. 1359 Ристић Божидар, Суботица
- а. ј. 1360 Рогулић Лазар, Жабал
- а. ј. 1361 Рудић Иван, Суботица
- а. ј. 1362 Рут Ђуро, Стара Пазова
- а. ј. 1363 Сабо Тибор, Сомбор
- а. ј. 1364 Савић Боривој, Сента
- а. ј. 1365 Савић Глигорије, Нови Сад
- а. ј. 1366 Салонтаи Адолф, Темерин
- а. ј. 1367 Свирчевић Милош, Бачка Топола

- а. ј. 1368 Секелъ Јован, Зрењанин
- а. ј. 1369 Секулић Јулка, рођ. Ђелмиш, Суботица
- а. ј. 1370 Секулић Милан, Нови Сад
- а. ј. 1371 Секулић Милован, Нови Сад
- а. ј. 1372 Селеа Јован, Ковачица
- а. ј. 1373 Сеч Калман, Ада
- а. ј. 1374 Симић Милорад, Сомбор
- а. ј. 1375 Сингер Бела, Суботица
- а. ј. 1376 Сингер Никола, Вршац
- а. ј. 1377 Сич Фрања, Сомбор
- а. ј. 1378 Скендеровић Марко, Суботица
- а. ј. 1379 Слијепчевић Стеван, Сомбор
- а. ј. 1380 Спенул Александар, Ковачица
- а. ј. 1381 Сремац Јован, Кикинда
- а. ј. 1382 Стакић Светозар-Лабуд, Нови Сад
- а. ј. 1383 Стантић Иван, Суботица
- а. ј. 1384 Стантић Јосип, Суботица
- а. ј. 1385 Стари Антал, Бечеј
- а. ј. 1386 Стевановић Јован, Сремска Митровица
- а. ј. 1387 Стрелицки Денеш, Суботица
- а. ј. 1388 Стефановић Борислав, Нови Сад
- а. ј. 1389 Стефановић Никола, Вршац
- а. ј. 1390 Стипић Владислав, Нови Сад
- а. ј. 1391 Стојадиновић Стеван, Стара Пазова
- а. ј. 1392 Стојановић Богдан, Вршац
- а. ј. 1393 Стојановић Иван, Сремска Митровица
- а. ј. 1394 Стојковић Богољуб, Панчево
- а. ј. 1395 Стојсављевић Данило, Сремска Митровица
- а. ј. 1396 Строчки Петар, Нови Сад
- а. ј. 1397 Субаков Здравко, Нови Бечеј
- а. ј. 1398 Сувајцић Богобој, Нови Сад
- а. ј. 1399 Тангл Золтан, Нови Сад
- а. ј. 1400 Татић Лазар, Сремска Митровица
- а. ј. 1401 Татомиров Јован, Оџаци
- а. ј. 1402 Тауперт Густав, Суботица
- а. ј. 1403 Тиса Андрија, Суботица

- a. j. 1404 Тодоровић Драгољуб, Нови Сад
- a. j. 1405 Томин Боривој, Нови Сад
- a. j. 1406 Томин Жарко, Нови Сад
- a. j. 1407 Томић Владимир, Зрењанин
- a. j. 1408 Тополовачки Димитрије, Панчево
- a. j. 1409 Тошић Тоша, Зрењанин
- a. j. 1410 Ћирић Љубомир, Бачка Паланка
- a. j. 1411 Ћирић Славко, Нови Сад
- a. j. 1412 Ћићић Славко, Суботица
- a. j. 1413 Ћурчин Милан, Панчево
- a. j. 1414 Фабо Тивадар, Суботица
- a. j. 1415 Фатић Марко, Нови Сад
- a. j. 1416 Фехер Михајло, Темерин
- a. j. 1417 Филиповић Алба, Суботица
- a. j. 1418 Филипон Мрата, Вршац
- a. j. 1419 Франц Карло, Бачка Паланка
- a. j. 1420 Фратуцан Стеван, Нови Сад
- a. j. 1421 Фруда-Кауримску Мирко, Нови Сад
- a. j. 1422 Хадик Жежеф, Кикинда
- a. j. 1423 Хаџи Владимир, Нови Сад
- a. j. 1424 Хаџи Коста Нови Сад
- a. j. 1425 Хаџић Илија, Нови Сад
- a. j. 1426 Хаџић Лазар, Нови Сад
- a. j. 1427 Хеклаи Павле, Зрењанин
- a. j. 1428 Хербут Евгеније, Нови Сад
- a. j. 1429 Хоманов Богдан, Кикинда
- a. j. 1430 Хорватовић Павле, Нови Сад
- a. j. 1431 Цабафи Ласло, Сента
- a. j. 1432 Цабафи Шандор, Сента
- a. j. 1433 Цапе Лео, Вршац
- a. j. 1434 Царић Олга, рођ. Јовановић, Нови Сад
- a. j. 1435 Цвејић Бранко, Рума
- a. j. 1436 Цвејић Лазар, Сремска Митровица
- a. j. 1437 Чајкаш Јелена, Суботица
- a. j. 1438 Чолаковић Недељко, Панчево
- a. j. 1439 Чубрило Станко, Панчево

- а. ј. 1440 Шалај Ласло, Суботица
- а. ј. 1441 Шапоњац Теодор, Нови Сад
- а. ј. 1442 Шарчански Стеван, Сомбор
- а. ј. 1443 Шарчевић Андрија, Суботица
- а. ј. 1444 Шеберле Јене, Панчево
- а. ј. 1445 Шећеров Влада, Зрењанин
- а. ј. 1446 Шијак Никола, Рума
- а. ј. 1447 Шијачић Леса, Нови Сад
- а. ј. 1448 Шикопарија Лазар, Жабалъ
- а. ј. 1449 Шимон Бела, Суботица
- а. ј. 1450 Шинжар Сретко, Бела Црква
- а. ј. 1451 Шнепф Фрања, Апатин
- а. ј. 1452 Штрангаров Василије, Нови Сад

Извори и литература

Архивски извори

Архив Војводине, Нови Сад

- Ф. 569, Адвокатска комора Војводине (1875–), 1875–1990
Ф. 126, Краљевска банска управа Дунавске бановине Нови Сад (1929–1941) 1929–1941
Ф. 444, Збирка др Јована Милекића 1841–1963
Ф. 79, Окружни суд – Нови Сад (1918–1941) 1919–1941
Ф. 100, Одељење Београдског Касационог суда–Нови Сад (1920–1941), 1920–1941
Ф. 183, Комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини – Нови Сад (1944–1948), 1941–1950
Ф. 170, Војна управа за Банат, Бачку и Барању – Нови Сад (1944–1945), 1944–1945
Ф. 546, Лични фонд Милорада Ботића 1913–2007

Објављена грађа

- Бјелица, Слободан, *Ујон Нової Сада 1918–1941*, Нови Сад 2023, 189–194.
Ботић, Милорад, *Адвокајтура. Оіледи и есеји I*, Нови Сад 1991, 169–176.
Ботић, Милорад, *Адвокајтура. Есеји–Саошшћења–Зайиси II*, Нови Сад 1994, 137–148, 242–243.
Вајагић, Предраг, *Банови Дунавске бановине*, Нови Сад 2016.
Вељановић, Зоран, *Јуославија јошреба или задлуда. Стваранье Краљевине СХС 1918*, Нови Сад 2017, 181–187.
Вељановић, Зоран, и Драго Његован, „Посланици Велике народне скупштине Срба, Буњеваца и осталих Словена у Банату, Бачкој и Барањи која је одржана у Новом Саду 12 (25) новембра 1918.”; у: *Од сна до јаве. Присаједињење Војводине Краљевини Србији 1918. јодине*, каталог, Музеј Војводине, Нови Сад 2020,

134–159.

- Вељановић, Зоран, *Личношћи и догађаји из доба њприсаједињења Војводине Краљевини Србији 1918*, Нови Сад 2021.
- Вељановић, Зоран, и Ванда Војводић Мицова, *Знамениће личношћи Великої Бечкерека из доба ослобођења и уједињења 1918*, Зрењанин - Нови Сад 2022.
- Kisić Kolanović, Nada, *Ivo Politeo. Povijest, intelektualci, odvjetništvo 1887-1956*, Hrvatski institut za povijest 2015, 143, 149.
- Кркљуш, Љубомирка, *Правна историја српскої народа*, Нови Сад 2004, 442.
- Марковић, Саша, *Војвођански демократи Тихомир Остојић и Јован Јоца Лалошевић*, Нови Сад 2017. 119–157.
- Ницовић, Јанко, *Устави развој Србије, 1804–2006*, Београд 2007, 304.
- Његован, Драго, *Злочини окупиатора и њихових њомајача у Војводини. I њруја масовних злочина: улазак мађарске војске у Бачку и Барању: 1941*, Нови Сад 2011.
- Рокаи, Петар, Золтан Ђере, Тибор Пал, Александар Касаш, *Историја Мађара*, Београд 2002, 460–534.
- Сивчев, Срђан, *Присаједињење 1918. њодине у свейлу Велике Кикинде: Перспективе и изазови*, Кикинда 2018, 33.
- Симић, Миодраг, *Историја субојничкої Правної факултетеїа 1920-1941*, Београд 1999.
- Фајфрић, Жељко, *Историја адвокатуре Војводине (Ог њочейка до 1941. њодине)*, Нови Сад 2008.
- Čulinović, Ferdo, *Državnopravna historija jugoslavenskih zemalja XIX. i XX. vijeka*, Друга књига, *Srbija – Crna Gora – Makedonija, Jugoslavija 1918.–1945*, Školska knjiga, Zagreb 1954, 303–308.

Научни чланци

- Арсић, Тања, „Историја жена у адвокатури Србије. Есеј у част Катерине Ленголд Маринковић”, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, год. 91, књ. 79, бр. 1, Нови Сад 2019, 67–74.
- Бачић, Славен, „Адвокатска комора Војводине: 1921–2021”, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, година 93, књ. 81, бр. 4, Нови

- Сад 2021, 1176–1179.
- Ботић, Милорад, „Оснивање Адвокатске коморе у Новом Саду 1921 године. Време. Људи, догађаји”, *Гласник Адвокајтске коморе Војводине*, год. 63, бр. 3, Нови Сад 1991, 3–17.
- Ботић, Милорад, „Чест и слава адвоката”, *Свеске за историју Новог Сада*, бр. 4, Нови Сад 1993, 28–39.
- Ботић, Милорад, „Два значајна јубилеја адвокатуре Војводине”, *Гласник Адвокајтске коморе у А. П. Војводини*, XIV/7, Нови Сад 1965, 1–5.
- Ботић, Милорад, „Педесетогодишњи развитак адвокатуре у Војводини–Педесетогодишњица Адвокатске коморе у Новом Саду”, *50 година Адвокајтске коморе у Новом Саду Сјоменица*, Нови Сад 1971.
- Ботић, Милорад, „Обнова рада адвокатуре у Војводини 1945.”, *Гласник Адвокајтске коморе Војводине*, бр. 9, Нови Сад 1985.
- Грубач, Момчило, „Организација судова у Србији и Војводини од 1945. до 2006. године”, *Архивски анали*, Година IV, број 4, Нови Сад 2007, 173.
- Дракић, Гордана, „Адвокатура на подручју Војводине 1929–1941”, *Гласник Адвокајтске коморе Војводине*, год. 77, књ. 65, бр. 4, Нови Сад 2005, 186–204.
- Кнежевић, Слободан, „др Стеван Адамовић”, *Гласник Адвокајтске коморе Војводине*, година 90, књига 78, број 9–12, Нови Сад 2018, 364–369.
- Кончар, Раде, „Формирање Покрајинског народноослободилачког одбора Војводине”, у: *Војводина 1943*, Нови Сад 1980, 105–120.
- László, Józsa, „Почеци коморског организовања адвоката на подручју Војводине у XIX веку”, *Гласник Адвокајтске коморе Војводине*, бр. 5, 2015, 280–285.
- Matijević, Zolna, „A Szabadkai Ügyvédi Kamara története 1875–1920 (Istorijat advokatske komore u Subotici 1875–1920)”, *Ex Pannonia*, бр. 21, Историјски архив Суботица, Суботица 2017, 34–39.
- Петровић, Драгош, „Министарство правосуђа Федеративне народне републике Југославије 1943–1953.”, *Архивски анали*, Година IV, бр. 4, Нови Сад 2007, 314–330.
- Ранковић, Александар, „О даљем јачању правосуђа и законитости”; цит. према: „*Naši rukovodioci i advokaturi*”, *Odvjetnik. Glasilo*

- Advokatske komore Zagreb*, god. I (XVI), br. 1, 1951. година, 3.
- Стајић, Васа, „Новосадски адвокати 1875”, *Гласник Историјској друштва у Новом Саду*, књ. IX, Нови Сад 1936, 436–439.
- Суџум, Рајко, „Социјално осигурање у Србији у XX веку”, у: *Србија у модернизацијским процесима XX века*, Институт за новију историју Србије, Београд 1994, 273–288.
- Фајфрић, Жељко, „Осамдесет година „Гласника”, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, година LXXX, књига 68, број 3, Нови Сад 2008, 90–105.
- Хаџи, Коста, „Гласник Адвокатске коморе Војводине”, *Споменица...*, 187–192.
- Хека, Ласло, „Правосудни систем Мађарске са посебним нагласком на принцип независности судија те њихова упоредба с судским системима балканских и словенских држава”, *Зборник радова Правној факултету у Новом Саду*, бр. 2, Нови Сад 2015, 855–886.
- Šokolić, Attila, „Austrijski Advokaten Ordnung–Odvjetnički (advokatski) red iz 1852. g. i njegovo važenje na području Vojvodine”, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, година 90, књига 78, број 9–12, 2018, 421–446.

Чланци објављени на интернету

- Engelsfeld, Neda, „Odvjetništvo u Kraljevini SHS, odnosno Kraljevini Jugoslaviji između dva rata”, *Odvjetnik*, god. 72, br. 1-2, Zagreb 1999, 61–68.

Службене новине

- Службене новине Краљевине Срба, Хрватиа и Словенаца*, бр. 6/1921, стр. 2, од 10. јануара 1921. године.
- Службене новине Краљевине Срба, Хрватиа и Словенаца*, бр 294 од 30. децембра 1922. године.
- Службене новине Краљевине СХС*, бр. 237 – LXXVIII, стр. 1230 од 12. октобра 1928. године.
- Службене новине Краљевине СХС*, бр. 40/1929. године.

- Службене новине Краљевине Срба, Хрваїа и Словенаца*, бр. 65–XXVIII, под бројем 145, од 19. марта 1929. године.
- Службене новине Краљевине Срба, Хрваїа и Словенаца*, бр. 90, од 16. априла 1929. године.
- Службене новине Краљевине Срба, Хрваїа и Словенаца*, година XI–1929 бр. 100–XLI, стр. 652, од 20. априла 1929. године.
- Службене новине Краљевине Јуїославије*, бр. 233–XCVI од 5. октобра 1929. године.
- Службене новине Краљевине Јуїославије*, бр. 261–CV од 7. новембра 1929. године.
- Службени лисїи Војводине*, бр. 2/1945. године.
- Службени лисїи ФНРЈ*, бр. 102/1946, од 18. децембра 1946. године.
- Службени лисїи ФНРЈ*, бр. 15/1957, од 10. априла 1957. године.
- Службени лисїи СФРЈ*, 14/1963, од 10. априла 1963. године.
- Службени іласник СР Срдије*, бр. 8/1969. године.
- Службени лисїи СФРЈ*, 15/1970, од 9. априла 1970. године.
- Службени лисїи САПВ*, 24/1971 од 30. децембра 1971. године.
- Службени лисїи САПВ*, 14/1972, од 31. јула 1972. године.
- Службени іласник СР Срдије*, 9/1974, од 25. фебруара 1974. године.
- Службени лисїи САПВ*, 18/1976, од 6. августа 1976. године.
- Службени лисїи САПВ* бр. 3/79, од 22. фебруара 1979. године.
- Слободна Војводина* од 7. јуна 1945. године, стр. 6

СПИСАК ИЛУСТРАЦИЈА

- Сл. 1. Печайи Адвокајтске коморе у Судбојици (АВ, Ф. 569, II 6/1876)
- Сл. 2. Именик адвоката и адвокајтских љријравника Адвокајтске коморе у Судбојици из 1875. љодине (АВ, Ф. 569, II 1/1879)
- Сл. 3. Сџеван Адамовић, љредседник Адвокајтске коморе од 1921–1941 (АВ, Ф. 444, а. ј. 6)
- Сл. 4. Зайисник о љреузимању имовине и сџиса бивше Адвокајтске коморе у Судбојици, 4. фебруара 1921. љодине (АВ, Ф. 569, 2023/1931)
- Сл. 5 Адвокајти са сџиска А. из 1921. љодине (АВ, Ф. 569, 1/1921)
- Сл. 6. Зайисник са Редовне скујшџине Адвокајтске коморе за Банай, Бачку и Барању одржане 20. јуна 1921. љодине (АВ, Ф. 569, а. ј. 1)
- Сл. 7. Серена Фишер, адвокат из Руској Крсџура (Адвокајтска комора Војводине, Именик адвоката, др. 858)
- Сл. 8. Кајшарина Ленџолд, рођена Маринковић (Адвокајтска комора Војводине, Именик адвоката, др. 790)
- Сл. 9. Прејис дијломе Кајшарине Ленџолд Маринковић, 25. фебруар 1932. љодине (АВ, Ф. 569, 1304/1933)
- Сл. 10. Решење о ујису Кајшарине Ленџолд Маринковић у Именик адвоката Адвокајтске коморе у Новом Саду, 1. сџейембра 1933. љодине (АВ, Ф. 569, 1304/1933)
- Сл. 11. Лила Сџејић Акселрад, адвокат из Панчева (Адвокајтска комора Војводине, Именик адвоката, др. 918)
- Сл. 12. Лила Сџејић Акселрад, дијлома (АВ, Ф. 569, 400/1938)
- Сл. 13. Данка Марџејић, адвокат из Земуна (Адвокајтска комора Војводине, Именик адвоката, др. 1065)
- Сл. 14. Порџреји адвокајтских љријравница од 1921. до 1941. љодине (Адвокајтска комора Војводине, Именик адвокајтских љријравника и АВ, Ф. 569, Именик љријравника)
Вера Судаков, Оља Царић, Ана Волхајмер, Кајшица Шефер, Иванка Хаџи, Оља Сџојановић, Мајда Рајх, Мајда Керџес, Клара Броди, Јелена Ромић, Аница Војнић, Ојилија Лемер, Евица Девић, Милана Араниџки, Јелисавета Швимер, Смиља Шијачић, Меланија Брано-

вачки, Јелена Николић, Пирошка Реш, Добрила Врачаревих, Мирослава Ралејић, Кајта Шванјнер, Верослава Марковић, Терезија Барџуш, Јелена Чајкаш, Вера Мељник, Стефанија Хорваћ (с лева на десно)

- Сл. 15.** Бројно сјање адвоката по коморама (АВ, 569, 453/1937)
- Сл. 16.** Смртновница Југославије шћамјана у Сомбору 1941. са српским преводом (АВ, Ф. 183, 935/1945)
- Сл. 17.** Прејис одлуке Председништва ГНООВ-а о пошављењу Привремене управе Адвокатској комори у Новом Саду (АВ, Ф. 569, 2/45)
- Сл. 18.** Одлука о разрешењу дужности Привремене управе Адвокатске коморе у Новом Саду (АВ, Ф. 569, 399/1945)
- Сл. 19.** Бројно сјање адвоката и адвокатских приравника Адвокатске коморе за АПВ у периоду 1950–1955 (АВ, Ф. 569, 11/1957)
- Сл. 20.** Бројно сјање адвоката и адвокатских приравника Адвокатске коморе Војводине у периоду 1964–1974 (АВ, Ф. 569, 27/1975)

Светлана Љубљанац
АДВОКАТСКА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ
Кроз одабрану архивску грађу од 1875. до 1975.

Издавачи

Архив Војводине
21000 Нови Сад
Жарка Васиљевића 2А
www.arhivvojvodine.org.rs
Адвокатска комора Војводине
21000 Нови Сад
Змај Јовина 20/1
akvojvodine@akv.org.rs

За издавача

Др Небојша Кузмановић, директор Архива Војводине
Владимир Бељански, председник АКВ

Припрема за штампу
Александар Павловић

Лектура и коректура
Ивана Гачић

Дизајн корица
Павле Бајазет

Сарадник на уносу текста
Снежана Каљевић

Скенирање докумената
Весна Добросављев

Штампа
САЈНОС, Нови Сад

Тираж
400

ISBN 978-86-6178-119-3

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

347.965.8(497.113)”1875/1975”(093.2)

ЉУБЉАНАЦ, Светлана, 1962-

Адвокатска комора Војводине : кроз одабрану архивску грађу од 1875. до 1975. године / Светлана Љубљанац. - Нови Сад : Адвокатска комора Војводине : Архив Војводине, 2024 (Нови Сад : Сајнос). - 207стр. : илустр. ; 24 см. - (Библиотека Посебна издања / Архив Војводине)

Тираж 400. - Напомене и библиографске референце уз текст. - Регистар. - Библиографија.

ISBN 978-86-6178-119-3

а) Адвокатска комора Војводине - 1875-1975 - Архивска грађа

COBISS.SR-ID 144476681